

Polnina pločana v gotovini.

ŽENA IN DOM

MAREC 1939

LETO X.

ŠTEV. 3

Današnja številka ima 48 strani

KUPUJE IN PRODAJA
PRAVE BISERE, DIAMANTE, SMA-
RAGDE, SAFIRJE, RUBINE IN VSE
DRAGE KAMNE, STARINSKE NAKI-
TE (DRAGULJE), ZIATO, PLATINO,
SREBRO, STARINSKE URE ITD., ITD.,
VELIKA ZALOGA PRECIZNIH IN
DRUGIH UR PO VSEH CENAH, KO-
VINSKIH UMETNIN (Z ONIKSOM
ALI MARMOROM), POKALOV, NA-
MIZNEGA ORODJA, JEDILNIH PRI-
BOROV IZ FRAVEGA IN ALPAKA-
SREBRA ITD. - IZDELAVA OSNUT-
KOV (SKIC) ZA PREDELAVO (MO-
DERNIZIRANJE) STAREGA NAKITA

D
Dijante

Jos. Eberle

LJUBLJANA

PREJ MESTNI TRG ŠT. 17

TELEFON 31-49

SEDAJ V NOVEM POSLOVNEM LOKALU HOTELA SLON
NA VOGALU TYRŠEVE CESTE — FRANČIŠKANSKE ULICE

MEZ

ZAJAMČENO STALNE BARVE

Z D R A V J E

s spomočjo zdravilnih svojstev zelišč, odnosno «Hersan čaja», mešanice posebnih zdravilnih zelišč po predpisu doktorja R. W. Pearsona, šefa zdravnikarstva v Bengaliji (Angl. Indija).

Po dolgoletnih izkustvih je določena vrednost «Hersan čaja», in sicer z nedvomnim uspehom pri boleznih: pri poapnenju arterij, pri boleznih ledvic in obtoka, ženskih boleznih, med menstruacijo (mesečnim perilom), pri migreni, reumatizmu, boleznih ledvic in jeter, motnjah v želodcu, pri zastrupljenju, zapeki, protinu, črevesnih boleznih, hemeroidih, pri splošnem in pre-naglem debelenju, zoper zgago.

«HERSAN ČAJ»

se dobi v vseh lekarnah. Vzorec Vam pošlje brezplačno:
RADIOSAN, Zagreb, Dukljaninova 1
Reg. br. 14.001/1935

Novi na zraku prevetreni puder

**Presenetljiva iznajdba
pariškega kemika za
kozmetiko**

Puder desetkrat finejši in lažji, kakor je bilo doslej sploh mogoče misliti. Samo puder, ki je lahak kakor pero, je odbran za uporabo. To je presenetljiv nov način proizvodnje, ki ga je iznašel neki pariški kemik in ki ga sedaj izvaja Tokalon.

Zaradi tega se puder Tokalon tako gladko in enakomerno oprume lica, pokrivajoč kožo s tankim, nevidnim ovojem lepote. Rezultat tega je popolna naravna lepota, tako različna od staromodnih težkih pudrov, ki so dajali samo videz olepšanja. Poleg tega vsebuje puder Tokalon tudi smetanovo peno, zaradi katere se obdrži na licu osem ur. Tudi v najtoplejši restavraciji se ni treba pudrati, če uporabljate puder Tokalon. Ob koncu dolgih plesnih večerov bo ostala Vaša polt še vedno sveža in brez vsakega bleska.

Redna stolica

Leopilule

Oglas reg. S. Br. 31470 dne 24. XII. 1935.

ZDAJ JE ČAS,

da si nabavite spomladanska oblačila. Poznana velemanufaktura A. E. Skaberne v Ljubljani, Mestni trg, je danes za Vas priložila lepo vabilo, s katerim Vas vabi, da si ogledate pravkar došlo zalogo blaga za spomlad in poletje. Priporočamo Vam, da si ogledate tudi krasne, moderno urejene izložbe te tvrdke. Prečitajte tudi oglas, ki je na zadnji strani. Končno Vas opozarjamo na poseben oddelek za notranjo opremo. Trdka Skaberne ima tvorniško zalogo linoleja, zaves, pregrinjal, blaga za pohištvo, preprog itd.

TRAJNE KODRE

barvanje las, vodno ondulacijo itd. izdeluje proovrstno frizerski salon

„Pavla“, Celje, Kovaška ul. 1

POMLADANSKI VELESEJEM V LIPSKEM

združen z velikim tehničkim in gradbenim sejmom,
največji mednarodni sejem na svetu in že
stoletja idealni, vedno časovnim zahtevam
prilagojeni trg za nakup in prodajo,

SE PRIČNE 5. MARCA 1939

Vsa pojasnila daje Zvonični biro lajociškog
sojma za Balkan, Knez Mihajlova ulica 33,
telefon šte. 24-311, ali v

Ljubljani: ing. G. Tönnies, Tyrševa 33, tel. 27-62
Mariboru: Josip Bezjak, Gosposka 25, tel. 20-97

Vprašanja in odgovori

MAČEHA.

Pred štirimi leti mi je umrla mama. To je bil za nas vse grozen udarec. Teško ga je bilo preboleti in se privaditi življenju brez nje. V tem zares težkem času nam je bila v neprecenljivo oporo naša Ančka. Pridno, pošteno in vestno dekle je gospodinjilo prav po maminem zgledu. Tako smo se slednjič umirili in življenje je šlo spet svojo mirno pot. Zato nas je toliko bolj osupnila izjava našega očeta, da se namerava iznova poročiti. Da ni bilo mlajših dveh sestrice, bi ne bila oklevala prav nič: pobrala bi bila svoja šila in kopita, si nekje najela skromno sobico in šla, samo da bi mi ne bilo treba gledati druge na maminem mestu. Niti malo me ne skrbi, da bi morda ne izhajala; saj sem po očetovem posredovanju dobila pred letom prav dobro službo. Tudi za brata vem, da se ne bosta dala kar tako potisniti ob stran, le setrici se mi smilita. Ali naj bi morda prav zavoljo njiju vendarle poizkusila ostati vsaj še nekaj časa doma?

B. T. iz Č.

Odgovor: Bodite odkritosrčni in povejte, zakaj naj bi bila ponovna ženitev Vašega očeta v neizpodbitno nesrečo za Vas otroke? Kaj Vas sili k domnevi, da bo druga žena Vašega očeta skušala potisniti ob stran Vaša brata in da bo v nesrečo in trpljenje Vašima malima sestricama? Dvomim, da bi Vi o njej vedeli kaj takega, kar bi ta Vaš strah, ta Vaš odpor opravičevalo, ker bi bili to sicer prav gotovo omenili tudi v svojem vprašanju. Dajte, zamislite se nekoliko v položaj te žene! Sami veste, da so že davno minuli časi, ko se je smatrala neporočena žena za nekako manjvredno, časi, ko so se dekleta mnogokrat možila brez ljubezni in brez upanja na lepšo, srečnejšo bodočnost, samo

Mojstrovina

**Dr. Oetker-jevim
PECILNIM PRAŠKOM**

Pri Ženkotu

je nova trgovina stekla, porcelana in kuhinjske posode

- Ujudno priporočam c. gospodinjam
- mojo izbrano zalogo stekla, steklenih
- servisov, nastavkov in kozarcev, por-
- celana, jedilnih, kavnih in mocca-
- servisov, raznovrstne kuhinjske posode

in to v moji novo otvorjeni trgovini

Ljubljana, Tyrševa cesta 51

poleg kavarne „Majcen“

Ša mnogostevilni obisk se c. občinstvu priporočam

Cene stalne in zmerne. Postrežba prijazna in solidna

Evgen Hribar

Ljubljana, Tyrševa cesta 51

zato, da se ubežala tedaj tako sramotnemu samstvu, Tudi temu menda ne boste mogli oporekati, če trdim, da je lepše in lažje postati žena možu samcu, kakor pa žena možu vdovcu, povrh še očetu petih otrok, ki bodo morda prav vsi prežali na vsak njen gib, na vsako njeno besedo, samo da bi odkrili vsako njeno slabost, vsako napako. In če se je vzlic vsemu temu vendarle odločila za ta korak, ji je bila vodilna misel prav gotovo ta, da najde svojo srečo v Vašem krogu. Da misli najti to srečo v domu, iz katerega namerava pregnati kopico nedoraslih otrok, tega ji menda niti sami ne boste prisojali.

Je pa še nekaj, česar najbrže še niste pomislili. Kaj bo, če Vaša Ančka danes ali jutri zboli ali pa službo odpove in se bodo potem služkinje menjavale vsak mesec, morda celo vsak teden? Pa tudi očeta pri tem ne smete pozabiti. Starejši bo iz leta v leto, Vi otroci pa večji, samostojnejši, in ne bo dolgo, ko boste pričeli odhajati od doma drug za drugim. Mar Vam tedaj ne bo težko ob misli, kako sam in zapuščen je Vaš oče, morda že bolehen in betežen pa ves odvisen od milosti in nemilosti svojega posla?

Bodite prepričani, da je Vaš oče ta svoj namen dobro premislil in preudaril in da materi svojih otrok prav gotovo ni izbral nevredne naslednice. Oklenite se je z ljubeznijo in z zaupanjem; to Vašo ljubezen in Vaše zaupanje Vam bo v podeseterjeni meri vračala.

Mlad snubač.

Že več ko pet let me družijo iskreno prijateljstvo s stanovskim tovarišem, ki je prišel pred nekaj dnevi s predlogom, da bi se poročila. Priznam, da se mi je s tem izpolnila že davna, skrita želja. Pa mi je odločitev vendarle težka, ker me plaši najina starostna razlika. Sem namreč za celih šest let starejša od njega. Kako sodite Vi v tem pogledu?

M. G. iz Z.

Odgovor: Odgovorila Vam bom kar na kratko. Poznam štiri zakone, kjer so tudi možje za 4 do 8 let mlajši od žen, pa so vsi štirje vsaj toliko srečni, kakor so srečni zakoni mnogih drugih zakonskih dvojic, kjer je mož starejši od žene. Zakaj bi ravno pri Vas ne šlo po sreči? Ne leta, ampak ljubezen, dobrota in poštena volja, biti svojemu zakonskemu drugu dober, iskren in uvideven tovariš, so temelji, na katerih sloni zakonska sreča.

Slab sluh.

Poročen sem že tri leta. Svojo ženo imam rad in v vsem se prav dobro razumeva. Le nekaj je, česar si ne morem pojasniti. Kadarkoli jo kaj vprašam, pa čeprav še tako mirno in ljubeznivo, vselej se kar nekako preplašeno zdrzne in, še preden sem svoje vprašanje izgovoril do konca, mi že vskoči v besedo: «Prosim, kaj si rekel?» ali «Kaj bi rad?» Res je sicer, da moja žena na eno uho ne sliši prav dobro, vendar pa iz izkušnje vem, da moram vsaj polovico svojih vprašanj ponoviti prav brez potrebe. Prepričan sem, da ni to samo posledica njenega sicer nekoliko okrnjenega sluha, ampak tudi še nečesa drugega. Morda mi morete Vi to pojasniti in mi tudi povedati, kako bi svojo ženo tega odvadil.

G. U. iz G.

Odgovor: Ali ste svojo ženo že kdaj vprašali, od kdaj slabo sliši? Prav verjetno je, da je bil njen sluh okrnjen že v otroški dobi. In če je bil ta ali oni izmed njenih roditeljev premalo vesten ali pa morda nezmožen, da bi svojega otroka pravilno presodil, tedaj je prav verjetno, da je videl v tem, da otrok na dana vprašanja ni odgovarjal, nepokorščino in ga je zato tudi morda celo prav občutno in kruto kaznoval. Posledica teh kazni utegne biti podzavesten strah, ki je spet povod njeni nesigurnosti in plašljivosti ob vsakem vprašanju.

Bodite zlasti v tem pogledu dobri in prizanesljivi z njo, pa bo to svojo nesigurnost kaj kmalu premagala.

Poročile so se naročnice: gospodična Zdenka Ažmanova z gospodom Gustavom Jamnikom iz Ljubljane, gospodična Nežka Goričanova z gospodom Jožetom Hlačerjem, mizarским mojstrom in Slovenskih Konjic, in gospodična Štefica Maroltova z gospodom Stanislavom Čizejem, trgovcem iz Prekope. — Iskreno čestitamo!

ELIDA MILA

— najzanesljivejša osnova
uspešne nege!

- Bogata mehka pena blagodejno vpliva na kožo.
- Radi svoje izbrane sestavine polepšujejo polt in negujejo kožo.
- Obilni vonj ostane v milu do zadnjega ostanka in se še dolgo občuti na koži.

ELIDA
7
CVETIC
MILO

posebno blago in učinkovito čudovitega vonja

H. iz Kr. Električno epilacijo Vam napravijo dr. Aleksander Ferenčak, dr. Zdenka Tominškova, dr. Ernest Hammerschmidt.

Ali je res potrebno, da prepasamo dojenčka čez prsi, ko ga začnemo pestovati?
N. G.

Če dojenčka pravilno pestujemo, nam ga ni treba čez prsi previjati. Dete si posadimo na spodnji laketi levice, z desnico ga pa krepko držimo pod pazduho, da mora med pestovanjem imeti hrbet vzravnán. Ker je dojenček še majhen, mu seže navadno naša dlan do sredine hrbta in pod konci prstov lahko čutimo hrbtenico. Ko se nam roke pod bremenom utrudijo, posadimo dete na desni spodnji laketi in ga podpiramo z levico pod pazduho. Nikoli pa ne smemo pestovati otroka, ne da bi ga z drugo roko krepko podpirali. Mati bo zmerom pazila, da bo otroka pravilno pestovala. Drugače pa je v hiši, kjer ima gospodinja mnogo opravkov in mora prepuščati dojenčka pestunji. V takem primeru je pa seveda bolje, da otroka s širokim ovojem previjemo čez prsi, da ne more zlesti v dve gube. Pestunje, navadno mlajša dekleta, v razmišljenosti pozabijo podpirati dojenčka; dete ji zgrbljeno sedi na podlaktu, sama pa z drugo roko podpira svoj obremenjeni podlakec, namestu da bi podpirala otrokovo pazduho in hrbet. Če je otrok dovolj trdno prepasan z ovojem, ne more zlesti v dve gube in se mora

držati ravno. Najbolje pa je, če otroka kolikor mogoče malo pestujemo. Naša prva in poglobljena skrb naj bo, da je otrok sit, suh in se dobro počuti. Tedaj ga lahko brez skrbi položimo v posteljico ali na tla na primerno odejo, mu damo v roko primerno igračko, pa bo miren in zadovoljen, dokler želodček spet ne zahteva svojih pravic. Če imamo vrt, prenesimo posteljico ali stajico tja, da se otrok navzije svežega zraka in sonca.

Balkon Španije

Balkon Španije so imenovali že stari Rimljani ponosno mesto Tarragono.

V drugem stoletju po Kristu je imelo mesto trideset tisoč prebivalcev in rimski zgodovinar Mela ga je imenoval «urbs opulentissima» (najbogatejše mesto). Pred dvema letoma, ko smo bili

tam, ni bilo v Tarragoni nič več prebivalcev kakor v cvetoči rimski dobi, in Tarragona ni bila več «opulentissima». Samo nekoliko izvoznih trgovin je naznačevalo s svojimi napisnimi deskami, da je pod tem balkonom skrito živahno trgovsko pristanišče.

Toda nad vsem je že stal svinčeni oblak državljanske vojne, iz katerega se je zdaj pa zdaj zabliskalo in je hladno zažvižgalo. Večina z deskami zabitih trgovin, pomanjkanje živil, vojaške straže in neskončne vrste bolniških voz (kamionov), ki so se pomikali proti zahodu ali se vračali z ranjenci v smejavo Katalonijo — to vse so bili že preveč resnični igralci v neresnični dekoraciji nekdanje Tarragone, žalostna stafaža na cvetočem balkonu Španije nad srebrno se iskrecim morjem v marčevem soncu. Danes leži ta lepi, starodavni, bogati, veličastni balkon Španije v razvalinah.
J. Dlabač.

SREČA TE IŠČE. Dne 14. aprila bo prvo žrebanje 38. kola Državne razredne loterije. V ta namen smo vam danes priložili naročilnice ugledne tvrdke Rein i drug, Zagreb. Poslužite se teh naročilnic ter naročite pravočasno potrebno število srečk. Srečke, ki so bile kupljene pri tvrdki Rein i drug, so že enajstkrat zadele glavni dobiček v znesku Din 1.500.000—, 1.200.000— in 1.000.000—. Pohitite, da ne zamudite! Naročilnica za srečo je priložena spredaj na prvi strani.

Za točno izplačilo vseh dobitkov jamči država.

Uso družino ...

z najmodernejšim plaščem,
modnim kostumom,

Za gospode

smo izpopolnili zalogo z najnovjšimi angleškimi, promenadnimi in športnimi vzorci

Ne pozabite na lepo izbiro vzorcev za srajce

elegantnim svilenim blagom za obleke, vseh barv in nians, z zavensami, gradli, šifoni — z vsem Vam najceneje in dobro postreže

Manufaktura Novak
LJUBLJANA, KONGRESNI TRG

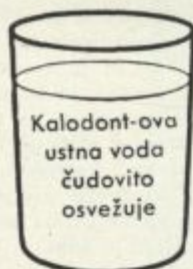
nasproti Nunske cerkve

Zopet

slučaj paradentoze...

... in zdravnik zabeleži: paradentozna. Kaj jo je povzročilo? Zelo pogosto zobni kamen! Njene posledice? Omajani zobje! Zato se pravočasno borimo zoper zobni kamen -- s Sargovim Kalodontom. To je edina zobna krema v Jugoslaviji, ki vsebuje učinkoviti sulfuricinoleat dra. Bräunlich. Sargov Kalodont odstrani in prepreči nevarni zobni kamen, ohrani Vaše zobe trdne in zdrave.

SARGOV

KALODONT

Proti
zobnemu
kamnu

Zvišani krvni pritisk in poapnjenje žil

Čisto naravno je, da nam začno žile po petinštiridesetem letu, pri nekaterih tudi kasneje, apneti. Ta proces je biološko utemeljen. S primerno hrano in zdravim načinom življenja pa lahko zmanjšamo krvni pritisk in zajezimo poapnjenje ožilja.

Kako spoznamo, da se nam je krvni pritisk zvišal in da smo začeli bolehati za poapnjenjem žil?

Običajni znaki zvišanega krvnega pritiska so: trenutne omotice, vroča glava, rdeč obraz ali pa vsaj zardelo čelo, pogostni glavoboli in pogostna razdraženost.

Pameten človek se bo, ko dopolni petinštirideseto leto, posvetoval z zdrav-

nikom in si bo dal pri tej priložnosti izmeriti krvni pritisk.

Krvni pritisk zmanjšamo lahko edino z dieto in z zdravim načinom življenja. Predvsem moramo shujšati, če smo predebeli. Na zdrav in hiter način shujšamo, če uvedemo dva dneva surove hrane na teden. Tiste dni popijemo vsako jutro za zajtrk četrtilitrska soka iz surove rdeče pese. Pesa olupimo in operemo, potlej jo nastrgamo in stisnemo sok skozi čisto platneno krpo v skodelico. Dopoldne zaužijemo še nekaj surovega sadja, jabolka, grozdja, pomaranče, mandarin, hrušk ali kaj podobnega. Za obed si napravimo različne solate: zelnato, endivijo, špinacho ali glav-nato. Za solato uporabljamo samo limonov sok in nekaj kapljic olja. Soli popru in drugim začimbam se moramo izogibati. Po solatah jemo še nastrgana surova jabolka, pijemo sok iz rdečega korenja, ki ga pripravimo prav tako kakor sok iz rdeče pese, in jemo nekaj krljev surove repe. Popoldne si potolažimo lakoto spet s surovim sadjem. Za večerjo si sestavimo podoben jedilnik kakor opoldne. Druge dni v tednu

lahko normalno jemo. Izogibati se moramo samo svinjini in govedini, obilnim maščobam, začimbam in tekočinam. V dveh mesecih bomo pri takšni dieti gotovo primerno shujšali in obilno uživanje vitaminov nam bo okrepilo stene žil, da ne bodo tako krhke. S tem preprečimo, da nas ne zadene kap. Proti poapnjenju žil nam zdravnik zapiše primerna zdravila. Najbolj učinkovito sredstvo je jod.

Važno je tudi, da se dovolj gibljemo na svežem zraku. Vsak dan moramo vsaj za eno uro na sprehod. Naporne izlete moramo opuščati kakor tudi vsako naporno telesno ali duševno delo, pripogibanje, sklanjanje in podobno, ker nam to poganja kri v glavo. Ne smemo vzdigovati težkih predmetov, se napanjati in se razburjati. Navkreber in po stopnicah smemo hoditi samo prav počasi.

Zvišani krvni pritisk nikakor ne pomeni konca življenja. Treba je imeti le malo energije in dobre volje za ozdravljenje in se redno posvetovati z zdravnikom.

z. ž.

Najša anketa

K novi anketi!

Mislim, da bi bila vsaka debata o nekoristnosti zapisovanja izdatkov odveč. Marsikaterim nesoglasjem v družini bi se izognili, če bi bilo vedno možu in ženi jasno, kam izgine ta ali oni dinar. — Tudi zaupanje v zakonskega druga se nehote utrdi, če so »računi čisti«. — Glavno pa je, da se navadimo varčevati, kar je posebno za one koristno, ki si žele svoje hišice sredi cvetočega vrtnička.

Jaz si n. pr. zapisujem prav vse izdatke že od prvega dneva, odkar sem poročena. To bo že šest let. — Večkrat (to je v prvih časih novega gospodinjstva pač umevno) sem slišala opazke: «Preveč porabiš! Saj si imela toliko in toliko...» «Prosim, tu imaš in se prepričaj!» je bil moj odgovor. — In res, večkrat sem možička prisilila, da je pregledal izdatke: moje ameriško knjigovodstvo. S časom sem tudi njega navadila, da si je po svoje zapisoval izdatke, a možje so možje — komodni povsod. Nekaj časa je šlo površno naprej, naposled je pa izročil ves denar še gorak meni. In zdaj držim vajeti «blagajne» sama, no, in mislim, da dobro napredujemo... No seveda, ni to vse moja zasluga, saj mož ne pije, ne kadi, sploh: ne zapravlja, pa tudi jaz vsako odvišno vsotico ali pa «postranski zaslužek» priložim k skupni blagajni, ne, kakor je po večini navada, da gospodinje svoje zasluge porabijo zase in denar, ki slučajno preostane od onega, ki je namenjen za gospodinjstvo, porabijo za svoje «privatne izdatke». Jaz privatnih izdatkov, skoraj bi rekla, nimam. Kar je, je skupno, krojačica, seveda samouka, sem sama, pomaga mi sestra, ki je krojačica po poklicu, pri modeliranju klobukov se tudi malo spoznam, frizersko delo opravi po veliki večini sama — in konec!

Pripomnim naj še, da je pri točnem zapisovanju izdatkov izpod časti vsakega izmed obeh, da bi zapravljal; vse je preračunano in tako se lahko po izdatkih enega meseca tudi izdatki prihodnjega bodisi povečajo ali pa zmanjšajo, lahko se nabavijo potrebščine, ki niso tako zelo potrebne, lahko pa se denar pridene vsoti: za potrebo ali za nakup zemljišča, hiše, pohištva in kaj vem česa še vsega. Tudi če že vse to imamo, nam morda prav pride lepa preproga, druge zavese, posoda za «boljše čase», denar za potovanje itd.

Vaš koledar je za naše knjigovodstvo zelo pripraven, le da ima vsaka gospodinja svoje izdatke in rabi svoje nadpise na kolonah, zato bi bilo umestno, da bi bile te brez nadpisa.

Vas pozdravlja

Greti Zupančičeva.

Spoštovana gospa urednica!

Vaša anketa me zanima predvsem iz tega razloga: v razpisu ste pozvali naročnice, naj popišejo, kako si razdelijo gospodinjski denar, kako bi se dalo ceneje izhajati in kje bi se dalo še kaj prihraniti. Skrbno sem prebrala odgovore, ki ste jih doslej priobčili, toda nobena naročnica ni odgovorila na ta vprašanja.

Sporočam Vam torej, kako si razdelim gospodinjski denar:

za stanovanje plačujem din 500.—

za kuho porabim . . . din 700.—

za vse druge potrebe:

drva, obutev in obleko, zdrav-

nik, zobnega zdravnika,

mi ostane še din 700.—

Skupaj torej din 1900.—

Plača mojega moža znaša 2000 din, sam si obdrži 100 din za cigarete in svoje posebne izdatke. Imava tri otroke. Služkinje nimam. Rada bi podpirala še svojo mater, ki je stara in betežna, pa ne zmorem. Mož mi včasih pravi, da preveč potrošim za gospodinjstvo in da bi morala imeti še kaj denarja na strani. Katera izmed Vaših naročnic mi more svetovati, kako bi lahko še kaj prihranila?

Hvaležna Vam bom, spoštovana gospa urednica, če objavite moje vrstice, in Vas lepo pozdravljam.

M. Ž., žena državnega uradnika.

Velecenjena gospa urednica!

Dohodke in izdatke si vedno točno zapisujem. Korist zapisovanja vidim zlasti v tem, ker me zapiski izpodbujajo k varčnosti. Če se mi kdaj posreči, da porabim kak mesec manj kakor prejšnji, sem vsa vesela, in trud zapisovanja je izdatno poplačan.

Dokler nisem imela gospodinjskega knjigovodstva, si nisem mogla kupiti nobene knjige. Odkar pa točno zapisujem vsak najmanjši izdatek, si lahko vsak mesec kupim kako knjigo. Postala sem torej bolj varčna. Knjige zelo rada berem in obžalujem samo to, da imamo pri nas tako malo knjig, ki bi bile poceni. Večina slovenskih založb izdaja tako drage knjige, da si jih ne morem privoščiti. S spoštovanjem J. M.

Velecenjena gospa urednica!

Preden sem se poročila, mi je mama svetovala, naj zmerom zapisujem vse gospodinjske izdatke. Sama je tudi vedno tako delala in večkrat smo se otroci smejali, če je zvečer sedela ob svoji gospodinjski knjigi in nas vse po vrsti izpraševala, ali se kdo spomni, kje je izdala še dve kroni.

Ubogala sem mamin nasvet, in zdaj se tudi že moji otroci muzajo, kadar sedem z gospodinjsko knjigo za mizo.

Točno zabeležim vsak izdatek in nič me ne spravi tako iz ravnotežja kakor pozabljen izdatek. Še ponoči premišlujem, kam sem dala denar, in nimam miru, dokler se ne spomnim. Navadila sem pa tudi že svojo hčerko, da vodi pregled o svojih izdatkih in prejemkih. Vsak mesec ji dam pet dinarjev za njene majhne šolske potrebščine. In vsako paro skrbno zapisuje v majhno zapisnico. Iz njenih zapiskov sklepam, da bo kdaj še skrbna in varčna gospodinja. Zapiski so jo tudi pripravili do tega, da hodi v tri ali štiri trgovine izpraševati, koliko stane ta ali oni zvezek in koliko stane pero, preden si potrebno nabavi. Šele ko iztakne trgovca, ki dá za nameček še majhen koledarček ali poceni sliko ali pa na toliko in toliko peres eno povrh, si ga kupi. Časih me že skrbi, da bi ne postala prava skopulja. Potlej pa spet mislim, da je boljše, ako bo v življenju preveč varčna, kakor pa da bi bila preveč potratna.

Na Vaše vprašanje, ali morem še kje kaj prihraniti, Vam izdam majhno skrivnost. Pred leti sva se z možem odrekla počitnicam, to se pravi, ostala sva doma, namesto da bi šla kakor prejšnja leta na kmete. Hodila sva se na Ljubljano kopat, izdatkov si pa nisva privoščila. V tistih počitnicah sva prihranila nekaj stotakov in te sva naložila. Naša «železna rezerva» je še zdaj nedotaknjena — a povečala se tudi ni. Odkar hodijo otroci v šolo, pa tudi počitnic ne moreva več pogrešati, ker so otroci potrebni zdravega življenja in svežega zraka na kmetih, da gredo jeseni spet okrepljeni v šolo.

Lepo Vas pozdravljam.

I. Ž. iz Ljubljane.

Velecenjena gospa urednica!

Odkar so nam že drugič zmanjšali plače, sem si uredila gospodinjsko knjigovodstvo. Vsak dinar zapisujem, in vknjižene številke me izpodbujajo k varčevanju. Brž ko pridem s trga domov, zapišem vse izdatke in preštejem ostanek denarja. Prejšnje čase, ko si nisem zapisovala, sem dostikrat mislila, da sem denar izgubila ali da so mi v trgovini vrnili premalo denarja, zdaj se pa račun vedno ujemajo. Neverjetno je, kako hitro se zaokrožijo izdatki v stotak: tukaj daš samo dinar, in preden se zaveš, kako in kaj, si ob stotak. Gospodinjski denar sem si uredila tako, da smem vsak teden porabiti 130 dinarjev. Z zapiski kontroliram izdatke in se laže omejim, kadar se približam določeni vsoti. Hkrati pa moram priznati, da se imam vprav zapisovanju zahvaliti, da sem dobila resnično veselje do varčevanja. Vsak prihranjen dinar se mi zdi kakor darilo z neba. Sebi zdaj mnogo laže odrečem kako željo, samo nasproti otrokom sem slabotna.

J. S., žena železničarja.

*Mislili so, da je
Majdkina oblekca
bela...*

... dokler ji ni stric obrisal solz s svojim robcem – opranim z Radionom!

Tudi Vi, ki niste več novinka v gospodinjstvu, mislite morda, da je Vaše perilo belo. Primerjajte ga pa enkrat s perilom, opranim z Radionom. Razloček je očiten ter Vas bo prepričal: z navadnimi sredstvi oprano perilo izgleda sivkasto v primeri s perilom, opranim z Radionom. Nič žudnega: navadna pralna sredstva samo površno odpravijo nesnago, medtem ko kisikovi mehurički skupaj s peno dobrega Schichtovega mila, ki ga vsebuje Radion, prodirajo skozi tkanino in jo operejo tako, da postane »Radion-bela«. Uporabite pri prihodnjem pranju perila Radion, pa ne boste nikoli več uporabljali kakršnegakoli drugega pralnega sredstva!

Schichtov

RADION pere sam

KUPONI LE ZA EN
PLAŠČ ALI OBLEKO!

Prišla bo pomlad...

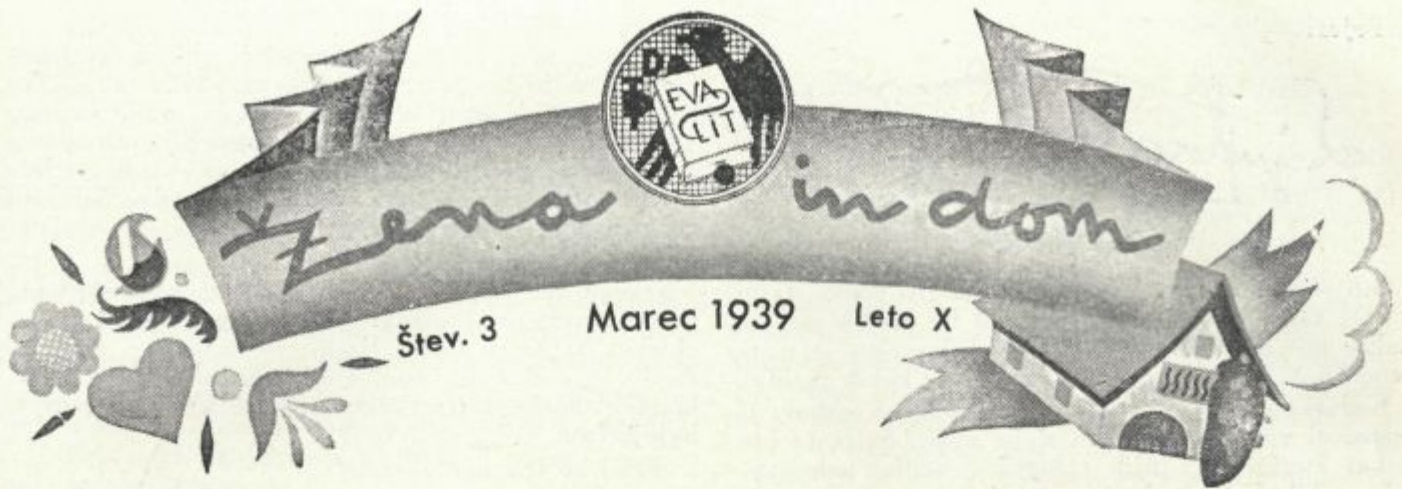
NAŠA ZALOGA POMLADNIH NOVOSTI
JE ŽE PRIPRAVLJENA:
MODA, KVALITETA, VAŠ OKUS!

MANUFAKTURA

F. Ks.

Souvan

MESTNI TRG 24

Drage naročnice in bralke!

Ko smo v prvi letošnji številki naprosili naročnice, da nam z nasveti pomagajo izboljšati in izpopolniti list in da nam sporoče glede urejevanja «Žene in doma» svoježelje, smo dobili toliko odgovorov, da še nismo mogli vsega pregledati.

Večina naročnic priznava, da prinaša list vse, kar žena ali dekle v vsakdanjem življenju potrebuje. V posebno zadoščenje pa nam je priznanje tiste naše naročnice, ki je v tako lepih besedah povedala, da ji izdatka za «Ženo in dom» še nikdar ni bilo žal, ker je to pač izdatek, ki po njenem prepričanju ni nič manj plodonosno naložen, kakor je naložen izdatek za šolanje otrok. Za vsako lepo besedo priznanja in pohvale se prav vsaki res pristrčno zahvaljujemo.

Prav tako se tudi zahvaljujemo vsem tistim, ki so nam poslale prav dobre nasvete in nam sporočile primerne domisleke, kako bi se list še bolj izpopolnil. Vsak nasvet se bo proučil, in kar bo dobrega, se bo tudi upoštevalo. Saj nam je najvažnejši smoter ta, da prav vsaka izmed naročnic najde v listu tisto, kar najbolj potrebuje, tisto, kar ji najbolj ugaja. Zato se bomo tudi prav posebno potrudili, da vsem izraženim željam ustrezemo v kar največjem obsegu. V vsaki številki vsaj nekoliko res dobrih nasvetov, v vsaki številki vsaj nekaj poučnega, nekaj vzgojnega in v vsaki številki nekaj takega, kar Vam bo pregnalo mračne in težke misli in Vam izvabilo vesel, srečen smehljaj; to je naloga, ki smo si jo postavili za letošnje leto.

Da bi bili kos tej nalogi, to je najiskrenejša želja nas vseh!

UREDNIŠTVO

Vilma M.:

Oče je v ječi

Tih, ljubeč otrok. Doma nepopisna beda. Učitelj ga je priporočil rodbini, ki daje vse leto enemu potrebnemu otroku kosilo in večerjo. Toda že čez osem dni je prinesel otrok učitelju zapečaten pismo: «Cenjeni gospod! Na žalost smo izvedeli, da je oče deklice, ki ste nam jo priporočili, že dalj časa v ječi. Težko bi nam bilo utemeljevati svojo naklonjenost k deklici iz take rodbine, zato vas prosimo, da nam pošljete kakega drugega otroka na hrano...»

Previdna rodbina, oprezni nazori. Res. Mislim pa si stroge obraze sto in sto drugih ljudi. Otrok morilca, tata, defraudanta? Ljudje kaj radi zapletajo otroka v očetovo tragedijo; tudi otrok mora trpeti. Zakaj? Kaj je otrok sam zakrivil? Nič. In vendar ga sodijo in obsodijo. Takšen je pač predodek, in naj se imamo za še tako napredne, tičimo vendar še zmeraj v mračnem srednjem veku.

Rodbine pokušamo kakor banane. Tale rodbina je dobra, tale je pokvarjena. Deček iz dobre rodbine je čisto nekaj drugega kakor deček iz slabše. Marsikdo vleče do konca svojega življenja kakor kaznilniško kroglo kakovost svoje

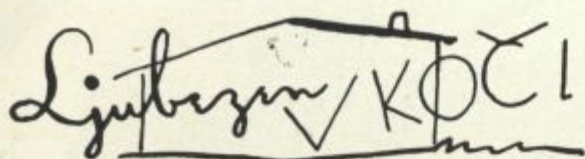
rodbine za seboj. Nesrečna zabloda enega člana je zakrivila razpoko pred njimi in za njimi: «Pošten človek, veste, ampak njegov brat...» Nadaljnje se že samo šepeta in posledica je, da se pred poštenim človekom zapro vrata.

Le pomislimo, koliko so morali prej trpeti nezakonski otroci! Kaj so mogli za nesrečo svoje matere? In vendar je bila najneznatnejša beseda drugih posmeh, žalitev in nihče ni znal izgovoriti imena takega reveža brez prezirljivega poudarka v glasu.

Imamo zelo odlične rodbine in naj gledamo na otroke iz mnogih takih rodbin, kakor hočemo, pogosto vidimo, da je na svetu malo tako grdih in neumnih reči, kakor so te. Toda samo košček dalje; v revnem stanovanju kočijaža ali perice raste najlepši in najbistrejši otrok.

Nikoli ne smemo soditi človeka po zunanji podobi njegove rodbine. Tudi če bi bila najslabši zgled, vendar ustvarijo dobri poedinci zmeraj novo postavo, svetlo, nežnočutno, koristno. Ako hočemo analizirati človeka, ne glejmo okoli njega, temveč vanj, v njegovo notranjost, v njegovo dušo.

In če hočemo pomagati otroku, utemeljimo svojo naklonjenost s tem, da je to otrok brez moči. Vse drugo je postransko, brez vrednosti, kakor sploh vse opravljanje in klevetanje.

Prevedel France Bevk.

Bili so časi, ko se je Jensu na Ravliji zdelo, da ni nikjer tako lepo kakor doma: ko bo zrasel, bo tak kakor oče in si bo vzel tako ženo, kakršna je mati, ostal bo na Ravliji in vse bo prav tako, kakor je zdaj.

Kadarkoli je šel s starši skozi dolino v cerkev, je opazoval velike kmetije in si je mislil, da mora biti nekaj strašnega v njih stanovati. Velike pobeljene hiše so bile kakor zaboji iz snega, krave so se v velikanskih hlevih presneto lahko bodle med seboj in se ranile. Ne, doma na Ravliji je bilo vse drugače, z lahkoto je zlezal na rušnato streho in si uredil na nji majhno, igračkasto kmetijo s travo in cveticami, tam je bil vsadil tudi jerebiko, ki je bila vsako leto večja. Zid je zagrajeval pravokoten kos zemlje, ki je bil prav tako velik, da je dajal dovolj krme za cikano in za tri ovce; poleti niso potrebovali koscev, razen tega jim ni bilo treba voziti masla in sira v mesto, kakor je bila na velikih kmetijah navada.

Pa je bilo že nekoliko drugače tistega dne, ko je imel učitelj v šoli dolg govor in je rekel, da so vsi ljudje enaki, da so ubogi prav toliko vredni ko bogati in da nihče ne sme s prezirom gledati tistih, ki so nižjega stanu. Jens tega ni dobro razumel, a vendar mu je bilo čudno, kô je prišel do rjave kočice na pobočju. Dom se mu je zdel tako majhen; strmel je vanj. Ali je nazadnje učitelj mislil prav nanje? Ali je res razlika med ljudmi? Ali je res nekdo na svetu, ki jih ima za siromašne? Njegovi starši — oče, mati — so torej ubogi; morda se jim rogajo prav zaradi tega?

To ga je hudo bolelo. In ko je stopil v izbo, se je zavedel, da imajo eno samo okno in da je vse skupaj zelo siromašno. Obed, ki ga je mati postavila na mizo, je imel drugačen okus ko drugokrat. Njegovi tovariši s kmetij sede zdaj gotovo za svojimi mizami in jedó kaj boljšega kakor on. Ko je vstopil oče, je Jens opazil, da mu na hlačah, ki jih je nosil, pleza krpa čez krpo. Tisti večer je dolgo trajalo, preden je Jens zaspal.

Cas je hitel; Jens je zrasel v velikega, plavolasega fanta, dovolj močnega, da je lahko trdo zgrabil za delo. Toda še vedno mu je šepetal neki glas v srcu: »Vse nič ne pomaga, ti si le na Ravliji.« Prišel je k maši, pred cerkvijo je stala polovica občine v vrsti in so drug drugega sodili. «Nič ne pomaga,» so govorile oči, «ti si vendarle samo z Ravlije.» Toda Jens je privzdignil ramena in stisnil pesti. Ljudje naj le počakajo, da se bo mogel ganiti, potem bodo videli, kako bo siromašno kočjo spremenil v veliko, pobeljeno hišo.

Da, rajši je trebil kamenje iz zemlje, kakor da bi se igral; kmečkih otrok se je izogibal, sramoval se je dôma, kadar je bil drugje, vendar je še zmeraj rad hodil pod domačo streho, naj je bila še tako ubožna. Z materjo je bil dober, a hkrati ji je bil v veliko pokoro. Med obedom je kakor po pomoti vedno vse pojedel, in hlače, ki so mu bile v preteklem letu prevelike, so mu postale preozke, tako da so mu pokale na vseh koncih in krajih, kadar je vzdignil vrečo na pleča. Kaj naj počne mati?

Ce si je kdaj prihranila kos slanine, je opazila lepega dne, da ji je izginil. Ponoči je slišala drsajoče korake, to je bil Jens, ki ga je prebudila lakota. V leseni skledi je hranila smetano, da bi iz nje napravila maslo, toda nekega dne se je spravil nanjo Jens, si narezal kruha in je je pojedel polno skledo ter bil potem tako ljubezniv, tako zelo ljubezniv. Ničesar mu ni mogla odreči; mater je izropal zdaj pa zdaj, a nji je bilo, kakor da ji boža lica.

Nekega dne je bil pri birmi, in tedaj je prišla nad mater nova preizkušnja: Jens je potreboval novo obleko. Ni hotel, da bi ljudje že na zunaj poznali, da je le z Ravlije. Tudi mati tega ni hotela. Toda kmečke obleke zorijo kakor žito ali krompir, potrebujejo časa.

«Kdaj bo friz nared, mati?»

«Saj moram ovco šele ostriči», mu je odgovorila.

In v jeseni je ostrigla ovco — potem je bilo treba volno šele oprati — in nato posušiti — pa spresti. Jens je moral čakati in je preklinjal ter bil hud, zakaj obleka bo narejena komaj do božiča.

«Telico moramo prodati,» je rekla mati obupno, «in kupiti blago v mestu.»

«Da, da», je dejal oče.

Toda drugi dan je prišel rihtar in je zaradi nekega dolga zarubil telico. Jens je klel in presihal, češ da je to sramota in da so tega krivi starši. Tako je moral vendarle čakati na volno, in mati je predla, snovala niti in tkala. Delala je od ranega jutra do pozne noči. Toda Jens ni poznal usmiljenja. Slednjič je bilo blago pripravljeno, a zdaj ga je treba izvaljati. Čakati, čakati, zmeraj samo čakati. Nato je šel h krojaču, toda ta je imel dela čez glavo; najprej pridejo na vrsto drugi ljudje, potem šele Jens z Ravlije. O, ni bilo mogoče vzdržati.

In zakaj bi se bil fant rad pokazal v spodobni obleki, če ne zaradi deklet? Ubogi fant, ki je še prost, se lahko z mirno vestjo zaljubi v lepo dekle, treba je le, da gre potem v svet, se postavi na noge, nato pa prikaže nekega dne v vsej svoji veličini, zasnubi in dobi za odgovor: da. Toda fant, ki ostane vse življenje na Ravliji, se mora držati dekleta, ki ga sicer nihče ne mara, in biti s tem zadovoljen. To ga je bolelo. Jens je bil vedno bolj sam zase; prišle so mu nove misli, ki se jih je skoraj bal.

Bil je edina opora staršev, da, toda ali naj se zaradi tega čisto zavrže? Kadarkoli je prišel iz doline, ga je obšla volja, da bi uprl ramena v kočjo, ki je bila kakor škatla za vžigalice, in jo prevrnil.

Ampak prava nesreča ga je šele čakala. Ta se je začela, ko po krivdi neke bogate kmečke hčere ni mogel več spati ne jesti. Pisal ji je pisma, a ni prejel odgovora. Neke noči se je predrznil v njeno podstrešnico; mislil je na to, da bi se obesil — začel je piti in se pretepati, storil se je tako nemogočega, da se nekaj časa nikjer ni mogel pokazati.

Slednjič je prišla noč, ko si je oblekel svojo nedeljsko obleko in se splazil od doma. Ko je odhajal, so zacvrkutala stara vrata podstrešnice, in on si je mislil: «Ta ne bodo nikoli več cvrkutala za menoj.» V temni jesenski noči je šel na obrežje in porinil edini čoln na vodo. Kaj je hotel? Ni vedel, samo proč je hotel. Začel je veslati, zmeden, razburjen, kakor da beži pred nečim hudim.

Nameril se je globoko v sivi fjord, veslal je in veslal, dokler ni proti jutru opazil v daljavi luči mesta Drontheima. Tja je priveslal med dnevom in naj-

prej iskal priložnosti, da bi čoln vrnil očetu, ki je moral za domače potrebe na ribji lov.

Zdaj so imeli ljudje kaj govoriti, zdaj, ko je Jens tako nenadoma izginil. Starši so hodili cele dneve in tedne okrog in čakali, čakali. Le kaj se mu je pripetilo? Mati je morala leči v posteljo, a krivonogemu očetu so se kolena še bolj upogibala ko prej.

Toda ko je preteklo nekaj mesecev, je prišlo debelo pismo, v katerem je bilo nekaj trdega. Stara sta si nasadila naočnike, četudi pisanega nista znala brati, vzela iz pisma fotografijo in strmela v mladega moža v uniformi s puško ob strani. Toda za božjo voljo, to je bil vendar njun sin! In ko sta šla s pismom k cerkovniku, se jima je razjasnilo. Jens je bil sprejet v garnizijo in prideljen k najlepšim fantom, določenim za kraljevo gardo.

«O Jens, ta Jens!» je rekla mati.

To je bilo v šestdesetih letih, in norveška garda je bila takrat v Stockholmu. Preteklo je precej časa; medtem se je Jens poredko oglasil. Minilo je pet let, stara dva na Ravliji se nista mogla več sama preživljati, podpirala ju je občina. Toda slednjič sta doživela veliki dan. Prišlo je pismo, ki jima je naznanjalo, da je Jens na potu domov in da pripelje s seboj nevesto.

Nevesta iz Stockholma, iz mesta, v katerem živi kralj — to je starima vzelo sapo, bilo je, kakor da prihaja na Ravlijo kraljičina, da bo tam gospodinjala. Staro mater je pustil protin, zavihala si je rokave, začelo se je veliko čiščenje. Tudi staremu možu se je porodil velikanski načrt, v severno steno je vžagal luknjo, naredil okno, izba je bila kakor nova, bila je tako svetla, da so oči kar ščemele. Mimo hišnega praga je že leto in dan tekla gnojnica iz hleva, a kdo ve, ali bo gospodična hotela hoditi po tej umazaniji in si smraditi čevlje. Stari je izkopal jarek in napeljal gnojnico v drugo smer, dà, pripeljal je celó polno samokolnico peska in ga potresel pred hišo, da je vsakdo lahko s suhimi nogami stopil v vežo. Glej, glej! Komaj sta bila stara pri kraju s temi olepšavami, že je prišel sosed in povedal, da je v mestu naletel na Jensa. Naslednjega dne ga lahko pričakujejo.

«In nevesta?» sta vprašala stara dva in pridržala sapo, ko sta čakala odgovora.

«Nevesta,» je rekel sosed in zmajal z glavo — «dà, tu bosta dobila imenitne ljudi v hišo.»

Bil je sončen jesenski dan, ko je vozil parnik z Jensom na krovu ob bregu fjorda. Vojaško življenje ga je napravilo strumnega in živahnega. Modra uniforma mu je bila kakor ulita, konci brkov so mu ošabno štrleli v zrak. Krasen mož, ki je znal govoriti po mestno in se odlično držati, medtem ko je opazoval pokrajino. In je stal in gledal, zakaj vsak hip se bo odprl zaliv in se bo pred njim razprostrla domačija. Tisto tam je prvi pas zemlje. Tu je zelena krpa — tam se dviga dim iz prve hiše — Bog te živi! Tu prihaja Jens. Smejalo se je in jokalo, vse hkrati. Prikazalo se je več hiš, videl je občino. Poznal je vsako špranjo v skalah in slednji plot med njivami, nosnice so mu drgetale, kakor da vohajo materin kruh, in gozd na pobočju, to so bili spomini, to je bila mladost, to je bila domačija.

Toda Ravlije ni mogel videti, ležala je skrita med bregovi. Zopet videti mater! In očeta! In jerebiko na strehi! Ali neki še živi stara mačka? Nihče ni vedel, kako zelo ga je pekla vest, da je bil odšel od doma,

in hrepenenje po rodni koči. Toda zdaj slednjič, slednjič!

Neka roka mu je legla na ramo, mehak glas ga je vprašal: «Ali je tisto tam Reins-Kloster?»

Jens se je zdrznil, prebudil se je v vsakdanjost, ki jo je bil pozabil, naglo se je okrenil h gospodični, ki je plavalasa, sveža, v rjavem popotnem plašču in s slamnikom na glavi stala ob njem in se mu smehljala.

«Da, tam je Reins-Kloster», je rekel in pokazal na poslopja, nato jo je pustil na mestu in začel s trdimi koraki hoditi gori in doli po krovu ter si vihal brke. Korporal Jens Olsen Rödli je bil v škripcih. Njegova ljubijanka je bila še vedno uverjena, da bo tega dne praznovala vhod v Reins-Kloster, veliko graščino, ki se je s svojimi stolpi in celo vrsto poslopij dvigala na holmu. Ko bo stopila na suho, bo morala resnica vendar na dan, a kaj bo potem?

Saj je bilo že dovolj hudó, ko je pregovoril hčer nekega častnika, da je z njim pobegnila, toda to se je zgodilo iz gole ljubezni, razen tega je bila ona tista, ki se je prva zaljubila vanj, ko je stal na straži pred hišo njenega očeta. Toda ta zadeva z graščino — da je on njen posestnik — to je prišlo kar samo od sebe, to je bil majhen dar, ki ga ji je ponudil nekoč med poljubi — potem pa ni imel več poguma, da bi ga ji zopet vzel. Bog, stoj mu ob strani!

Ko je bil svoj čas prišel v Stockholm, si je mislil, da se tam — tako daleč od doma — vendar ni treba čutiti najubožnejšega, in tako si je čisto nedolžno izmislil majhen romanček o svojem pokolenju. Rojstna kočja je bila zmeraj večja in večja, slednjič je postala najlepše posestvo v okolici. Ali je bila to ošabnost? Končno je hotel biti drugim enak. Najčudovitejše pri tem pa je bilo: čim večkrat je pripovedoval o svojem velikem domu, tem verjetnejše se je to dozdevalo tudi njemu samemu. Kdo ve, morda so starši nenadoma zadeli v loteriji in si sezidali novo hišo, morda je oče dobil pomoč, da je razširil polja — kdo naj to ve? Toda do graščine se Jens kljub temu ni dvignil, dokler ni hodil na sestanke s to imenitno gospodično. No, če je bilo posestvo že tako veliko, je lahko imelo tudi tako odlično, zveneče ime; izmislil si ga je, klepetal, poljubljal in lagal. To vse je bila samo gola ljubezen. In potem? On in ona morata zdaj najprej videti starše; pa saj mu je rekla, da bi ga vzela, če bi bil tudi dimnikar, ker ga ima tako zelo rada; to je torej zanjo preizkušnja. Bog mu pomagaj!

Pri vsem tem ga je obhajala svetla misel: tu se vrača z ljubico, ki je tako lepa in odlična, da so vsa dekleta daleč naokoli smeti spričo nje. Ali bi ga mar zdaj še vrgli po stopnicah, ker je presiromašen zanje?

Medtem je stala mlada gospodična na mestu in zrla proti veliki graščini, ki ji jo je bil Jens pokazal. Bil je pravi grad, ki je stal sredi pravljичnega gozda; tja bo torej stopila. Da, tam se je dvigala neka zastava na drogu v zrak, to je bilo zanjo — o, o! Ni mogla drugače, vzela je robec in mahala.

Še istega dne je hotela pisati očetu in mu vse obrazložiti, nato ji bo gotovo odpustil. Gotovo jo pride obiskat, le mačehe noče videti, zakaj ta je bila zlobna, zaradi nje ji je bil odhod z doma pravo olajšanje. Tam gori, na gradu, pa gotovo sedi lepa, stara gospa z visečimi kodri in napudranimi lasmi, Jensenova mati. In ta gospa jo bo objela, jo imenovala svojo hčerko in vse bo tako lepo in dobro; da bi se le mogla že nekoliko razjokati.

(Dalje prihodnjič.)

Rahela:

TRAGEDIJA NAJVEČJE FRANCOŠKE TRAGEDINJE

I.

Ali jo poznate po imenu? O, to si je lahko zapomniti. Imenovali so jo kratko: Rachel — in s tem imenom bo večno živela v zgodovini gledališke umetnosti. Rodila se je leta 1820, v švicarski vasi Mumph v Argavi. Bila je hčerka ubožnega krošnjarja. Rod Feliksov je že davno zapustil rodno zemljo Češko in se razkropil po svetu. Največ jih je odšlo v Švico, od koder so potem iskali poti v Francijo. Na takšni poti svojih staršev je prišla Rahela Feliksova na svet. V zadevi rojstev je vse dovoljeno in vse mogoče, je nekoč dejal Joseph de Maistre. Češko pokolenje in švicarski rojstni kraj nikakor nista ovirala Rahele, da bi ne postala zvezda francoskega gledališča.

Ko je družina srečno prišla v Pariz, se je potikala mala Rahela po pariških predmestjih od dvorišča do dvorišča, prepevala je in pobirala denarce. Tako se pač najbolj učinkovito budi človeško sočutje. Rahela je imela kitaro, približno tako veliko, kakor je bila ona sama. Prepevala je zanosne pesmi in sanjave romance, ki jih pariška predmestja tako rada poslušajo. Rahela je spremljala pesem s kitaro in njen čudoviti glasek je vzbujal ganljivo pozornost. Še mnogo pozneje, ko je bila Rahela že svetovno slavna pevka in tudi neznansko bogata in je prebivala v svoji razkošni palači v Tridonski ulici — palačo ji je bil postavil grof Walewski — in ko je imela kopice umetnin in draguljev, še tedaj je visela obrabljena starinska kitaro na svojem častnem mestu v velikem salonu nad kaminom ob kipcu nekega cesarja in Rahela je pazila na svoj stari instrument kakor na neprecenljivo maskoto, o kateri je sodila, da krije vse skrivnosti njenega uspeha.

V ubožni kavarni blizu Porte St. Martina je ravnatelj zavoda za duhovno glasbo mojster Choron postal pozoren na suhljato stvarco s črno žarečimi očmi. Potrudil se je za dekletce in mu preskrbel brezplačno vzgojo na pariškem konservatoriju, kjer je zlasti Berryer razlagal Raheli osnovne pojme govorne umetnosti. Rahela je bolehalo na pljučih, bila je sestradana. Toda njeno srce je bilo zagrizeno častihlepno in njena volja je zmagovala vse zapreke. Opomogla si je toliko, da ji ni bilo treba več stanovati s številno družino v dveh umazanih, mračnih sobanah, nekje v šestem nadstropju v pariškem predmestju. Ko ji je bilo šestnajst let, je Rahela Feliksova že nastopila v gledališču. Mogočen pokrovitelj, ki si ga je znala pridobiti, ji je kmalu nato odprl vrata v rancosko komedijo. Nastopila je v neki Racineovi tragediji in po zaslugi nekega podlistka, ki ga je objavil Jules Janius, je dotlej skoraj nepoznana Rahela Feliksova zasto-

vela samo še kot «Rachel». Vsemogočni kritik je zapisal v Journalu des Debats: «To je še otrok, precej grd in suhljat, z ozkim prsnim košem, brez vzgoje. Toda kako čudovito vam iz slavni ostankov pepela stare tragedije v herojskih zubljih vzplameni ogenj in življenje!»... Neki drug kritik je imenoval Rahelo: «okostnjaka in genija».

II.

Tisti večer se je pričela Rahelina blesteča kariera, zmagovalje te navidezno oblastne gospe, ki pa je v resnici bila vedno le razdražena, ker je morala razsipati svoj veliki talent. Zato tudi ni nikomur prizanašala. Rahela je bila zmožna, da bi brezobzirno izkoriščala ljudi in jih žrtvovala, a tudi sama je bila stalna žrtev svoje nenasitne družine. Po strahotni, pomanjkanja in trpljenja polni otroški dobi je morala vse življenje, skozi slavo in sijaj, vlačiti s seboj pohlepno, požrešno družino. Očetu ni bilo nikoli dovolj. Mati, štiri sestre in brat so imeli zmeraj večje zahteve. «Moja hčerka je genialna», je nekoč rekla gospa mama, «in tako je le prav in pravično, da se me po možnosti spominja.» Rahelo pa je medtem dušil krvav kašelj, napadali so jo srčni krči, a zanjo ni bilo usmiljenja, hiteti je morala od gostovanja do gostovanja, potovati v Anglijo, Rusijo in Ameriko. In venomer je bil za njo oče ali pa brat Rafael ali našopirjena mati, ki si je nekoč s teatskim bodalcem svoje slavne hčerke trebila zobe. Vse štiri sestre so se potepale po Parizu, odnosno lenarile in uganjale pustolovščine, spale do poldneva in se dale potem zapeljati s kočijo k Vefourju ali Doratu. Pred Rahelo je sicer vse trepetalo, in mogočni gospodje so se ji klanjali do tal. Toda nasproti svoji družini ni imela dovolj poguma, da bi z njo napravila konec ali da bi se vsaj nekoliko otesla sila nadležnega bremena. Rahela je ostala pohlevna krošnjarjeva hči tudi še potem, ko je bila najbolj slavljena francoska tragedinja. Vsa Evropa jo je občudovala in razvajala, čeprav Rahela izven gledališča ni znala niti pošteno francosko govoriti. Tega ni skrivala.

«Gospodična,» ji je nekoč patetično zaklical grof Molet, ki jo je oboževal prav tako vdano, kakor grof Waleški, «vi ste nam rešili francoski jezik.»

«Tem bolj,» je odvrnila Rahela, «ker se ga doslej sploh še nisem naučila...»

Od svojih oboževalcev je zahtevala Rahela visoko izobrazbo. Postati so morali njeni tajniki, tako rekoč njeni pikolovci. Oni so ji morali pisati pisma, o katerih je sodila, da jih bodo nekoč z naslado prebirala pozna pokolenja. No, danes so mnogo bolj zanimiva ona pisma, ki jih je Rahela resnično sama napisala. Polna so slovničnih in pravo-

pisnih napak, in jih je res zabavno prebirati.

III.

Sredi razkošnega življenja se je večalo Rahelino trpljenje, posebno odkar je nekoč v Rouenu sredi naliva celi dve uri čakala na nekega gospoda. Takrat je oče Feliks prisolil največji francoski tragedinji dve klobuti. To se seveda ni zgodilo iz zaskrbljenosti za njeno zdravje, marveč ker je oče Feliks sodil, da dotični gospod sploh nima mnogo denarja. Mar je bilo očetu Feliksu, da zna hčerka Rahela tudi sanjariti o tihotnem, skromnem življenju, o čisti sreči, o skritem kotičku, kjer naj bi se njeno srce razvnelo v resnični, vse žrtvujoči ljubezni.

Zdravniki so hudo bolni Raheli zelo resno svetovali, naj gre na jug. Tam bi morda še ozdravela. Na ladji, s katero se je peljala iz Marseille v Egipt, je Rahela spoznala ladijskega praporščaka Aubareta. Začutila se je nasproti njemu brez moči, in plemeniti zvesti mladenič ji je cele ure pripovedoval o rodnem domu v Montpellierju in o svoji materi, ki je bila pač čisto drugačna kakor Rahelina... To je bila bajka o blaženi mladosti, za katero je življenje prevaralo svetovno slavno gledališko umetnico. Aubaret je bil po božno vzgojen in je bil v skrbeh tudi za Rahelino dušo, zraven pa seveda nežno skrbel, kako se bo Rahela pozdravila. Mladeničevo bistro oko je že opazilo prva znamenja bližajoče se katastrofe.

Skupno sta kovala načrte.

Dogovorila sta se, da Rahela po vrnitvi iz Egipta zapusti židovsko vero in tudi oder. Potem jo bo Aubaret povedel k svoji materi, poročila se bosta in preživela še mnogo, mnogo srečnih let v prijazni hišici nekje na sončnem jugu. To je bila idila sredi morske in nebeške sinjine.

Nekaj mesecev pozneje je Aubaret obiskal Rahelo v njeni vili v Le Canetu. Sedel je ob njej, ko so se nena doma odprla vrata in je vstopil princ Napoleon. Aubaret se je zdrzil, bil je silno ogorčen nad vsiljivcem in je pričakoval, da se bo tudi Rahela vznemirila. Toda princ je brž raztolmačil praporščaku — dostojanstveno in odločno — da je tukaj doma in da mu gredo vse pravice hišnega gospodarja... Rahela ni vedela ničesar pripomniti. Brez besede se je mladi praporščak odstranil. In ko so se nekje zunaj izgubili njegovi koraki, je ubegnil tudi Rahelin poslednji sen o srečni ljubezni...

IV.

Vrnila se je v Pariz. Bližal se je konec.

Še enkrat je velela zbrati vse svoje dragotine, imela jih je shranjene v majhnem kovčegu, obloženem z belo svilo... Venomer jo je tresla mrzlica.

Dobri prijatelji

Jan Hora:

sestra Angelika

Stala je in opazovala liščka, ki je skakljal po kletki. Vedela je, da ta idila ne ne bo trajala dolgo, da se bo morala nekoč vendarle odreči tudi temu edinemu prijatelju, ki jo je spominjal na srečni dom. Mlada redovnica je potegnila z roko po bledem obrazu.

Sestri Angeliki je bilo pet in dvajset let. Že pet let je bila v samostanu, žrtev za brata, žrtvovana kakor Kristus. Kmálu potem, ko se je začela vojna, je šel Pavel v boj, zapustivši mater in Marijo v brezmejni grozi prelivanja krvi. Marija, takrat osemnajstletna, je prevzela gospodinjstvo, zakaj mati se je tako tresla za sina, da ni bila za nobeno delo. Vsak dan sta molili k Bogu, da bi jima vrnil sina. Vrnil ga je. Pavel se je vrnil kakor mrlič, kakor onemogel starec. In takrat se je Marija zaobljubila Vsemogočnemu, ako Pavel ozdravi.

Ko je dvajsetletna deklica vstopila v samostan, je sklenila, da bo svojo obljubo izpolnila brez najmanjše trpke besede; ko pa so jo oblekli v črno redovniško obleko, ji je duša vztrepetala. Volja se je omajala in oči so zbežale v daljavo. Dobila je drugo ime. Marija je za svet umrla in nad njenim grobom se je sklanjal blede brezkrvni obraz sestri Angelike.

Mati je že umrla; prihajal pa je k njej vsaj Pavel. Zadnjič ji je prinesel

nežnega liščka. Štirinajst dni je bila sestra Angelika vesela in se je hkrati bala. Kletka in lišček sta jo spominjala na dom, na ljubezen in prostost.

In vendar je nekoč napočil dan, ko je Angelika obstala pred kletko in opazovala svojega okriljenega ljubljence. Potem je odprla kletko in nežno pritisnila liščka na svoje ustnice.

Ob hladnem ognju dragotin se je zaman trudila, da bi ogrela premle prste.

V sosednji sobi je bila zbrana vsa družina. Prav vsa. Oče, mati, sestre, brat. Močno jih je potrlo. Rahelina nevarna bolezen se jim je zdela kakor šiba božja. Toda hudo preizkušenim je vendar še ostala lepa tolažba: dediščina. Med seboj so kar približno ocenili samo dragulje na milijonček frankov. Potem je še palača, umetnine, gotovina, kopica vrednostnih papirjev. Edina stvar brez vrednosti bo pač tista stara kitara nad kaminom. No, saj ne bo dolgo več visela na svojem častnem mestu...

Naslednji dan se je začelo Raheli blesti. Nepopustljivo je zahtevala svojo kočijo, ki naj jo popelje v Francosko komedijo, sicer ne bo pravočasno prišla k predstavi, ko vendar še nikoli ni prepozno prišla v svojo garderobo. Rahela zahteva, zahteva, toda polagoma popušča, popušča.

Proti polnoči je velika umetnica izdihnila...

Ni dolgo tega, ko se je osemdesetič obnovila obletnica njene smrti... Vse Rahelino življenje je trajalo komaj osem in trideset let. Največja francoska tragedinja je bila ubožna, pomilovanja vredna ženska. Usoda ji je dala, da je dosegla smoter svoje častihlepnosti. Toda uboga Rahela je morala mlada umreti, ne da bi se ji bila izpolnila njena edina želja: hrepenenje po tihi sreči.

»Zleti, lišček zlati,« je govorila, »zleti v svet, prost in svoboden! Zleti k nam domov, nad našo hišo!»

Odprla je okno in lišček je odletel. Vrnil se je v kratkem obloku in sedel na prizidek. Kakor biserni slap je vrvela pesmica iz njegovega grla. Potem se je dvignil in zletel proti modremu nebu. Angelika je stala, gledala za njim in iz modrih oči so ji privrele solze.

KAKO SI UREDIMO VRT?

Čas je, da premislimo, kako si bomo letos uredili vrt. Pokazati hočemo, kako damo — z razmeroma majhnimi stroški — vrtu nekaj posebnega in lastnega sloga in ujamemo košček pristne narave v njegovih tesnih mejah. Na vrtu ali ob hiši je tudi več izkaženih ali nelepkih prostorčkov, ki jih lahko

ne le z neznatnimi stroški odpravimo, temveč ki so celo prav ljubki in oživljajo vrt, ako jih primerno obsadimo.

Zakaj naj tale gola, mrtva stena še dalje žali in moti naše oko? Divja trta še ni priplezala tako visoko, da bi pokrivala vso belo ploskev. Zato si pomagajmo drugače: spomladi napolnimo čim večji lonec z gredično ali tako imenovano kompostno prstjo in vsadimo vanjo belopisano javorovo drevesce, avkulo ali oleander. Kakor hitro odidejo «ledeni možje» in se ni bati več ponočnih mrazov, postavimo lonec k tej steni. Skrbeti moramo, da imajo korenine stalno dovolj viage; tudi poganjke je treba ob toplih dnevih večkrat poškropiti z vodo. Čim več listov in novih mladik poženo stebelca, tem bolj se skrčijo zaloge hrane v prsti. Prvi znak tega je, da začno listi rumeneti. Brž ko to opazimo, moramo vsakih deset do štirinajst dni prst pugno-

jiti, in sicer zvečer, ko smo korenine prej nekoliko zalili. V pozni jeseni postavimo rastlino v klet, kjer ne zmrzuje; tam naj prezimuje bolj v suši, kakor v vlagi.

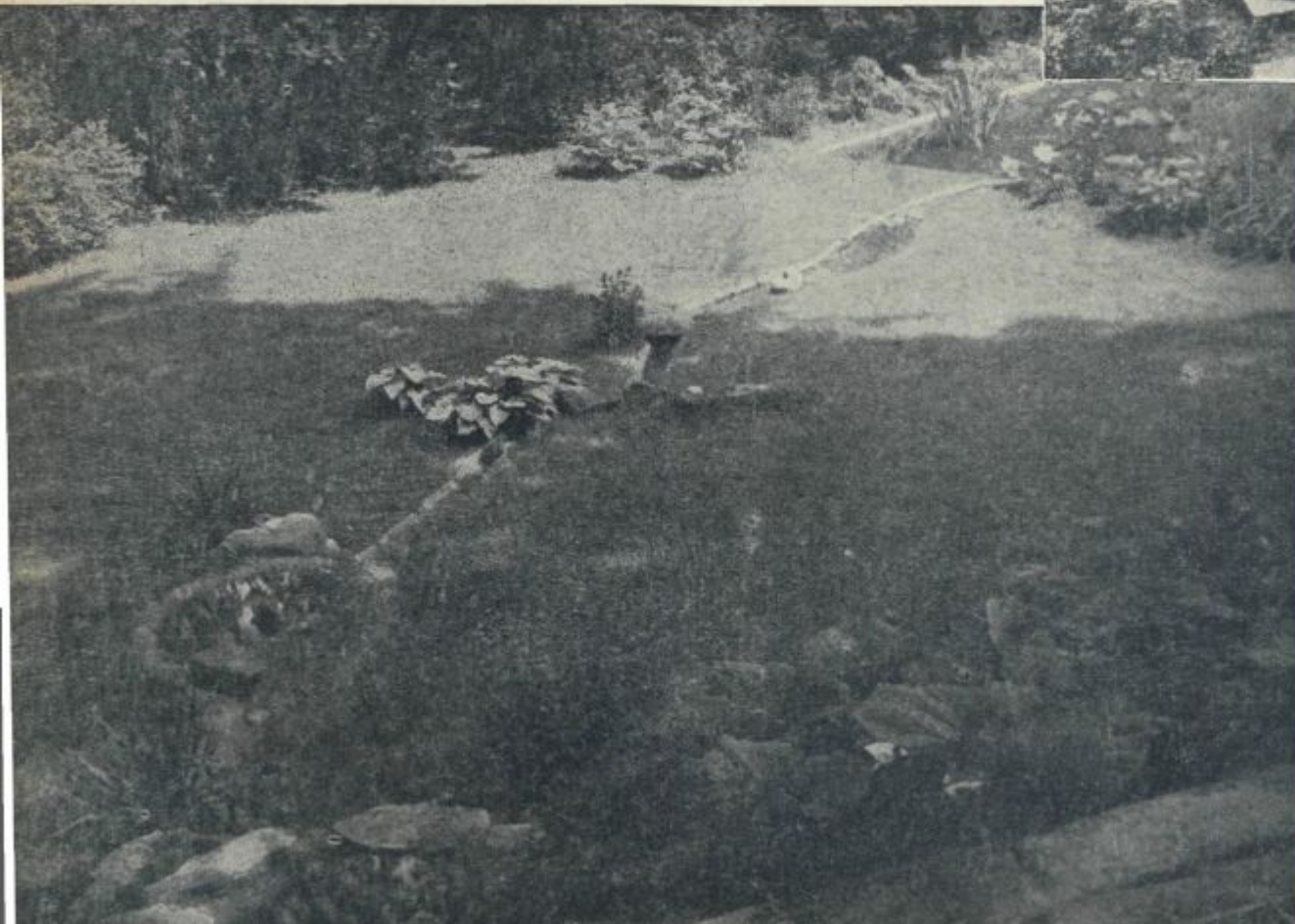
Koliko lepši bi bil dolgočasni hišni vogal, ako bi pritrdili pod obe okni cvetlične zaboje s poletnimi cveticami. Izmed poletnih cvetlic so najprimernejše: astre, pelargonije, kapucinke, navadni mesečki, poletne azaleje, mačehe, petunije. Pri vztrajnih steblikastih rastlinah lahko izbiramo med funkcijami, bradavičnikom, gomoljastimi begonijami, trobenticami, pritlikavimi perunikami in visečimi krešami. Cvetlične čebule — žefran, hiacinte, narcise, zvončke in tulipane — moramo

Levo: Lepo javorovo drevesce, vsajeno v velik lonec, zakriva in poživlja belo hišno steno. Lonci ali vedrice z vsajenimi rastlinami so zmeraj zelo dekorativni in čisto nadomeščajo divjo trto in bršljan.

Desno: Košček narave smo ujeli v svojem vrtcu: živahen potoček šumlja skozi travniček, na njegovih bregovih rastejo slikovite močvirne in vodne rastline.

Spodaj: Tudi skozi ta travnik teče v čednem kamenitem žlebu voda, ki izvira v umetni vodni kotlini, ki smo si jo sami naredili.

Zgoraj: Ta slika kaže, kako si lahko na vrtu napravimo vodno kottlino. Obrobimo jo z apnenčevimi ploščami, med katerimi rastejo perunike in alocasia. Cvetlice, kameni in voda tvorijo dražesten prizvok.

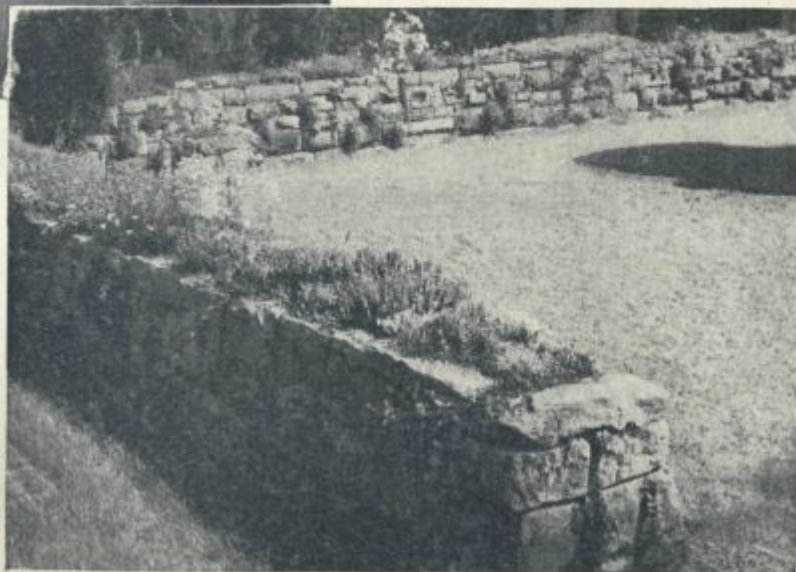
Desno: Da se na travniku ne potepta trava, položimo apnenčeve plošče v razdalji koraka in si tako naredimo pot; svetle proge se lepo odražajo od zelene trave. Tu sta združeni korist in lepota.

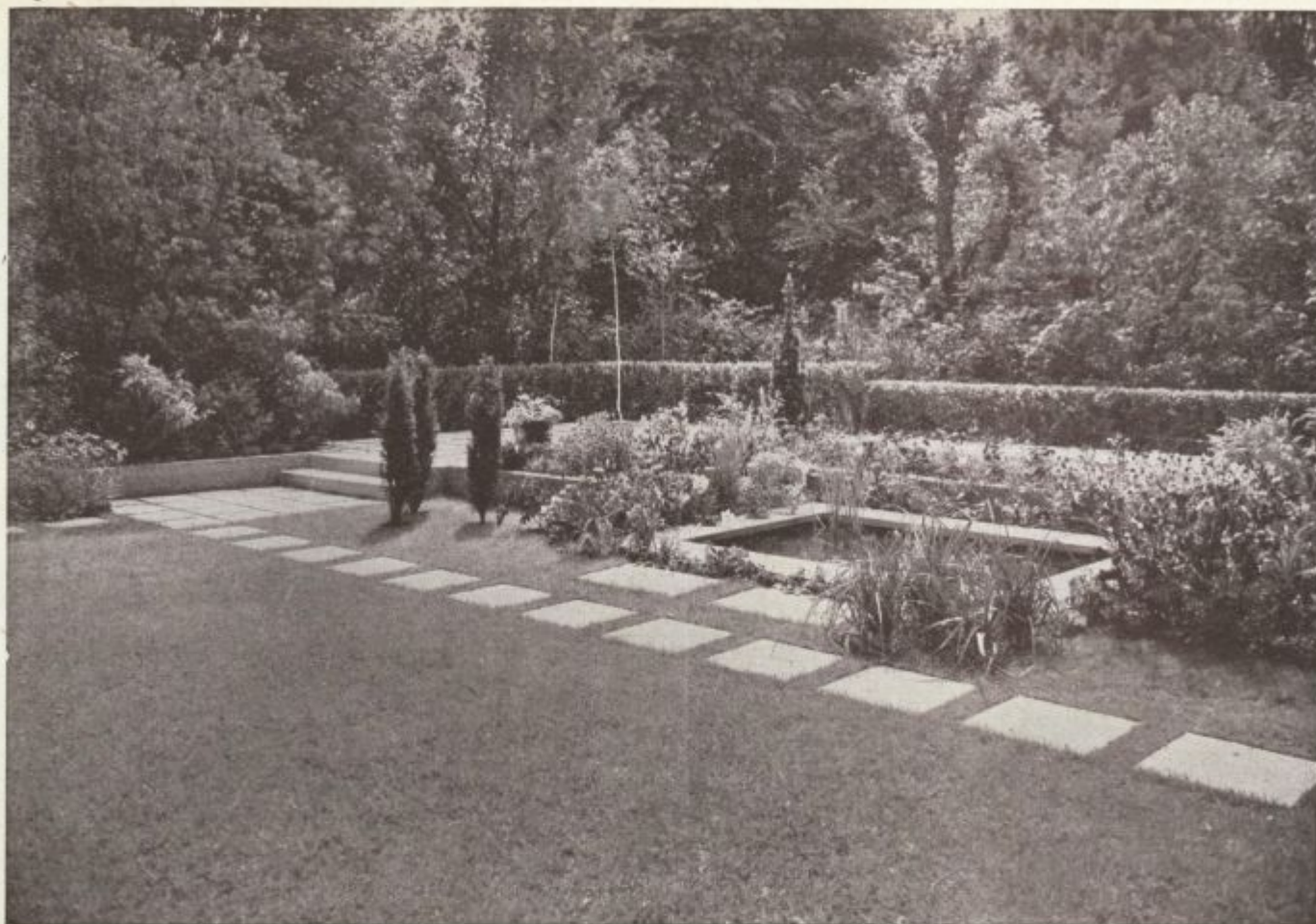

Levo: Hišne vogale, kjer se stikata okni, lahko okrasimo s cvetličnimi zaboji, kakor kaže slika. Prilegajo se dobro k zidu in tvorijo vez med hišo in vrtom.

Spodaj: Iz apnenca napravimo lahko tudi zid; v njegovih razpokah ali stikih vsadimo gorske rastline. Tak «planinski» zid kaj lepo obrobja trato na vrtu.

Betonski bazen, okrašen z grmičevjem in cvetjem.

vsaditi že jeseni, če hočemo, da nas bodo razveseljevale že zgodaj spomladi s svojim krasnim cvetjem. Kdor ima rajši lončne rastline, naj vsadi fuksije, heliotropij, pelargonije, peltate, (žlahtne pelargonije) in salvije. Eriko (vres) s krasnim rdečim cvetjem in nežnim listjem lahko vsadimo celo za zimo v cvetlične zaboje, prav tako drobno-listnati bršljan ter rdečo in modro smrečico.

Kolikokrat smo se že jezili, ko smo videli, kako naši gostje, ki bi si radi ogledali naše gredice, teptajo travo. Na takih mestih se trava že kar redči. To ne sme biti! Položimo apnenčeve

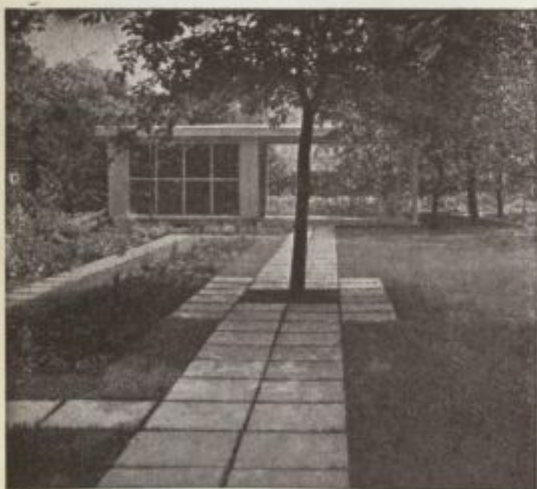
plošče v razdalji koraka vzdolž gredic in imeli bomo lepo pot. Nihče ne bo več stopil na travnato preprogo.

Sploh bi morali mi po svojih vrtovih odkazovati apnencu več prostora, saj diha iz njega gorska romantika, posebno tedaj, ako ga združimo z gorskimi rastlinjem. V ta namen pa še ni treba napravljati kar celega tako imenovanega «alpina» (alpinum). Zadostuje preprost suh zid iz apnenca, ki ne le izenačuje višinske razlike na vrtu, temveč tvori tudi lep in prijeten okvir, ki obrobja travniček ali kak drug primeren prostor na vrtu. Namesto cementa uporabljamo glino in kravjek za vezanje kamnov ter vsajamo v zidne stike skalne rastline. Tega dela naj nam ne bo žal, saj pričaramo z njim svet gorske flore na svoj vrtec.

Prav tako ni težko posnemati na vrtu majhno vodno ali travniško pokrajino. Zakaj pa naj bi bila naša trata zmerom samo zelena preproga brez okrasa? Zelo ljubko je, če se vije po vrtu majhen živahen potoček. In zakaj bi ne imeli na vrtu majhne vodne kotline (bazena), ki omogoča, da razne vodne rastline lepo uspevajo? Tu bo gotovo marsikdo ugovarjal. Toda ne recite, da je naprava vodne kotline zelo draga in težavna. Zgradimo si vodno kotlino iz kamenov in pomazajmo njihove stene z nepremočljivim cementom. Rob okrasimo s ploščatim kremencem. Potem moramo poskrbeti za dovod in odtok vode, da bomo kotlino lahko včasih izpraznili v bližnjo ponikovalnico.

Ponikovalnica ni nič drugega kakor jama v zemlji, ki jo napolnimo s kamnjem, na katero položimo dve ali tri plasti pokatranjene lepenke navzkriž; ta ostane potem kakih 20 cm pod zemeljsko površino, tako da se vsa ponikovalnica sploh več ne vidi. Ponikovalnica pa mora biti tako velika in tako globoka, da more odteči vsa voda.

Ko se bo potem cvetje bližnjih rastlin zrcalilo v vodi in se bodo sončni žarki igrali z razposajenim potočkom, bomo videli, da živi lepota narave tudi v ozkih mejah našega vrta, če jo le z razumom in ljubeznijo ujamemo.

Moderna vrtna lopa.

Steza iz betonskih plošč.

Ivanka se je vrnila

ri leta je Kolarjeva Ivanka sanjarila o dnevu, ko bo z ložanske postaje zagledala domačo vas.

«Vrnila se bom spomladi», je sklenila, «ker je bila tudi takrat pomlad, ko sem odhajala.»

Zgodilo pa se je, da je ležal še sneg med razori na njivah, da so vrabci nemi in okoreli posedali po golem grmičevju in da so imeli po vsej vasi še vedno trdno zaprta in zadelana okna, ko je hitela med hišami po razorani, slabi cesti.

Vse je bilo še tako kakor takrat, ko je odhajala. Nikjer niso popravili vegastih, podrtih plotov, in pri Tomaževih so imeli še zmeraj papir namestu stekla v oknih. Ko je morala za ogrom mimo Bradačevih, ji je prav tako kakor včasih, ko je še hodila tod mimo na polje, zastavila pot široka mlaka gnojnice in vode, ki se je stekala iz dvoriščnega korita. Stari Bradač si pač še vedno ni zgradil poštene greznice, čeprav se je toliko ustil vsako nedeljo pred cerkvijo. Njegove hčere in sinovi so sicer hodili na sezonsko delo nekam v Slavonijo, toda denar, ki so ga prinašali domov, je zalegel toliko, kakor bi pljunil v morje.

Še preden je prišla Ivanka do Voglove košate hiše, je vedela, da se bo izza plota zagnal vanjo kuštravi, stari Sultan ter tanko in cvileče bevska! za njo vse do doma.

V vsej vasi ni bilo videti nikjer žive duše. Ložani so se še zmerom tiščali peči in čakali, kdaj bo veter z juga zmeščal trdo zemljo, da se jim bodo škornji do gležnjev pogrezali vanjo. Čakali so škorcev in zaljubljenega petja kosov, ki so tihi in togi še vedno priletavali na okna. Tudi potok za vasjo je še molčal; kalužnice, podlesne vetrnice in pomladanski žafran so se še skrivali pod rumeno, suho in uvelo travo na njegovem bregu.

Na domačem pragu je morala Ivanka nekoliko postati, preden je pritisnila na kljuko; tako močno ji je bilo srce.

Tri leta je Ivanka mislila, da bo sestra Mina tista, ki ji bo odprla domača vrata, ko se bo vrnila. Zgodilo pa se je, da jih je odprl Tomažev Tine, ki bi moral biti prav za prav njen mož, če bi ne bila oba revna ko cerkveni miši.

Ko je Ivanka spet zagledala njegove večno začudene in večno nekaj proseče oči pod visoko vzbočenimi obrvmi, se je spomnila onih dni, ko sta na občinskem pašniku za vasjo pasla vsak svojo dimko. Kolikokrat se je Tine zatekel k njej po pomoč pred otroki premožnejših vaščanov, ki so, kadar so ga videli, vpili za njim.

«He, Tine, kdaj se bo vrnil tvoj oče s prazno beraško malho?»

Čeprav ni Tine poznal svojega očeta, je bilo vendarle res, da mu je grenil mladost in življenje. Potikal se je nekje po svetu, po prašnih in blatnih cestah, v mrazu in vetru, raztrgan in umazan, s palico v rokah in z veliko, prazno malho ob boku. Brodil je iz kraja v kraj, in Tine je živel v večnem strahu, da se bo nekoč vrnil in da bo vsa vas kazala s prstom za njim. Zato se je Tine izogibal ljudi in, čeprav je bil mlad in krepak fant, je bil plah in boječ.

Ko je spomladi pred tremi leti spremil Ivanko na Ložansko postajo, je sklenil, da pojde za njo, vendar se je obrnilo vse drugače.

«Pozdravljen, Tine!» je rekla Ivanka in mu krepko stisnila roko, ko je odrinil zapah in ji odprl vrata. Ni čakala, da bi ji odzdravil, tako se ji je mudilo k sestri v kuhinjo. Toda zgodilo se je spet, da je namestu nje sedela ob črnem ognjišču Tinetova mati, stara, drobna in sključena ženica, ki je držala v naročju otroka, povitega v plenice.

«Saj to si ti, Ivanka!» je zaklicala presenečena in si z roko zasenčila oči.

«Jaz, mati Polona.»

Ivanka je sedla na klop pod oknom. Kovčeg, ki ga je držala v rokah, ji je kar sam zdrknil na tla.

Stara Polona je vstala, zaujčkala otroka in hripavo zakašljala.

»Kdo bi si bil mislil,« je pričela naposled, da se boš vrnila.»

Zazibala je spet otroka, stopila sem in tja po tesni, temni kuhinji in rekla:

«Tine in Mina sta se vzela, saj veš, pa sta me poklicala, da jima pazim na otroka. Ni star še tri mesece, a je težak, da mi včasih kar roke otrpnejo.»

Ivanka se je oprijela naslona pri klopi, vstala ter šla molče iz kuhinje v sobo.

V mraku, v času, ko se na vasi vsepovsod odpirajo hišna vrata, ko tekajo ženske s škafi, polnimi prekuhane repe, krompirja, otrobov in pomij, ko nosijo iz hlevov vedra kadečega se in po kravah dišečega mleka, ko udarja iz hlevov vonj po topleni in svežem gnoju, ko se od vseh strani sliši vekanje lačnih in zaspanih otrok, sta sedeli Ivanka in njena sestra Mina na široki orehovi postelji.

«Kar reci, Ivanka,» je dejala Mina solznih oči, «in s Tinetom se ti bova umaknila, saj dom pripada tebi, ki si starejša.»

«Povedala sem ti že, Mina, da sem prišla samo gledat in da se nisem vrnila za zmerom. V mestu me čaka lahka, dobra služba, in zelo sem vesela, da si zdrava in zadovoljna. Zapomni si tudi, da je dom tvoj, ker se že od mladih nog ubijaš na njem. Kaj za to, če si se rodila za menoj! Prav tako si otrok najinih staršev kakor jaz.»

Mina je položila svojo roko v sestrično in mehko vprašala:

«Pa Tine, Ivanka?»

«Tine je zdaj tvoj mož in nič več ni mogoče izpremeniti. Vem tudi, kako se je to zgodilo. Najprej je zahajal k tebi, ker si ga spominjala name in ker je zaničevan in zapostavljen iskal pri tebi tolažbe. Pozneje, ko mu dolgo nisem pisala, takrat, ko sem bila brez službe, je mislil, da sem pozabila nanj. Bila si sama in si potrebovala nekoga, da ti je pomagal pri poljskem delu. Toda nikar ne govori več o tem! Otroka imaš in skrbi, da bi imel lepšo mladost, kakor je bila mladost nas treh.»

Potegnila si je z roko preko oči in se nasmehnila.

Stara ura na steni je glasno tiktakala, za pečjo je enakomerno predel maček, v čumnati na drugem koncu hiše

pa je hitro in nemirno begal iz kota v kot Tine; razločno so se slišale stopinje njegovih težkih, okovanih škornjev.

Ivanka je vstala, in ko je previdno odprla vrata v čumato, je vedro rekla:

«Zmeraj sem mislila, Tine, da pridem spomladi domov in da bom pomagala Mini saditi krompir. Zdaj ima boljšega pomagača in pridnega moža. Vse mi je povedala, kar molči! Vesela sem, da sta srečna in da imata lepega, zdravega otroka.»

Tinetu so molče zadrgetale ustnice in, ko je hotel spregovoriti, že ni bilo Ivanke več v sobi.

Kadar je Ivanka prejšnja leta z lopato obračala prhko, črno, spočito zemljo, je vselej čutila neko posebno radost v srcu. Zdaj pa je vedela, da je tiste zemlje premalo za tri, zato se je s poslednjim večernim vlakom vrnila v mesto, kjer je v temi in slepečem trepetanju predmestnih svetilk komaj našla mračno, puščobno hišo. In spet je minilo dosti časa, preden je na nerazsvetljenem, dolgem hodniku otipala vrata gospe Marije. Tam je v vlažni, nizki

sobi bila njena postelja še prazna, in ko je prižgala luč, se je na sosednji postelji zbudilo mlado dekle, Ivankina tovarišica iz tovarne za čokolado ter začudeno vprašala:

«Ali si se vrnila, Ivanka?»

«Vrnila.»

«Čeprav so ti odpovedali in si brez službe?»

«Čeprav!»

Dekle je zarilo obraz v blazino in globoko vzdihnilo. Nato je nenadoma dvignilo glavo in pogumno zaklicalo:

«Nič ne maraj, saj naše življenje je večno odhajanje in vračanje. Pomagala ti bom iskati delo, in spet bo vse po starem.»

Tri leta je Ivanka Kolarjeva sanjarila o dnevu, ko bo z Ložanske postaje spet zagledala domačo vas.

«Vrnila se bom spomladi,» je sklenila, «ker je bila tudi takrat pomlad, ko sem odhajala.»

Zgodilo pa se je, da se je vrnila, ko je še ležal sneg po razorih na njivah in ko so vrabci nemi in okoreli čepeli po golem grmičevju — — —

W. de Lisle:

POSKUSNI LET

Zdaj letite naravnost in vedno v isti višini — tako, dobro!»

Evelina Warrenova je letela proti cerkvi, ki se je videla na obzorju. Opazila je, da je levo krilo nižje. Naravnala ga je vodoravno in mirno letela dalje.

«Spretno dekle!» si je mislil Jake Bryant in popustil višinsko krmilo. Večinoma so njegovi učenci v pilotski šoli držali kontrolni vzvod kakor veslo. Nad cerkvenim stolpom v višini tisoč metrov je pritisnil na smerni vzvod.

«Prav tako, očka!» je slišal njen glas. V pilotski šoli so mu pravili vsi «očka», dasiravno mu je bilo šele šest in trideset let: bil je očka vseh novih odkriljencev.

Prevzel je vodstvo sam, obrnil letalo in ukazal Evelini: «Ko bom pristajal, pokažite dober čut za stroj, toda ničesar se ne dotaknite!»

Po desetih lekcijah je Jake vedel, da se je že vsega naučila. Ni se motil že takoj v začetku: imela je res tiste občutljive roke, ki so tako važne za obvladavanje strojev.

Slednjič jo je nekega jutra vprašal: «Ali bi hoteli leteti sami?»

To vprašanje je dajal po navadi vsem, samo Evelina ni vedela, da je skrival mrzlični strah, kadar je tako vprašal svojega učenca. To pot pa je skrival še prav posebno bojazen. Toda dobro je vedel, kakšen bo odgovor, ko je vprašal samega sebe, zakaj se prav za Evelinino varnost boji bolj kakor pri drugih.

«Kajpak da hočem — Jake!» Glas se ji je sicer malo tresel, toda ko je opazila trdni pogled njegovih sivih oči, ni trenila niti z obrvmi. In že je bila precej časa gori pod modrim nebom, preden se je zavedel, da ga je prvič ogovorila z njegovim krstnim imenom.

Vzletela je v višino štirih sto metrov. Čas bi že bil, da se vrne, si je mislil. Neprestano jo je opazoval. Po časi obrača, dobro, spet leti v smeri nazaj, zdaj je obkrožila letališče, spet se obrača in pristaja v spustnem poletu. Istočasno se obe kolesi dotakneta tal.

Jake je šel tako počasi proti hangarju, da so bili vsi na to pozorni. Že od daleč mu je Evelina zaklicala: «Torej kaj bo s Kalifornijo?»

Jake je pristopil in povedal svoje pogoje: «Če znate napraviti sveder in pristati na žepnem robcu, če dokažete, da znate leteti v temi, in še mnogo drugih koristnih reči — potem lahko letite v Kalifornijo.»

Slednjič je napačil dan za ta polet. Ranega jutra so potegnili njen stroj iz hangarja in že deset minut nato se je dvigalo letalo od tal — z Evelino pri volanu. In Kalifornija je začela postajati nekaj več kakor kraj na zemljevidu. Postala je usoda.

Ure so minevale. Aeroplan je mirno letel in njegova pesem — brneča pesem brzine sto šestdesetih milj se je razlegnila čez Alleghane. V Kansas City je bilo treba vzeti bencina, potem pa spet v zrak! Evelina je zopet pilotirala in Jake je poslušal motor. Bila sta ravno nad prerijo pri Yumi, ko jima je nenadno zagrozila nesreča. Velikanski orel se je zaletel v aeroplan; od kod se je vzel, nista vedela.

Jake je pogledal na zemljo. Pokrajina bi se bila novincem utegnila zdeti čisto varna za pristanek, toda njegovo izkušeno oko je spoznalo, da so tam nevarni grebeni peščenih zametov.

«Niti koščka ravnine!» ji je kričal v uho. Tudi ona je pogledala skozi okno na svoji strani in pri tem je vsa zaprepaščena uzrla orla na krilu, zamotanega v oporne žice; en opornik je odnehal že takrat, ko se je orel zaletel vanj, drugi pa je tolkel po krilu.

«Odprite vratca in skočite brž iz letala!» je poveljeval Jake. «Kar lepo mirno skočite! Hitro! Saj znate!»

Evelina se je prepričala, ali ima padalo dobro pritrjeno, ter odprla vratca. Videla je, da se krilo letala že maje. Vzlic temu ni izsustila volana iz rok — vzdrževala spustni polet. Ni se bala skoka, nekaj drugega jo je oviralo.

«Ampak vi morate tudi skočiti!» je kričala v strahu zanj.

Za besede ni bilo časa. Predvsem je hotel Jake videti njo na varnem. Skočiti ni hotel. Kaj, če bi bil on že zunaj, ona pa bi ostala v omahujočem letalu sama? Zato je hotel, naj ona skoči prva.

Zdajci je zagledal njene široko odprte oči; zrla je na kljuko, na katero se je ujelo njegovo padalo. Svilen blago, ki ga je veter napanjal, je trepetalo med vratci, tako da je bila nevarnost, da se oba vsak v svoji kabini zadušita.

Jake je naglo zaprl vratca. Isto je storila Evelina. Zdaj ga ni mogla zapustiti, ko je bil ujet v past.

«Skočite, pravim!» je zakričal nanjo. Evelina se je obrnila k njemu in zmajala z glavo. Sklenila je, da bo poskusila pristati.

Dva tisoč metrov — petnajst sto — tisoč metrov —

Okrog in okrog sama rumena prerija. Letalo se je na lahko dotaknilo tal in se ognilo visoki peščeni steni. Evelina je srečno pristala med dvema hrbtoma peščenih zametov.

Jake jo je objel. «Evelina! Vi ne potrebujete več starega učitelja, da bi vas spremljal.»

«Mislite, da ne — Jake?»

«Kaj mar nisem za vas več očka?»

«Če naj vam zopet pravim očka, potem boste tudi zares očka — Jake!» Poljubila sta se.

K letalu se je približalo nekoliko Indijancev, ki so se vračali iz Yume. Eden izmed njih je pogledal v kabino in se vrnil k svojim tovarišem.

«Ojej!» je zaklical in se smejal.

Pred poletom

Kaj piše Vida

Draga gospa!

Dolgo je že, odkar sem Vam zadnjič pisala. Ne mislite, da sem na Vas pozabila. O ne! Imela sem toliko učenja za svoje izpite, da se res nisem utegnila zanimati za vse tiste novosti, ki so jih modni mogotci izbrali in določili za letošnjo pomlad. Zdaj, ko imam izpite za seboj, Vam lahko napišem, kaj sem vse videla za svetlimi šipami velikih izložb bogatih modnih salonov.

Na prvem mestu so tudi letos čisto preproste obleke. Lep material in res brezhibni kroj: to je vodilno pravilo. Prav posebno se upoštevajo plisirane obleke. Večina teh modelov je plesirana od vratu prav do roba krila. Tudi rokavi so plisirani in se zavezujejo v petljo prav tako kakor mali stoječi ovratnik. Zelo lična je tudi obleka s preprostim životkom, ki se spredaj zapenja do pasu z majhnimi gumbi. Krilo je plisirano, prav tako tudi do bokov segajoča pelerina, ki daje temu kompletu posebno eleganten videz.

Preproste obleke iz lahkega volnenega blaga poživljajo le skromni okraski. K elegantni črni obleki se najbolj poda niz biserov, medtem ko je za preprosto črno obleko najprimernejši okras beli pike. Priljubljeni so tudi telovniki iz belega svilenega šifona z majhnim stoječim ovratnikom, nabrani v drobne gubice in okrašeni z žametastimi trakci, ki so v prednji sredini zavezani v petljice. Nov je domislek kombinacije žameta in žoržeta. Videla sem obleko z docela se prilegajočim životkom iz črnega žameta in bogato nabranim krilom iz črnega žoržeta. Tudi rokavi so bili iz žoržeta in bogato nabrani in okrašeni z lepo vezenino. Dalje so razstavljeni modeli z okroglim obramnikom, majhnim stoječim ovratnikom in s prednjim razporkom, ki se zapenja na 8—10 majhnih gumbov. Životek je v globokih mehkih gubah prišit na obramnik. Pas je zelo širok in spredaj zaokrožen kakor obramnik. Obramniki bodo letos vobče prav posebno upoštevani. Pri mnogih modelih sta obramnik in rokav ukrojena v enem in drobno nabrana.

Naborki vseh vrst ter razni okrasni našivi so najbolj priljubljeni okraski.

K preprostemu kostumu brez reverjev se nosijo bluze z valovitimi fišiji. Lepe barvaste paspule poudarjajo robove jopic in zarezane žepe. Veliki gumbi imajo dvojni namen: praktični so in hkrati lepi.

Za plašče je najbolj priljubljeno blago lepih pastelnih barv. V pasu so ukrojeni tesno ob životu, spadaj pa so široko zvončasti. Prepasani so po večini z usnjenimi pasovi. Poleg plaščev in kostumov se uveljavljajo tudi kombinirani kompleti, katerih posamezne dele lahko izmenjavamo. Pod lep barvast paleto se lepo poda preprosta črna obleka, dalje diskretno vzorčasta obleka, pa tudi krilo s primerno bluzo. Tudi videz kostuma razne bluze docela spremene.

Razveseljivo je pač to, da se poleg res luksuznih in dragocenih toalet prav čvrsto uveljavljajo taka oblačila, ki jih tudi nam revnejšim zemljankam ni treba samo gledati. Mislim, da je najvažnejše to, da ne odlašamo do zadnjega dne, ampak da pravočasno pričnemo preudarjati to važno vprašanje. Pa da se mi kdo ne posmehne pri tem! Saj ni to vprašanje važno samo za nas žene! Morda je še važnejše za gospode možičke in očete, ki so najbolj zadovoljni takrat, če so žena in otroci lepo oblečeni, ne da bi jim bilo treba za to lepoto preglgloboko segati v žep.

Upam, da sem Vam s tem povedala najvažnejše.

Prav lepo Vas pozdravljam, gospa, Vas in tudi vse naročnice našega ljubega lista.

Vaša

VIDA.

Takole se oblečemo za pomladanski izprehod

S 1735. Pri tem pomladanskem kostumu je zlasti moderna nekoliko daljša jopica. Oba prednika in sredina zadnika, ki sta pri sešivu večkrat prešita, prehajata zgoraj v obramniki. Nekaj novega so tudi pokončni žepi in razporeditev gumbov. Krilo je sestavljeno iz dveh pol in ima spredaj dve gubi. Blaga potrebujemo (za velikost III) 2,75 m, če je 140 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

M 2825. Modernen pomladanski plašč iz poševno progastega blaga. Pod vratom se zapenja z gumbom, drugih spon pa ne vidimo. Široki, zgoraj nabrani roka-i, so moderni in praktični, zlasti če oblečemo spodaj kostum. Ta plašč je lahko tudi brez podloge. Blaga potrebujemo (za velikost I) 3,5 m, če je 140 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 17, I in II po 22 dinarjev.

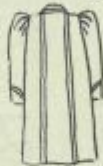
S 1735

M 2825

K 8166

M 2801

K 8166. Koznaška obleka iz črtastega volnenega blaga. Krilo je sestavljeno iz dveh pol in urezano tako, da grede črte po dolgem, život jopice, ki se zapenja do vratu, je pa poševno progast. Blaga potrebujemo (za velikost III) 2,60 m, če je 120 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih II in III po 22 dinarjev.

M 2801. Pomladanski plašč iz vzorčastega športnega blaga za bolj in manj vitko postavo. Plašč se v pasu prilega in ima spredaj nad pasom šest gumbov. Zadaj je pod pasom napeljan prožni trak. Blaga potrebujemo (za velikost III) 2,75 m, če je 140 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, Ia, II, III, IV in V po 22 dinarjev.

ZA VSE MODELE SE NAROČAJO KROJI «ULTRA» POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI UPRAVI «ŽENE IN DOMA»,
LJUBLJANA, DALMATINOVA 8.

M 2782

K 8145

M 2802

S 1739

Novi modeli za sončno pomlad

M 2782. Ohlapna srednjedolga jopica, ki ima obliko ogrinjala, bo letos posebno moderna. Prav čedna je iz sportnega blaga, je pa lahko na primer tudi rdeča k modri obleki, kakršna je na sliki K 8145. Mična novost so posevno prišiti žepi na prsih. Ovrtnik je zelo širok. Jopica se zapenja s škabicami. Blaga potrebujemo (za velikost I) 2 m, če je 140 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 17, I in II po 14 dinarjev.

M 2802. Pomladanski športni plašč iz kameljne dlake je primeren za vitke in bolj močne postave. Ta plašč lahko nosimo pri vratu odpet ali pa zapet, kar je zlasti spomladi pripravno. Robovi so prešiti in so plašču v okras. Blaga potrebujemo (za velikost II) 2,70 m, če je 140 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, Ia, II, III, IV in V po 22 dinarjev.

K 8145. Preprosta obleka z nagubanim krilom se lepo poda k pravkar popisani jopici (M 2782). Život ima obliko kozaške jopice in se zapenja zadržaj z gumbl. Spodnji rob života je lokasto zaokrožen in je nanj prišito v enakomerne gube položeno krilo. Edini okras obleke so naši trakci ali pa izpodrobek iz drugega blaga. Blaga potrebujemo (za velikost I) 2,75 m, če je 130 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 17, I in II po 22 dinarjev.

S 1739. Pomladanski kostum iz drobno vzorčaste umetne svile za bolj tople dneve. Krilo je krog in krog položeno v votle gube, ki so zgoraj prešite. Jopica je spredaj zožena s posnetki, zadržaj pa je sestavljena iz treh delov. Žepi so posevni, ovrtnik je podaljšan v zavilke. Jopica se zapenja z enim gumbom. Blaga potrebujemo (za velikost II) 6 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I in II po 22 dinarjev.

ZA VSE MODELE SE NAROČAJO KROJI «ULTRA» POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI UPRAVI «ŽENEINDOMA»,
LJUBLJANA, DALMATINOVA 8.

K 8263

K 8262

K 8277

ZA TOPLE POMLADANSKE DNEVE

K 8253. Okusna obleka iz pralne svile z raglanskimi rokavi in z našitimi žepi. Zaradi prešitih gub je videti, kakor bi bilo krilo spodaj preklano. Blaga potrebujemo (za velikost II) 2,90 m, če je 80 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I in II po 22 dinarjev.

K 8262. Preprosta pomladanska obleka s prešitimi robovi. Urezana je iz cela in se spredaj zadržuje s prepletenim zametastim trakcem. Blaga potrebujemo (za velikost I) 3 m, če je 80 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I in II po 22 dinarjev.

K 8263. Nekaj novega in nenavadnega je pri tej obleki naprsnik, ki je pripet z dvema vrstama gumbov in pokriva razporek. Ta naprsnik je urezan hkrati s prednjo polo krila. Blaga potrebujemo (za velikost II) 3,65 m, če je 80 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I in II po 22 dinarjev.

K 8277. Mladostna obleka, ki je okrašena z našitimi trakci. Ima ozek bel ovratnik, bel pas in velike našite žepi. Blaga potrebujemo (za velikost I) 3,05 m, če je 80 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I in II po 22 dinarjev.

ZA VSE MODELE SE NAROČAJO KROJI «ULTRA» POD OZNAČENIMI STEVILKAMI PRI UPRAVI «ŽENE IN DOMA», LJUBLJANA, DALMATINOVA 8.

K 8253

Za mlade mamice in razjetne ženice

K 8235

K 8235. Obleka brez pasu ima spredaj in zadaj višje ozke zvončaste pole. Pod svetlim ozkim ovratnikom se pričena valoviti nabor, ki sega do višjih zvončastih pol. Tričetrtinski rokavi so spodaj nekoliko nabrani. Blaga potrebujemo (za velikost VI) 4.40 m. če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih IVA, V in VI po 22 dinarjev.

K 8220. Ta obleka je posebno primerna za bodoče matere, ker ima spredaj globoke gube, ki se dajo precej razširiti. Pas se zadaj zavezuje in ga torej lahko, kolikor je potrebno, zrahljamo. Ohlapna jopica z obratnikom in pokončnim ovratnikom je praktično dopolnilo k pravkar opisani obleki. Blaga potrebujemo (za velikost II) 4 m. če je 130 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

K 8220

K 8231. Komplet za bolj priletne in močne ženske, narejen iz blaga, ki je na eni strani svetleče, na drugi pa motno. Nekaj novega je posnetek bolera. Obleka je na prsih in na spodnjem koncu rokavov nabrana. Poldolga jopica, ki se nosi k tej obleki, je zožena s posnetki, obrobljena s svetlečo se plaso in se spredaj zavezuje. Blaga potrebujemo (za velikost V) 6 m. če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih III, IV in V po 22 dinarjev.

K 8223. Obleka v gornjem desnem kotu je praktična za bolj vitke noseče matere. Zadnik je gladek, prednik ima pa v sredi globoke gube, vsled česar se obleka lahko po potrebi razširi. Preprosti, a vendar lep okras je telovnik iz svetlega blaga, ki je pri gumbih sobčasto zaokrožen, in našiti trakci temnejše barve. Pas se zadržuje z vrstico. Blaga potrebujemo (za velikost IV) 4.10 m. če je 130 cm široko, ali pa 5.10 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih III in IV po 22 dinarjev.

K 8223

K 8231

ZA VSE MODELE SE NAROČAJO KROJI «ULTRA» POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI UPRAVI «ŽENEINDOMA», LJUBLJANA, DALMATINOVA 8.

Krila in bluze

B 2408

R 542

R 542. Krilo iz treh pol, ki je spredaj zvončasto urezano. Blaga potrebujemo (za velikost IV) 1.80 m, če je 92 cm široko, ali pa 1.50 m, če je 1.0 cm široko. Mali kroji «Ultra» se dobi v velikostih II, III in IV po 14 din.

B 2408. Popoldanska bluzna iz tiskane svile. Sega čez boko, prednik je pa počez nabran. Čez prednik je v petljo zvezan pas, zadaj pa bluzna nima pasu. Blaga potrebujemo (za velikost II) 1.90 m, če je 92 cm široko. Mali kroji «Ultra» se dobi v velikostih 17, I in II po 14 dinarjev.

B 2416

B 2416. Mladostna bluzna iz žorteta, iz prozornega blaga ali pa iz lahke svile. Bluzna je okrašena z ozkimi valansijskimi čipkami. Blaga potrebujemo (za velikost 17) 1.70 m, če je 80 cm široko. Mali kroji «Ultra» se dobi v velikostih 17 in I po 14 dinarjev.

B 2403. Bluzna v obliki telovnika, primerna zlasti za močnejšo postavo. Zadnik je v pasu zožen s posnetki in ima pas, spredaj je pa bluzna brez pasu in se ob obeh straneh zapenja z rumbi. Prešit nizki ovratnik se končuje s petljo. Blaga potrebujemo (za velikost IV) 1.75 m, če je 94 cm široko. Mali kroji «Ultra» se dobi v velikostih III, IV in V po 14 dinarjev.

B 2404. Bluzna z ovratnikom ima spredaj na vsaki strani po dva razporna šiva, ki sta počložena z blagom drugačne barve. Bluzna se nosi v krilo in se lahko zapne tudi do vratu. Blaga potrebujemo (za velikost III) 2.25 m, če je 80 cm široko. Mali kroji «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 14 din.

B 2402. Moderna bluzna s našitim in pripetim obrambnikom. To bluzno prav posebno povzdigne to, da je narejena iz dveh barv angorške volne, na primer iz sivomodrega in iz rdečega blaga. Blaga potrebujemo (za velikost I) 0.55 m sivomodrega in 0.50 m rdečega, če je 170 cm široko. Mali kroji «Ultra» se dobi v velikostih 17, I in II po 14 din.

B 2404

B 2402

B 2403

R 545

R 545. Lepo krilo s prešito gubo in z vžitimi žepi. Blaga potrebujemo (za velikost 17) 1 m, če je 140 cm široko, ali pa 1.75 m, če je 92 cm široko. Mali kroji «Ultra» se dobi v velikostih 17 in I po 14 dinarjev.

ZA VSE MODELE SE NAROČAJO KROJI «ULTRA» POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI UPRAVI «ŽENE IN DOMA», LJUBLJANA, DALMATINOVA 8.

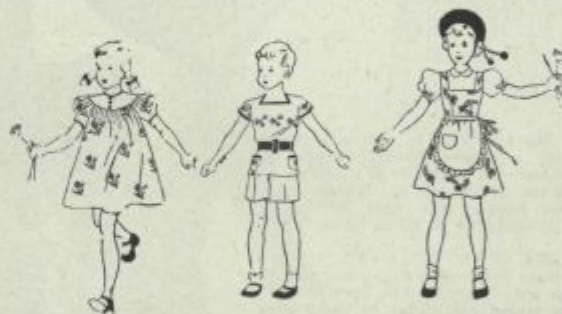

H 6990. Okusna plasa s križnim in peštrm vzorjem, ki je prav prikladna za okras oblek, bluz, šepov itd. Odlikanica «Ultra» se dobi za 7 dinarjev. (Vzorec za 2 m.)

H 6984. Drobna 3 cm široka plasa, vezena z rjavo, rumeno in modro prejico. Odlikanica «Ultra» se dobi za 7 dinarjev. (3 m plase.)

Cvetlični vzorci in plase

H 6992. Različni cveti in pisan šopek za pestro vezenje. Vsi vzorci so primerni za poletne obleke. Vzorec za tri različne cvete in za tri šopke se dobi na odlikanici «Ultra» za 7 dinarjev.

H 6993. Cvetni vzorci za ploščato vezenje. Vezemo s svilenim tvistom na platno ali na pralno svilo. Vsi vzorci so primerni za kmečke obleke, otroška oblačila, predpasnike itd. Odlikanica «Ultra» se dobi za 28 različno velikih vzorcev za 7 dinarjev.

H 6994. Raztreseni cvetni šopki, ki jih vezemo v različnih barvnih odtenkih. Odlikanica «Ultra» z 12 vzorci se dobi za 7 dinarjev.

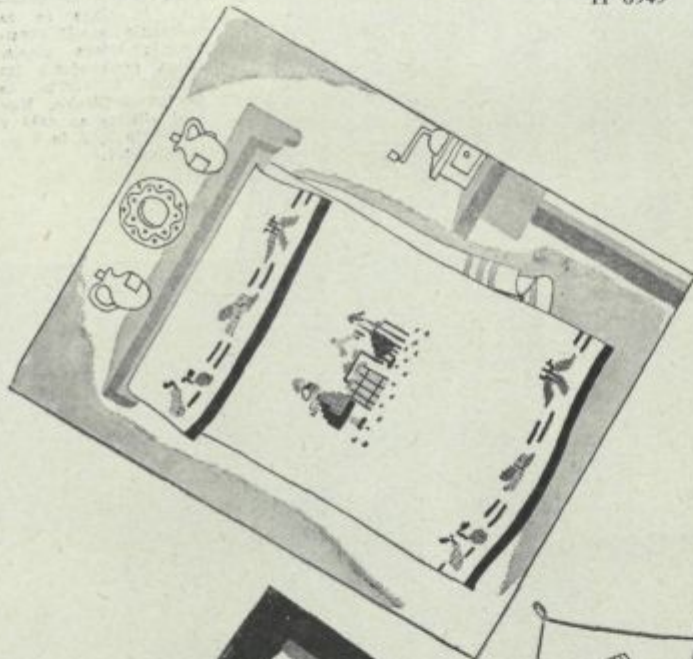

ZA VSE MODELE SE NAROČAJO VZORCI «ULTRA» POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI UPRAVI «ŽENEINDOMA», LJUBLJANA, DALMATINOVA 8.

H 6945

Lični prti in lepe proge polepšajo Vašo kuhinjo

Prinašamo nekaj živahnih, pisanih vzorcev za križno vezenje, s katerimi lahko ozaljšamo svojo kuhinjo.

H 6945. 2 m dolga plasa, na kateri se menjavajo bruske, korenje in riba. Odlikanica «Ultra» se dobi za 7 dinarjev.

H 7001. 3 m dolga in 3 cm široka plasa s cveticami. Odlikanica «Ultra» se dobi za 7 dinarjev.

H 7002. Dva lična vzorca za prte, pregrinjala, želtnike itd. Odlikanica «Ultra», na kateri sta dva vzorca, se dobi za 7 dinarjev.

H 7001

H 7002

ZA VSE VZORCE SE NAROČAJO ODLIKANICE «ULTRA» POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI UPRAVI «ŽENE IN DOMA», LJUBLJANA, DALMATINOVA ULICA 8.

Otroški pomladanski plašči

K-K 1638

B-F 2729

B-F 2729. Moderno krojen pomladanski plašč za doraščajočo deklico. Plašč je brez pasu, ima prebite šive in je v pasu priležen. Blaga potrebujemo (za velikost 14) 2.40 m, če je 140 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 14 in 16 po 22 din.

K-K 1638. Pomladanski plašč za večjega dečka. Zadaj ima pasec, katerega konca sta zapeta drug čez drugega. Blaga potrebujemo (za velikost 10) 1.75 m, če je 140 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 8, 10 in 12 po 14 dinarjev.

K-M 5464. Ohlapen otroški plašček, ki se zapenja na eno vrsto gumbov in ima pokončne žepce. Blaga potrebujemo (za velikost 7) 1.30 m, če je 140 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 5, 7 in 9 po 14 dinarjev.

K-M 5336. Dežni plašč za deklice iz nepremotljivega blaga. Ima raglansko obliko in se lahko nosi pri vratu tudi odpet. Blaga potrebujemo (za velikost 10) 1.70 m, če je 140 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 8, 10 in 12 po 14 dinarjev.

K-M 5414. Otroški plašček za majhne deklice. Ima dve vrsti gumbov in vrh ovrtnika iz blaga še za spoznanje manjši ovrtnik iz belega pikeja. Blaga potrebujemo (za velikost 3) 1.20 m, če je 140 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 3, 5 in 7 po 14 dinarjev.

K-M 5464

K-M 5336

K-M 5414

K-K 1618

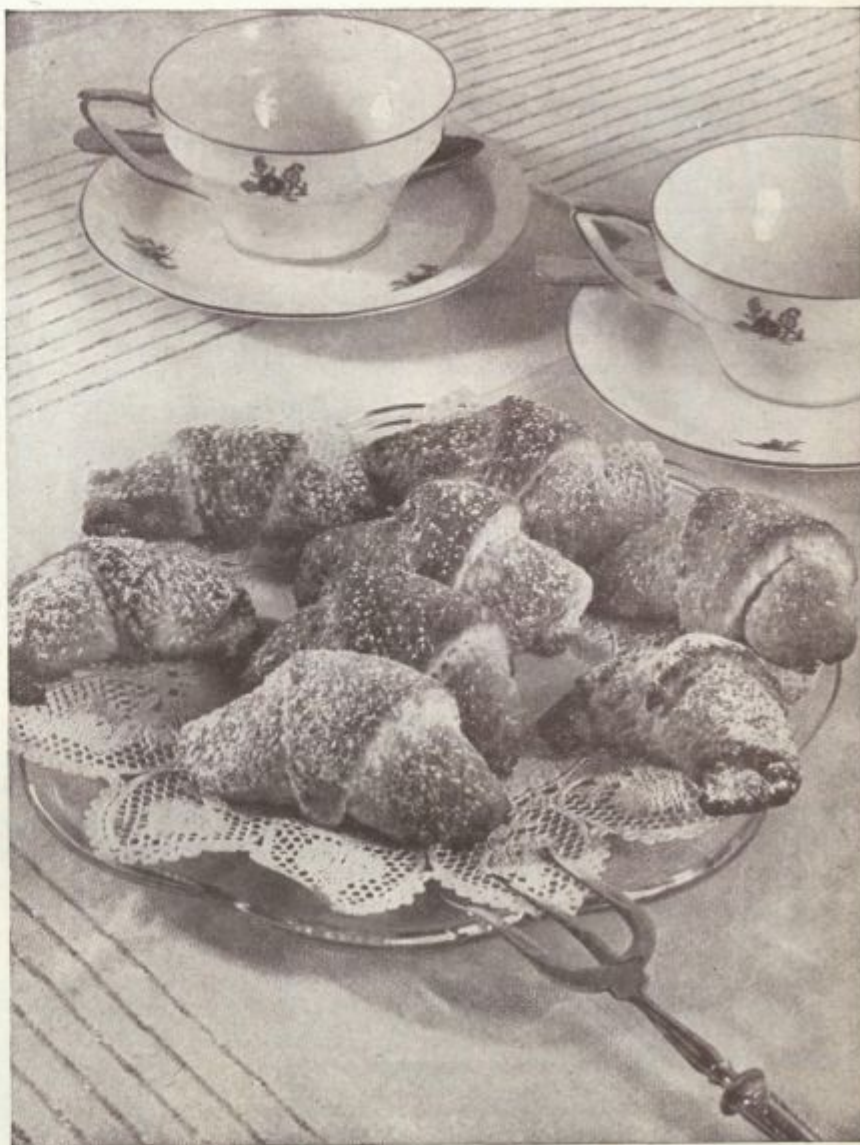
K-K 1618. Dežni plašček iz lodna za majhne dečke. Oglavnica je samo pripeta na gumbe. Plašček je pri vratu zapet ali pa odprt. Blaga potrebujemo (za velikost 2) 1.35 m, če je 140 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 2, 4 in 6 po 14 dinarjev.

ZA VSE MODELE SE NAROČAJO KROJI «ULTRA» POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI UPRAVI «ŽENE IN DOMA»,
LJUBLJANA, DALMATINOVA 8.

KADAR IMAMO OBISK

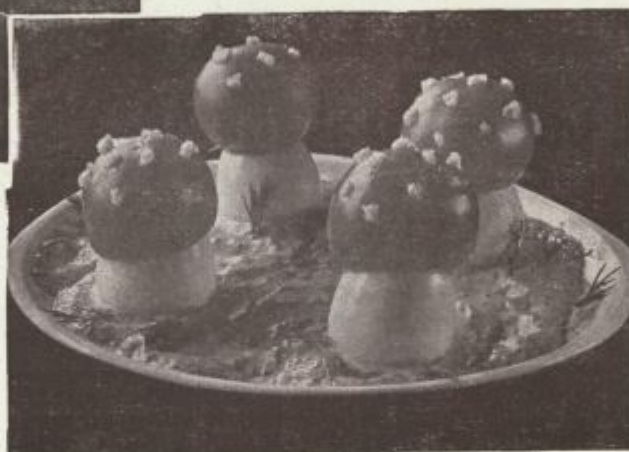
Ni treba, da bi vsakega gosta zmeraj pogostili s celo vrsto kompliciranih jedil. Veliko pomembnejše je, da vsak, kdor pride na obisk, preživi pri nas v domačem kramljanju prijetno urico. Prav preobilna pogostitev in preskrbna postrežba pa pripravita dostikrat obiskovalca ob ves užitek prijetne domačnosti. Seveda mora biti v vsakem primeru miza lepo pripravljena. Majhen šopek, okusen porcelan in lična steklenina zelo povzdignejo mizo.

Zdaj pa še navodilo za jed, ki je hitro pripravljena, a navzlic temu prijetna za oko in okusna za želodec. Žemlji, ki ima obliko štruce, obrežemo skorjo in jo narežemo na trioglate reznje. Po dva in dva taka reznja namažemo na tanko s presnim maslom in denemo vmes rezino gnjati ali kakršnokoli zelenjavo ter očiščeni in oprani list glavnote ali pa kakšne druge zelene solate. Namesto gnjati je lahko vmes tudi reženj sira, mrzle pečenke ali kaj podobnega. Pri tem je najpripravnejše to, da lahko vzamemo za te kruhke tudi črni kruh, da lahko uporabimo zanje manj lepo narezano prekajeno meso ali pa kakšen drug nadev in da so veliko hitreje pripravljene kakor drugačni obloženi kruhki.

Limonova ali pomarančna krema

V kotličku stepamo 6 rumenjakov, nato vmešamo vanje 10 dkg stolčenega sladkorja, da se speni, in pokapamo vse skupaj s sokom dveh limon. Potem pridenemo olupek ene limone in žličko krompirjeve moke. Tej zmesi prilijemo četrt litra belega vina in vse dobro premešamo, potem pa stepamo nad soparo, dokler se ne zgosti. Iz 6 beljakov naredimo trd sneg in ga nato dodajamo po žlicah (vsako žlico snega moramo sproti dobro vmešati) zmesi, ki jo ves

čas nad ognjem stepamo. Ko je krema narejena, jo razdelimo z žlico po steklenih posodah.

Če vzamemo namesto limonovega soka pomarančnega, dobimo pomarančno kremo. Namesto belega vina vzamemo lahko tudi jabolčnik.

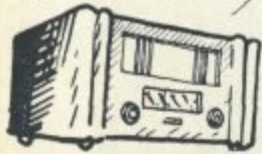
Štirim trdo kuhanim jajcem odrežemo širši vrh in jih postavimo z odrezano ploskvijo v narejeno omako. Nato izdolbemo previdno z ostrim koničastim nožem štiri lepe majhne paradižnike in jih poveznemo na vsako jajce kot klobuk.

Preden pobarvamo majonezo s koprom in drobnjakom, je odvzamemo pol žličke in naredimo z njo na klobukih mušnic majhne rumene pike. Takšne mušnice so lepa in okusna velikonočna predjed.

Jajčne mušnice

Iz 10 dkg dobre majoneze in zvrhanega prgišča sesekljanega kopra in drobnjaka naredimo pikantno tatarsko omako, ki predočuje s svojo zeleno barvo zelena gozdna tla, iz katerih rastejo mušnice.

desna noga - leva roka

«Desna noga... leva noga... desna roka... leva roka!» Tako zveni v jutrnjih urah iz radijskih aparatov po vsem svetu, v vseh jezikih, prav vsak dan. In v mestnih hišah in v podeželskih hišicah, da, tudi po gradovih stoje žene pri odprtih oknih in pridno in poslušno dvigajo zdaj desno nogo, zdaj levo nogo v taktu in zamahu. Moški ostanejo navadno le pri sklepu, da bodo telovadili. Nekateri pa tudi res telovadijo; a po večini samo enkrat, dvakrat; potem pa prepuste ta šport tako imenovanemu šibkemu spolu; ob priložnostih se zelo čudijo, da so te šibke žene prav za prav vendarle močne.

Samo med nami povedano: začetek je kaj kisel in trpek. Vse lepše bi bilo še malo spati ali pa vsaj lenariti. Kdor pa se je na jutrujo gimnastiko navadil, ta je ne more več opustiti. Telovadnice za to gimnastiko ne potrebujemo; samo malo prostora in zelo veliko energije. In trdno voljo, da odpravimo vsako deko nepotrebne maščobe. Deset minut prostih vaj, pet minut dihalnih vaj, nekaj skokov čez vrv — to učinkuje kar čudežno.

Da je telovadba zdrava, smo se učile že v šoli. Da nas ohrani mlade in v «formi», to nam potrdi vsak zdravnik. Telovadba pa ne polepša samo telesa; tudi obraz dobi tisti sveži izraz zdravja in veselja do življenja, ki velja dandanes za edino resnično lepoto.

Časi mehkužnih, blaziranih lepotic so minuli.

Me hočemo biti vesele! Vesele, neutesnjene, prožne in sveže. In zato telovadimo! Ali telovadite po Müllerjevem sistemu ali po Mesendykovem, to je prav vseeno.

Važno je le to, da uživajte pri tem, ko v lepih skokih krepite svoje mišice, da se vaša pljuča široko odpirajo svežemu zraku, da sami vidite napredek iz dneva v dan in da vzdržujete svoje telo mlado in prožno, kakor to zasluži.

Oplašiti se pač ne smete dati! Bolečine v mišicah so zdrave! In če vas bole roke in noge in še hrbet, se spomnite, da niti neznatne trepalnice ali obrvice ne izpulite brez bolečine. In

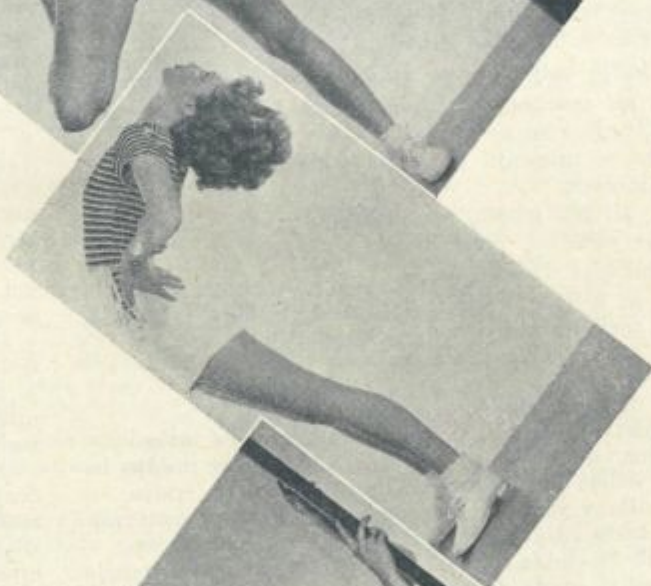
kaj je trepalnica v primeri z lepoto vsega telesa!

Pa še tistega prastarega pregovora se spomnite, ki pravi: «Za lepoto je treba trpeti.» In še to! Ali veste, da filmske zvezdnice, ki jih na platnu tako zavidljivo občudujete, telovadijo po celo debelo uro prav vsak dan brez izjeme.?

*Leva noga,
desna roka...*

Moški so večni otroci

Ali so možje močni ali šibki spol? Nič ne ugovarjajte, če sploh stavimo takšno vprašanje. Kajti možje niso ne to ne ono. Niso ne močni ne šibki, temveč otročji. O tem nas preveri Edita Sternova, ki je v newyorškem časopisu «Your Life» («Vaše življenje») objavila naslednja precej duhovita in točna opažanja.

Prosimo, prečitajte:

Vstopila sem v hišo svoje prijateljice, h kateri sem prišla na obisk. Že na pragu sem zaprepaščena čula čudne glavo-rove, ki so bili zdaj kakor hropenje, potem sikanje in piskanje, nakar se je čulo nekaj zamolklih udarcev. Višek vsega pa je bil strašen udarec, kakor da je nekdo vrgel čez vso sobo težak predmet...

Ko sem premišljala, kaj naj storim, — ali naj se napotim naravnost v spalnico gledat, kaj se godi, odnosno ali naj pokličem stražnika ali pa rajši pobegnem — se je pojavila pred menoj prijateljica Henrieta. Videti je bila utrujena in njen glas je nekoliko drhtel.

— Za božjo voljo, kaj se vendar godi? sem jo vprašala.

— Oh, nič posebnega... John je prehlajen in je ostal v postelji. To je vse.

Tisti čas je hropenje, piskanje in treskanje prenehalo in začul se je glas:

— Hej, ali boš pustila, da umrem od žeje? Tu sploh ni niti kaplje vode več, zgorel bom!

To je bil glas njenega moža.

Sledilo je spet hropenje, sikanje in udarci.

— Že spet meče blazine, — mi je trudna pojasnjevala Henrieta in že je zaklicala možu: — Takoj pridem, srce moje, takoj!

— No, mož pa tebi gotovo pravi: punčka!

In Henrieta je že spet pričela braniti svojega moža.

— Mislim, da ni slabši od drugih. Kadar so možje bolelni, se vedejo kakor otroci. Oprosti, takoj se vrnem.

In je odšla v spalnico. Jaz pa sem sama zase pristavila:

— Naj bodo zdravi ali bolni, možje so vedno otročji.

Prav nič ni čudno, da so možje in z njimi vred mladeniči bojzljivi in da se ustrašijo tudi najlažjega obolenja. To so resnično šibka bitja, zlasti če jih primerjamo z ženskami. Naj velja, kar hoče, možki morajo priznati, da kot otroci ne morejo igrati vloge odraslih.

Jaz sem naravno samo ženska. Toda meni je tudi brez znanstvenih podatkov jasno, da so možje samo otroci. Opazujte jih na primer v otroškem raju — pri igri. Igranje je za otroke in za moške hudo resna reč. Zakaj nočejo možki radi kvartati z ženskami? Zato, ker ženskam igra ni dovolj resna. To je vse. Ženska misel leti od predmeta na predmet: debatiramo, se razgovarjamo o vsakdanjih rečeh, o jelu in oblekah ali o resnih zadevah... A možje so igri vdani z globoko resnostjo štiriletnih fantičev, ki stavijo mlinčke.

Če nimajo pri roki nobene igre, jo možki že najdejo. Otroci, naj jih bo pet ali petdeset, morajo imeti nekaj, s čimer ustrezajo svoji instinktivni potrebi igranja. Takisto tudi možki pretvarjajo v igro trgovino in ljubezen. Ženske pojmujejo oboje resno, ker so zrele. Ako delajo, delajo za voljo zaslužka. Ako ljubijo, ljubijo resno, ne pa iz športa ali za kratek čas.

Otroci radi zbirajo in spravljajo predmete brez vrednosti. Isto delajo možje. Izpraznite svojemu možu žep; kaj boste našli? Prazne kuverte, zmečkane cigarete, vabilo na sejo, ki je bila že pred dvema mesecema, raztrgane vstopnice za kino in kakšen tuj novič. Mož uživa v svoji zbirki ponošenih svitrov, polomljenih naočnikov, raztrganih nogavic prav tako, kakor otrok neguje svoje lutke z izbodenimi očmi, okrušene posodice in papirčke z zagonetnimi sličicami. Prava pokora, kadar se glavar družine vrne s poti in

opazi, da je žena njegovo staro obleko darovala za zimsko pomoč!

Čudno tudi, kako malo je treba možkemu, da se razveseli. Aleksander Popp je to povedal takole: «Poglejte otroka, ki se razveseli ropotuljice in ki se zasmee, če ga požgečkate s slamico!»

Zato sem bila vedno prepričana, da bi bili možje najboljše pestunje, ker so po značaju otrokom bližji in se znajo z njimi bolj neprisljuno in prirodneje zabavati. Moški se z otroki sprijateljijo, a žene otroke vedno le nadzorujejo. Žene imajo preveč razvit čut odgovornosti, zato z deco ne ravnavo brezbrizno. Ali pa ste že kdaj čuli, da je možki sredi igre prenehal in rekel sinčku: «Počesaj se vendar, strašno si kuštrav!»

Kaj je bolj značilno za otroški značaj kakor neodgovornost? Kakor dete tako tudi možki ne zna poskrbeti zase. Ne bo vzel gumijastega površnika, kadar dežuje, ne bo oblekel zimске suknje, čeprav je zjutraj že močno pritisnil mraz. Če je navezan sam nase — če nima žene, matere, sestre ali skrbne služkinje — se možki niti pošteno ne najé. Nad jedilnim listom, ki si ga takle samec skombinira, bi se onim, ki morajo dietno živeti, od strahote ježili lasje. Takšen jedilni list je poln zrezkov in narezkov in močnega čaja, sočivja in solate pa se boji kakor strupa. Skoraj vsakega možkega morate opominjati, da je že vendar čas, da si dá ostriči lase. Zobno pasto, milo in kremo za britje uporabljaj možki v skrajni sili. Da navadno nima vžigalic, ko mu najbolj diši cigareta, je znano... Kar se tiče zanesljivosti, je pač boljše, če pismo za pošto daste dečku, ki gre v šolo, kakor možu, ki gre v pisarno. Sploh se lahko na sinka bolj zanesete kakor na moža. Če izročite pismo možu, je zelo verjetno, da ga boste po nekaj mesecih našli v žepu njegove suknje ali pa v aktovki ali za sedežem v avtomobilu.

Otrok ljubi skrivnosti. Moški takisto. V skrivnih združenjih je več skrivnostnosti kakor v ženskih klubih. Če možki pripravljajo kaj važnega, je to gotovo zakrito s kopreno svečane tajinstvenosti. Ženske stalno pripovedujejo tovarišicam podrobnosti iz vsakdanjega življenja. Moški in otroci pa imajo svoje posebne skrivnosti in nikomur ne dovolijo, da bi pogledal vanje.

Pri telesni ljubezni je možki neposreden in preprost kakor dete. Žene komplicirajo spolnost z vsemi mogočimi občutki. Možje ne tako. Ti so prostodušni in neprisljeni kakor dete, ki ponuja roko za stekleničico z mlekom.

Naposled tudi možki, kakor otroci, najlepše napredujejo, če jih vodijo pametne žene. Pametne žene, pametne matere lahko vzgojijo otroke, da se dobro vedejo, in sicer na oni preprosti način, ki nje same osrečuje. Politika «šlape» v zakonu je prav tako napačna kakor vzgajanje otroka z palico. Hrabritev in podžiganje rodi najboljše uspehe. Kakor otrok tako tudi možki napreduje in uživa, če budimo v njem samozavest. Res je, tudi ženske ne prezirajo laskanja, ampak to je treba delati spretno; laskanje mora biti vsaj malo v zvezi s stvarnostjo. Lahko se na primer prikupite svoji gospodinji, če ji rečete, da je ljubezniva in zanimiva, podjetna in očarljiva. Toda nikoli ji ne pravite, da je lepa. Debelušna gospa vam bo hvaležna, če ji rečete, da ima lepo polt in lepo oblikovan vrat. Toda če ji pohvalite njene «vitke» noge, bo hladna.

Nasprotno pa je možki lahko pravcat tip onega bitja, ki je bilo na prehodu od opice k človeku, lahko dobi košarico od vsake ženske, kateri se približa — in vendar bo ves žarel kakor otroče, če mu rečete, da ženske norijo za njim. In ker se možki kakor otroci radi čutijo vzvišene nad vsem, kar je manjše od njih, jim za božjo voljo pustimo, naj se počutijo tudi vzvišeni nad ženskami, ki so — po postavi — nižje od njih. Priložnost, da to občutijo, smo jim ženske dale že v pradavnih časih.

Moški v pregovorih

Mislím, da ni žene na svetu, ki bi si ne želela popolnega moža. Le škoda, da so takšni možje tako na redko posejani, da mora biti res pod srečno zvezdo rojena tista ženska, kateri nameni usoda moža, ki ima vsaj več dobrih lastnosti kakor slabih. Kako veliki grešniki so zakonski možje, se najlaže pričamo, če na skrivnem prisluškujemo ženam, kadar govore o svojih možeh, pa niti ni treba, da bi govorile v jezi in sovraštvu. Seveda bodo moški tej sodbi ugovarjali — in ne čisto neupravičeno — češ da lastna žena ne more biti nepristranska moževa sodnica. Kaj poreko pa možje na to, kar govore o njih pregovori, katerim pač ne morejo očitati pristranosti in sovražnosti, saj so v njih izražena stoletna izkustva in je v njih zgoščena življenjska modrost naroda?

Možje si na primer zelo radi domišljajo, da so steber družine, da bi se brez njih hiša podrla. Da bi mi ne mogel nihče upravičeno očitati, da sem pristranska, sem se na vso moč potrudila in zares iztaknila nekaj pregovorov, na katere bi moški lahko opirali to svojo domišljavost.

Mož je glava, žena pa tava.

Brez moške glave pri hiši je težko življenje.

Moške roke so le moške, baba je baba.

Kjer ni moškega glasa, niti ni moč besede.

Moški si bodo seveda hoteli lastiti tudi hvalo pregovora:

Ako prva sveča v hiši slabo gori, bo vsa hiša brljava.

Vendar mislim, da si ga prav tako upravičeno lastimo lahko tudi me ženske, ki od jutra do večera mislimo samo na dom in družino, ko hodi tista »prva sveča« dostikrat po gostilnah in kavarnah in se na dom še spomni ne.

Toda vsi moški niso niti takšni, kakor jih poveličujejo zgornji pregovori, sicer bi tehle rekov ne bilo.

Ni vsak moški, ki klobuk nosi.

Kjer ima gospodar oči zaprte, tam jih imajo posli odprte.

Komur žena hlače kupi, temu se je redno zanje lati.

Kadar ona gospodari, on pa gospodinja, je narobe svet.

Sicer naj si pa tudi spodobni moški nič preveč ne domišljajo na svojo veljavo, zakaj brez ženske še zdavnaj niso popolni, kar potrjujejo tile pregovori:

Človek ni človek, dokler ga žena ne krsti.

Človek brez žene kakor soba brez stene.

Človek sam, kakor dob posekan.

Zdaj pa nekaj resnic o moških, ki bi jih moralo dobilo poznati vsako dekle in se po njih ravnati, kadar si izbira zakonskega druga za vse življenje. Tistim, ki se ženijo le na poizkušnjo za dve ali tri leta, je seveda laže.

Mož se meri od nosa gori.

Mož se od ušes gori meri.

Kdor se zelo okoli ženstva plazi, bere se mu na obrazi.

Božična odjuga in fantovska obljava je vse ena vera.

Mož, ki za kokoši ne mara, tudi žene ne mara

Bogatin — roгатin.

Samec — neugnanec.

Prav posebno, in ne po krivici, svare pregovori pred pijanci:

Pijancu se ogni s senenim vozom.

Mlad pijanec — star ubožec.

Grlo zapravi več hiš kakor vojska, grom in blisk.

Pijanec se izpreobrne, kadar se v jamo zorne.

Bolje je bosa trnje mleti, kakor pijanca ozeti.

Vendar pa pravijo, da pijanec še ni najslabši zakonski mož na svetu, zakaj:

Boljši pijanec kakor pa skupuh.

Tudi lovci niso dosti prida zakonski možje, kakor trdita pregovora:

Lovec mastan — dom razdejan.

Kmet na svetu (lovu) — polje v plevelu.

Mlada dekleta naj si pa zapomnijo zlasti te-le reke, ki svare pred vdovci in starimi možmi:

Vdovec je babji lovec.

Bolje je vzeti fanta pod kap kakor vdovca v grad.

Bolje je z mladim praprot žeti, kakor s starim cekine šteti.

Dekleta, kadar se vam ponuja ženin, ki se preveč širokousti, kaj ima in kako dober zakonski mož bo, ne verjemite mu! Dobro blago se sicer samo hvali, toda ne z jezikom.

Kdor se ženi, ima žago in mlin, potlej pa vsega po malem.

Pač se mi pa zdj nekoliko pretiran naslednji pregovor, ki kaže kar preveč previdnosti.

Možiti se je dosti tri dni pred smrtjo.

Sicer je po dolgih letih težkega zakonskega življenja ob strani sebičnega in slabega moža marsikatera žena teh misli, vendar pa ne moremo tega trditi na splošno in ne smemo jemati mladim dekletom poguma, saj tudi življenje samice ni brez gorja in težav.

Moža-gospodarja označujejo tile izreki:

Pridnemu možu lakota le v hišo gleda, a vanjo si ne upa.

Kjer gospodar v vsak kot pogleda, tam ni treba boljšega reda.

Kakršen gospodar, tak hram.

Kakršen je gospodar, takšna je družina.

Kakor gospodar, tako posli.

O moškem kot očetu govori sicer le malo pregovorov, ki pa zato niso nič manj resnični:

Kakršen oče, taka družina.

Kakršen oče, takšen sin.

Če je oče junak, bo sin gotovo vojak.

Ko bi se možje malo bolj ravnali po naslednjih pregovorih, bi imele njih žene raj na zemlji, prav kakor jim ga obetajo, ko se vnamejo zanje. Obljubljeni raj se prav pogosto razbije že kmalu po medenih tednih, da živita potem zakonca v živem peklu in da se visoko grmadi gorje, ki ga morajo prenašati tudi otroci, ki vsega niso prav nič krivi.

Ako mož ženo zmerja, jo otroci tepejo.

Če se mož in žena prepirata, je kačje gnezdo v hiši.

Dobro je, dokler mož vino nosi, a napak, kadar vino moža nosi.

Kakršen mož, taka beseda.

Za moške, ki se ženijo, pa veljajo tile pregovori in zlati nauki:

Komur predobro gre, ta naj oženi se.

Ako nimaš napak, se pojdi ženit, pa jih boš takoj dosti imel.

Kdor hoče hvaljen biti, mora umreti; kdor hoče opravljan biti, se mora oženiti.

Ženi se tam, kjer boš imel klobuk obesiti kam.

Ženitev je uganitev.

Ženiti se je treba z ušesi, ne pa z očmi.

Kdor vzame ženo zaradi blaga, se nameri na vraga.

Vzemi ženico sebi vrstnico!

Z RAZUMNO LJUBEZNIJO V ZAKON

Naš pregovor pravi, da je pamet boljša ko žamet. Pred nekaj leti je sloveč ameriški sociolog povedal to še izrazi-teje: »Mladi ljudje bi se mogli bolj razumno zaljubljeni.« Njegovim besedam so se posmehovali, toda počasi je le začela zmagovati pamet in v zadnji dobi lahko prebirate v ameriških časopisih — ne samo zdravniških in higienskih, marveč tudi v drugih — da je imel sociolog popolnoma prav in da je treba o zaljubljanju današnjih mladih rodov trezno razmišljati.

Prepogosto zaljubljanje je škodljivo, ker nam lahko do-dobra razbije nade v srečo. Oni, ki trdijo, da je prav lahko zamenjati druga ali družico, vedó najbolje, da so Ameri-čani dosegli v pogledu ločitev visok rekord nad vsemi dru-gimi državami. Toda prav ta rekord vedno bolj sili k raz-mišljanju tiste, ki vendarle vedó, da je srečna družina naj-zanesljivejša opora naroda in države.

Vsak narod, vsako pleme, še celo vsaka družina ima lahko svoje zasebne običaje, ki so po svetu sila različni. Da pa bi bila pogostna ločitev najlepši običaj, tega Američani sami ne verjamejo. Če bi ne bilo tako, bi se ne pojavljali tako pogosto nasveti glede «razumne ljubezni». Zdravnik dr. Thur-man B. Rice je nedavno zapisal v nekem ameriškem obzor-niku: «Zdaj pogosto čujemo očitke, da hočemo s priporo-čanjem razumne ljubezni spraviti s sveta romantiko in da hočemo ljubezen napraviti preračunljivo in nizkotno. To ni res. Nasprotno, mi se trudimo, da bi romantiko rešili in da bi jo ohranili še za dolgo dobo. Čeprav se izpostavljam ne-varnosti, da me bodo razglasili za sanjača, bom vendar poizkusil dati nekaj nasvetov za srečno izbiro zakonskega druga!»

Zakoncí morajo biti zdravi. Težko si je misliti, da bi bil zakon srečen, če eden izmed obeh zakoncev začne že v za-četku hirati in ni sposoben za breme, ki ga zakon nalaga, ter ne more sprejeti vseh problemov zakonskega življenja kot normalne in zdrave. Vsak normalen človek pa želi otroke. Ali vzemimo, da je mož bolehen, pa ne more toliko zaslužiti, da bi vzdrževal družino. Nesreča je že tu. Stanje je tem hujše, če je vzrok telesne nesposobnosti podedovan. Nagnjenje k jetiki se prenaša od staršev na otroke. Sifilida in kapavica lahko iz roda v rod povzročata nesrečo. Lahko si mislite, da okuženje vdanega zakonskega tovariša hitro razruši vse nade v zakonsko srečo.

Kdor želi stopiti v zakon, lahko popolnoma upravičeno zahteva od druga jamstvo, da ne bo leha za kakšno nalez-ljivo boleznijo. Vsa nesreča je lahko v tem, da so takšne bolezni mesece ali celo leta prikrite. Kdor je kdaj za njimi bolehal, ne more o sebi nikoli trditi, da je čisto zdrav. Če se pojavi le najmanjši sum, bo vesten človek stopil k spe-cialistu.

Ne poročajte se z dedno obremenjenimi! Neke organske bolezni so dedne. Slaboumnost in razne duševne bolezni se dedujejo od družine do družine. Tudi nekatere oblike na-glušnosti in nemosti so dedne. Vsak oče in vsaka mati se ponaša z bistrino svojih otrok. Zato si mora vsak zakonski kandidat nekako zajamčiti, da bodo otroci razumni. Naj-zanesljivejši in najpreprostejši način je ta, da si izbere inteligentnega druga. Če razumen mož poroči nerazumno žensko, ne more pričakovati bistrih otrok — in obratno, seveda... V bistvu se nihče ne poroči samo z nevesto ali z ženinom, marveč z vso družino in z vsemi predniki. Zakonca ne živita samo zase, marveč tudi s svojima rodovinama. Zlasti pa dedne posebnosti ne prehajajo toliko od poedincev kakor od celotne družine.

Morala in vedenje sta zelo važni. Težko bo kdo dobro izhajal, če vzame tovariša ali tovarišico s sumljivo in šibko moralo in takim vedenjem. Vedenje je vobče tesno zvezano z moralo. Brezobzirnega soproga je žena kmalu sita. Od-ločno mlado dekle ima lahko večkrat uspeh, če je pogumno ali naravnost drzno. Toda zakonec, ki ima dovolj trdega dela, je bolj zadovoljen, če je njegova žena obzirna, pozorna in vdana.

Ženi in neveste naj dobro pazijo na vzgojo in izobrazbo. V zakonu je hudó navzkriž, če sta vzgoja in izobrazba za-koncev zelo različni, in če imata oba čisto nasprotna zahteve in okuse. Vsakdo res da ne more imeti mature ali celó vse-učiliške diplome, in tudi ni potrebno, da bi to ali ono imel. Potrebno pa je, da je možu ali ženi lastno razumevanje skupnih interesov, da oba uživata ob enakih rečeh.

Vera in socialno stanje morata biti sorodni. Vera je res da zadeva notranjega prepričanja poedince. Toda mnogi raznoverski zakoni se po raznih nevšečnostih slabo kon-čujejo. Navadno je tudi velika napaka, če si izbereš ženina ali nevesto iz družabnega sloja, kateremu sam ne pripadaš. Če tvoji najožji kakor tudi tvoji prijatelji ali tvoje prijateljice prezirajo tvojega ženina ali tvojo nevesto, je pač prav, da premisliš, kako bo šele pozneje v zakonu. Lahko si je za-trjevati, da se na ljubo ženinu ali nevesti rajši odrečeš družini, ker ti je ljubezen dražja od ozkosrčnosti. Vendar pretehtaj, da tudi tvojim otrokom ne bo prijetno, če ne bodo nikoli srečali prijaznega obraza v sorodstvu, marveč jim bodo povsod odrekli gostoljubnost. V nekih družabnih slojih — ki naj se štejejo za «višje» ali «nižje» — se pač vsak človek počuti nekoliko tujega in nezaželenega. Ta res-nica ostane, pa naj se še toliko govori o enakosti... Iz-kratka, v vsakem posameznem primeru je lažje presoditi, v kakšnih odnošajih bo živel ženin ali nevesta nasproti krogu svojega bodočega zakonskega druga. Zelo prav bo, če oba zaročenca te odnošaje vnaprej dobro premislita.

Denar je sveta vladar, — kako bi ne bil odločilen tudi v zakonu! Ženin in nevesta si morata biti docela na čistem glede denarja. Grdo je, če se kdo oženi ali omoži zgolj za-voljo denarja. Nekaj je pa še grše: če se mož in žena pred poroko sploh nista sporazumela, kako bosta izhajala. Za-ročenca morata pred poroko pošteno ugotoviti vse svoje denarne vire in pasive... Izračunati morata vse izdatke za dostojno življenje in sestaviti kolikor mogoče zanesljiv proračun. Šele če se bosta na tej osnovi oba strinjala — pa brez tistega lahkomišelnega optimizma, da bo že še ljubi Bog kaj navrgel — potem lahko upata, da jima bodo v zakonu prihranjene mnoge skrbi.

Delaj in si izberi za druga samo človeka, ki zna delati! Za nobeno ceno ne kaže poročiti neveste, ki ne zna kuhati, šivati, voditi gospodinjstva in vzgajati otrok, — še celo ne tiste, ki ji vse to smrdi. Človek je lahko nezaupljiv nasproti mladenki, ki trdi, da se je v vsem tem že poizku-šala, a da vendar doslej še ni utegnila, da bi se vsega kolikor toliko zadovoljivo naučila. Ženska pa gotovo ne bo poročila moža, ki še ni dokazal, da je voljan in sposoben, delati in vzdrževati družino. Naj je nevesta še tako bogata, recimo tako, da lahko z možem vred živi od samih rent, vendar bo zakon srečen samo tedaj, če bo mož pošteno vršil svoj poklic. Časi so nemirni, bogastva minljiva, kopnijo lahko kakor sneg, — kako bosta živela, če vaju zadene nenadna izguba?

Jezik, starost in rod so takisto važni činitelji. Gotovo je najbolje, če sta zakonca enakega rodu. Tujega jezika se je težko naučiti tako, da bi se ga človek posluževal z vsemi onimi finimi, prirojenimi odtenki, ki so v družinskem živ-ljenju tako pomenljivi, zlasti pri vzgoji otrok. Če se samo eden zakoncev nauči jezika svojega druga, bo drugi težko govoril ali dopisoval s sorodniki, ki govorijo drugačen jezik. Otroci takega zakona znajo navadno samo en jezik ali pa v nobenem niso trdni.

Kar se tiče starosti, je gotovo dobro, ako sta zakonca istih let. Če je mož premlad, pridejo nevšečnosti, če pa je žena še celo za več desetletij mlajša, je nevarnost sloge ali tihe mrznje še večja. Sorodni značaji se v zakonu najbolje skladajo. Prav gotovo, da se lahko krijejo tudi nasprotja, lahko se skladata tudi plamen in led, toda treba je mnogo obzirnosti in odrekanja, da drugo ne uniči drugega. Redko-kdaj se določen tip popolnoma izpremeni, ne da bi pri tem uničil lastno individualnost. Sploh pa taka sprememba ni priporočljiva.

Vsak zakonski drug mora biti privlačen in nežen. Vsaka normalna mladenka in žena se trudi, da bi bila čim bolj privlačna. To ji omogočajo milo in voda, higiena in razumna uporaba lepoutilnih sredstev. Pa tudi mladenič ali soproj ne sme biti «kar po domače», tudi od moških zahtevajo ženske, zlasti lepo negovane ženske, primerno lastno nego, higieno in prijeten nastop. Po drugi strani pa je seveda res, da možje kakor žene, obdarjeni z nadpovprečno lepoto, večkrat omajajo zakon in vnašajo vanj medsebojno nezaupanje. Možje bolj ljubijo nežnost kakor izredno lepoto. Poštene žene pa ljubijo zveste in zanesljive može bolj kakor puste lepote.

Nikdar niso in ne bodo vsi zakoni na svetu srečni, kakor je vobče pojem sreče zelo različen. Ne uspe vsakomur, da bi našel nevesto popolnoma po svoji želji. Enako je z nevestami gledé ženinov. Nič ni na svetu popolnega, in najbolj se razočara tisti, ki se nadeja, da bo v zakonu našel popolnega človeka. Samo tam, kjer se je vnela prava, razumna ljubezen, se dajo popraviti velike in majhne napake tega ali onega, še bolje pa: tega kakor onega...

Tehle nekaj nasvetov naj bo samo za pobudo k nadaljnemu razmišljanju vseh tistih, ki želijo v zakon. Prav nič pa tudi ne bodo škodovali onim, ki v zakonu že tičijo. Koristnih nasvetov za preudarek pred korakom v zakon in za srečnejše družinsko življenje ni dandanašnji nikoli preveč.

G. P. Stonatov:

«Počasi... Dajte nosila!»

Bolnico so položili na nosila in odšli.

Ona je iz sramu pred tako veliko množico ljudi zaprla oči. Odnegli so jo na vrt.

Žene so naglo poskakale s klopi.

«Nesrečnica!»

«Tako mlada — pa bo mati!»

«Kdo je krivec?» se je oglasil nekdo.

«Molči ti! Prav ti to razumeš... Veš samo...»

Tisti, ki so bili v ženinini bližini, so nekaj razlagali drugim ženskam.

Ženske so zaupno prikimavale z glavo.

Ostali so sami. — S hodnika so se zaslišali zlovešči glasovi, kakor da bi prihajala kuga.

«Dekle je!... Dekle!...»

«Z enim se je hotela poročiti... z drugim pa...»

«Hotela ga je...»

«Bog!... Ali se je v našem času zgodilo kaj takega!»

Nejevolja se je naselila v sobo, kamor so bili prinesli novo bolnico. Nekateri niso več hoteli ostati v njej.

Na pragu se je prikazal stražnik.

«Pazil bo nanjo!»

«Me nismo rodile pred stražniki!...»

Bolnica pa ni ničesar ne slišala ne videla.

Njeno trpljenje je bilo večje od zlobe.

V takem vzdušju je porodila.

Otrokov jok, žalostni glasek malega življenja, ki je bilo doslej skrito v njej, jo je opogumil.

Imela je svoje bitje med tujimi ljudmi.

Ni bila več sama.

*

V senci drevja so sedele ženske in moški.

«Da,» je pričela ista, «v našem času se kaj takega ni dogajalo.»

«Kakšen vaš čas, ali ni to tudi naš čas?» je vprašal kmečki možakar. «Kaj lajaš na dekle? Se spominjaš kamrice?»

«Kakšne kamrice? V naši hiši nikoli ni bilo...»

«Te ni sram?»

«Zakaj ne puščaš v miru starke?»

«Tokrat nisi bila stara — bila si kakor ta, ki so jo prinesli.»

Tako jim je zavezal jezike.

Umolknilo so, vstale in odšle v sobe. Užaljena žena je šla počasi za njimi. Ni mogla verjeti, da imajo tudi zdaj kamrico v hiši — toda jasno jo je videla pred seboj... in... tam...

»Ponorel je — tule!« je pljunila.

*

Mlada mati se je, pomirjena po prestanem trpljenju, zamislila.

Nehote se je spomnila svoje kratke življenjske zgodbe. Slučajno je bila delavka v novi tovarni. Živela je z materjo.

Prinašala je denar — bila je sama svoj gospodar.

Ni se bala življenja, navadila se je pomanjkanja.

Ni se izogibala moških. Vedela je, da je lepa, razumela je, zakaj se smukajo okoli nje.

Toda s svojim močnimi rokami je ukrotila tudi najpogumnejše, ki so jo obletavali. Pa ne iz sramu, ali ker bi ji ne bili ugajali.

Ni bil pravi čas za to.

Toda pravi čas je prišel, in nihče je ni zasnubil.

In zgodilo se je, kar se dogaja navzlic zakonom, strahu, sramoti in pokroviteljskim društvom — če ne danes — jutri — če ne s tem — pa z onim.

Prej je odrivala dobre mladeniče zaradi najnedolžnejših božanj — zdaj pa se je dala vso — tiho in mirno.

Komu? Kdo je, bil? Od kod? Nejasno se je spominjala. Nesrečnč! — Prišel je od nekod, da bi si tu zaslužil kruh. Kje je? Zapusil je mesto — ni pobegnil. Pregnali so ga zaradi nekakšnih idej. Sel je drugam za delom. Ne more zaradi nje tu umirati od gladu. Ni njen mož. Sama je kriva.

Spočetka je mislila, da bi se znebila otroka. Ne njega... nova beda... pozneje...

Otrok je zajokal. Vstala je, ga vzela v naročje in ga pričela dojeti.

Še skoraj sama otrok, je hipoma postala resna.

Na čelu se ji je pojavila nežna, materinska brazda.

«Pankrt!» se je slišalo od blizu.

Ona pa se je sklonila in poljubila pankrta. V duši se ji je porodila smelost — morala ga bo ščititi.

Polagoma so se nekatere žene, zlasti starejše, pomirile z dejstvom.

Začele so ji pomagati. Dajale so ji nasvete in celo nekaj darov za otroka.

Ozdravela je.

Stala je v svoji obleki ob postelji in se ozirala po visoki, svetli sobi. Ali bo še kdaj v življenju videla tako sobo?

Vzela je otroka in šla.

Ponosno je stopala med ženskami.

Najzlobnejše so se ji izognile.

Nezakonski otrok ji je dal zakon — dal ji je pravico.

Živa sramota je postala njen ščit.

Stopila je na vrt.

Tista ženska se ni mogla premagati.

«Hm... da mu kaj ne napraviš!...»

In oglasil se je kmet.

«Kaj ji poješ? Ali si nora? Ni več dekle. Mati! To ni sramota.»

Stopila je na ulico.

Preteklost je ostala z «onimi» vred nekje zadaj.

Ostal je samo on — njen sin — in ona — njegova mati — oče.

Iz bolgarščine Katarina Špur in M. K.

PRAVICA DO SMRTI

Pamela Alvarezova je žalostno gledala na srebrno strujo reke Ebra. Danes ji je usoda vzela Juana v drugič.

Takrat — od tedaj sta minuli že skoraj dve leti — je odšel Juan v boj proti upornikom. Lepi, krepki, nadvse ljubljeni Juan!

Še danes vidi Pamela njegov zagoreli mladi obraz, bele zobe in vitko roko, ki jo polaga na njeno sklonjeno glavo, tresočo se od obupnega ihtenja.

«Ne jokaj, Pamela — to je moja dolžnost. Hudo prizadeta domovina potrebuje moje moči.»

Odšel je. To je bolelo — o da — strašno bolelo — praznota, ki je ostala za njim, se ni dala z ničimer izpolniti. Pamela je dan za dnem bolj vleklo hrepenenje v bližino bojišča, dan na dan je umirala od bojazni in si oživljala nado, da se bosta kmalu videla.

In zdaj je ta nada ugasnila kakor bled lunin žarek, ki so ga ujeli valovi Ebra. Pamela ve, da Juan živi, ve pa tudi za njegovo zlatolaso ljubico, katere tujerodna mičnost je vžgala Juanovo vnetljivo srce.

Zato stoji Pamela danes ob Ebru in hoče v njegovih vodah pokopati žalost in bridkost.

Zadaj za njo gori Saragosa. Plameni švigajo in ugašajo, zrak diši po izstrelkih in se trese od topovskega grmenja. Vojna je. Neprestana vojna. Pamela se nič kaj ne meni za to. Sklanja se nad vodo in potaplja vanjo nežne prstke. Potok svetlih solz se ji ulije v hladno vodo.

«Ne bo trajalo dolgo, Pamela, samo nekaj korakov in potem — ničesar več — samo mir», je zašepetala.

Eksplozija je stresla zemljo. Bližalo se je oddaljeno bobnenje. Pamela je zamizala. Koliko žen bo danes objokovalo svoje može — koliko mater svoje sinove! In ona hoče tukaj zavreči svoje življenje zaradi ranjene ljubezni! Kaj je to v primeri s krvjo, ki teče v potokih, v primeri z življenji in z jalovimi nadami, ki umirajo na bojiščih!

Pamela se je vzravnila, osramočena in ponižana. Kakor temna senca se je plazila neslišno skozi temo; privlačevali so jo dogorevajoči plameni v Saragosi.

«Sestra Pamela! Sestra Pamela!»

Pamela hodi med vrstami ležišč in se tiho, bolešno smehlja. Od postelje do postelje in naprej — in spet naprej — vsakemu privoščiči tolažilno besedo, nežno ga poboža in milo pogleda. Sam Bog ve, od kod ima toliko duševne in telesne moči ta nežni, mični cvet! Ranjenci jo

kličejo, zdravniki jo neogibno potrebujejo, povsod je nepogrešljiva.

«Sestra Pamela! Transfuzija krvi!»

Pamela je vedno pri roki prav tam, kjer mora biti. Smehlja se in nastavlja svojo roko. Danes ni prvič, da bo rdeča, dragocena tekočina iz njenih žil rešila vojaku življenje. S tihim sočutjem je zrla na izmučeni, zarastli obraz ranjenega.

Obraz Pamele je prebledel, oči so se razširile od groze in nasmeh je otrpnil v čudno grimaso. Zdravnikova lanceta se je zablščala, rdeči studenček je prelivljal moč v žile vojaku, ki je tiho stokal.

«Elvira, dragica — moja sladka, edina ljubica! Ne Pamela, nočem Pamele — samo tebe, ljubica!»

Pamela obrača počasi pogled v stran; ni treba, da bi kdo opazil bolelost in muko, ki se zrcalita v očeh. Ne more pa preprečiti, da bi se ji napeta roka ne zatresla in ji trudna omahnila niže.

«Sestra Pamela — saj bo zdaj zdaj vse končano — ne smel bi tega delati, vem, najbolj ste zaposleni med vsemi — utrujeni ste, preveč delate! Toda vaša kri je bila najbolj primerna. Zdaj se morate pošteno odpočiti! Tako — samo še obvezo.»

Zdravnik je govoril v tolažbo in skorač preveč nežno je obvezal roko tej molčeči, junaški ženi. Vsa izsiljena se je nasmehnila.

«Ne Pamele! Ne Pamele!» je zastokal bolnik.

S tem njegovim vzklikom v srcu je stopila Pamela na hodnik.

Oddahnila se je. Nihče ni vedel, v kakšni zvezi je ime, ki ga je izgovarjal bolnik, s sestro Pamela. Počasi je korakala po hodniku, se zdaj pa zdaj prijela za steno in štela.

Devetdeset dni po štiri in dvajset ur, od katerih je samo dve na dan dremala, zmeraj pripravljena, da skoči z ležišča in pohiti tja, kjer jo potrebujejo. Danes je že tretjič pocedila kri, ki naj bi reševala — veliko krvi ji ni več ostalo!

Kako hladne so njene roke! Okoli sebe je čutila leden dih smrti. Menda je imela slednjič vendarle že pravico do nje, do hladne smrti. Zdrava roka je pogladila obvezo na drugi roki, prsti so se zarili v beli gaz in ostali na njem v krčih odreveneli. Zdajci so se zganili. Bela obveza je zdrsnila z rane. Pamela si je zavihala rokav, ki je bil ves krvav. Pritisnila ga je na prsi, kjer jo je bolelo in peklo. Elvira, ne Pamela!

Zaprta je oči.

«Tukaj ne — moram dol — na vrt.»

Pomodrele ustnice so se stisnile. Vlažni zrak ji je dihnil v obraz — povsod je bilo tiho. Tudi vojna vihra je prenehala. Pamela se je naslonila na drevo in z očmi, ki niso videle, je zrla na rdeči sled na poti, katerega zemlja ni mogla tako hitro vpiti.

«Juan! Juan!»

Zgrudila se je na kolena in nato je glava trdo udarila ob tla. Črni kodri njenih las so zakrili nežni, blede obraz.

«Juan!»

Pameli Alvarezovi je srce utihnilo. V istem trenutku je ranjeni Juan Alvarez zadremal v krepilno spanje.

DEKLICA NA PROGI

V malem mestu Cap na Francoskem je bila po zastopnikih pariških osrednjih oblasti odlikovana z zlato medaljo za junaštvo deklica, ki je junaško rešila dolgo vrsto človeških življenj. Antoaneta Breuilleova, dvanajstletna hčerka železniškega čuvaja na progvi v bližini mesteca Capa, je izgubila pred letom dni mater in je odsihdob hodila zmerom k očetu v čuvajnico, če je le utegnila. Antoaneta se je kmalu naučila ravnati s signali, opazovala je očeta, kadar je opravljal brzojavno službo — skratka, naučila se je vseh del svojega očeta. Nekega večera malo pred božičem je prinesla očetu kosilo in kmalu po jedi je opazila, da je očetu slabo. Gerard Breuille je slednjič omedlel, imel pa je še toliko moči, da je prej pripravil po predpisu signale za bližajoči se vlak. Antoaneta, ki se je zaman trudila, da bi spravila očeta k zavesti, je videla, da je zdaj odvisno vse samo od nje. Vedela je, da je za vso progvo, pa tudi za eksistenco očeta najvažnejše to, da se pravilno

postavijo najbližji signali. Z vso odločnostjo in vsem pogumom svojih dvanajstih let je pravilno postavila kretnice na najbližjem križišču, pustila, da je prvi vlak švignil mimo, potem pa je hotela telefonirati na sosedno postajo, kaj je z očetom. Toda nesrečno naključje je hotelo, da so prav tisto noč veliki snežni zameti pretrgali telefonski vod. Antoaneta ni ostalo nič drugega, kakor da je morala teči poldrugi kilometer daleč na postajo, da bi pravočasno prosila za očetovega namestnika. Tekla je ob progvi, da je komaj dihala, in je prisopihala na postajo še ravno prav, da je preprečila nesrečo. Javila je, kaj se je zgodilo, potem pa se je onemogla zgrudila. Načelnik postaje je imel le še nekaj sekund časa, da je uredil kretnice za križanje dveh vlakov v bližini čuvajnice, ki je bila ta čas opuščena. Ko bi se bila mala junaška deklica zapoznala samo za nekaj minut, bi se oba vlaka zaradi pretrganega telefonskega voda strčila v vsej svoji brzini.

Vera Nemotova:

POMOTA

V ponedeljek, ob štirih pet minut.
Številka 47666.

«Halo, kdo tam?»

«Tu Klara Tomanova. Želite?»

«To je pomota, oprostite!»

Številka 47666.

«Halo, govoril bi rad z gospodom doktorjem Hajkom.»

«To me veseli, čeprav ne vem, kako sem prišla do časti, da mi to pravite.»

«Halo — kaj pravite? Govoriti hočem z doktorjem Hajkom!»

«To vem. Zakaj ga torej ne pokličete?»

«Kako? Poslušajte! Pokličite mi takoj gospoda doktorja!»

«Prav rada bi to storila, gospod, ker sodim po vašem glasu, da vas lovi že kap. Toda na žalost ni tukaj telefonske centrale.»

«Ali hočete s tem reči, da to ni stanovanje doktorja Hajka?»

«Občudujem vas, da ste tako hitro uganili.»

Slušalo pade.

Ob šestih pet minut.

Številka 47666.

«Halo, kdo govori?»

«Halo, že se mi je skoraj tožilo po vašem prijetnem tenorju. Kaj bi pa zdaj radi?»

«Saprament! To ste zopet vi?!»

«Vedno. Vojvodinja Windsorska noče z menoj premenjati številke, ali hočete še kaj vedeti? Veste, podnevi imam še to in ono delo, ki bi ga rada opravila med najinimi prijetnimi razgovori.»

«Ne bodite tako peklensko predrzni, ne?! Saj se vendar ne morem že trikrat motiti! Ali ste se morda preselili?»

«Ne. Ali hočete še vedeti, kakšno barvo imam najrajši in katero vodo uporabljam za umivanje obraza?»

«Najbrže mislite, da ste čudovito bistroumni, toda dovolite, da vam povem, da ste najzoprnejša stvar! Konec!»

Sobota, ob enajstih dopoldne.

Številka 47.666.

«Halo, tu Peter Strah. Ali ste to vi, gospodična?»

«Na žalost — da. S kom hočete govoriti danes?»

«Z vami, seveda. Rad bi se vam — moram se vam opravičiti. Veste, zmotil sem se.»

«Res? Vaša mama je morala biti ponosno na vašo bistro glavo, kajne? Niti treh dni niste potrebovali za to, da bi spoznali svojo zmoto! Kako de-late to? Ali pijete surova jajca in ho-dite pozimi brez klobuka?»

«Poslušajte! Hotel sem se vam opravičiti, ker sem dognal, da moj prijatelj, ki sem ga klical, nima več tiste številke. Bojim se — hm — bojim se, da sem bil nekoliko neotesan.»

«Čisto gotovo, zelo. Še kaj?»

«Da — namreč — veste, če se človek navadi na vaš strupeni jezik, imate prav prijeten glas! Povejte mi — ali imate radi cevke z smetano?»

«Rajši imam kostanjevo torto. Zakaj? Ali morda otvarjate slaščičarno in de-late na ta način reklamo?»

«Ne, za vraga! Koliko ravnil je zlo-mila na vas v mladosti vaša vzgojite-ljica? Zdi se, da je z njimi preveč var-čevala. Hotel sem vam ponuditi, da bi jih prišli danes pokušat. Namreč ko-stanjeve torte. Takole popoldne ob treh — v Petričkovo slaščičarno?»

«No, bom premislila. Spoznala vas bom po krizantemi v gumbnici in ne-dolžnem obrazu?»

«Ne bo vam me treba iskati, jaz vas bom gotovo spoznal. Najbrže boste prijahali na splašenem konju in boste streljali v izložbo.»

«Ali boste tudi popoldne tako su-rovi?»

Jules Travard:

LJUBOSUMNOST

Gospod in gospa Bernotova sta sedela pri peči in čitala. Gospod Bernot je bral veliki govor ministrskega predsednika, gospa Bernotova pa je listala po časopisu. Oba sta bila še mlada in lepa. Zdaj pa zdaj se je Lucijan Bernot nežno zagledal v svojo ženo. Imel jo je zelo rad.

Nenadno pa je rekla gospa Bernotova:

«Poglej, Robert Morin je umrl.»

Gospod Bernot ni takoj razumel smisla te pripombe, temveč šele pozneje. Ko je povzdignil svoje oči s časopisa, si je njegova žena ogledovala že modne novosti. Pri tem je glavo globoko sklanjala, obraz ji je bil nekoliko rdeč; zdajci se je Lucijan Bernot domislil: Robert Morin — ta je bil vendar pesnik. Mož, v katerega je bila njegova žena nekoč zaljubljena. Res, pred soroko mu je nekega dne priznala, da je bila v Roberta Morina zaljubljena...

Lucijan Bernot se je vzravnaval in opazoval svojo ženo. Ni bilo dvoma; vznemirjena je bila in je listala po modnem časopisu samo zato, da bi zakrila svojo bolelost, ki ji jo je povzročila vest o Morinovi smrti. Gotovo se je med njo in Morinom prigodilo mnogo več, kakor je priznala. Zamižal je. To je bilo strašno. Dve leti je ta ženska tajila resnico in hlinila svojo ljubezen, pri tem pa je neprenehoma mislila na Roberta Morina.

Lucijan Bernot je vstal in začel ves razburjen hoditi po sobi. Gospa Bernotova je sedela mirno in nepremično. Upirala je oči o modne slike, in zdaj ji je globok vzdih privzdignil prsi. Go-

«Bom vse življenje. Navadili se boste, in ne boste tega čutili. Mimogrede — imate plave ali temne lase? Modre oči?»

«Vam ugajajo modre oči?»

«Ljubim oči, kakršne imate vi. Ali boste vzdržali do treh popoldne, da bi tega ne slišali iz mojih ust?»

«Poskusila bom. Medtem se bom odločila, ali si oblečem tisto modro obleko z rjastimi pritklinami. Sicer pa — ali veste sploh, kaj je to rjasta barva?»

«Nekaj mi pravi, da je to barva vaših las, dragica. Boste točni?»

«Ali je tista kostanjeva res tako dobra?»

«Prav gotovo, moja zlahtna neznan-ka!»

«Potem bom točna. Zbogom, zlah-tič!»

«Na svidenje, draga!»

Čez pol leta nato, v sredo ob devetih dopoldne.

Številka 47666.

«Halo, ali je tam stanovanje doktorja Hajka?»

«Ne, tu je stanovanje gospoda in gospe Strah. Pri telefonu Klara Strahova. Želite, gospodična?»

«Oprostite, to je pomota.»

tovo je jokala. Videti pa tega ni mogel. Jokala je. Zaradi Roberta Morina. To je konec zakona!

Po ure je hodil Lucijan ves nemiren po sobi, toda njegova žena ni ničesar videla ne slišala. Zdaj pa zdaj je glasno vzdihnila. Enkrat bi bil že planil na svojo ženo in jo prisilil, da bi morala priznati, toda premagal se je. Gospa Bernotova je počasi vstala. Vrgla je časopis na tla in rekla: «Moj Bog, to je hudo...» Potem se je utrujeno nasmehnila: «Zdaj grem pa spat, Lucijan, lahko noč!»

Srepro je zrl za njo. Bil je razburjen. Slednjič pa je vendar zmagal razum. Ljubezen se ne da izsiliti: «Vrnem ji prostost!» Pri tem je skoraj jokal. «To ji povem takoj, da se ne bo dolgo mučila.»

Šel je v spalnico. Njegova žena je bila že v postelji. Lucijan je pokleknil pred njo.

«Milka,» je rekel in glas se mu je tresel, «rad bi ti pomagal, vidim, da si žalostna...»

Gospa Milka se je obrnila in rekla zaspano: «Ah, Lucijan, ti si tako priden in dober. Toda ne moreš mi pomagati. Moram vendarle to storiti...»

«Kaj pa, Milka?» Glas se mu je tresel, ker je hotel potlačiti svojo žalost. Mehka roka ga je objela in gospa Milka je pritisnila svoj obraz k njegovemu.

«Vse zaman, Lucijan,» je dejala, zaspana in srečna, «vse modne časopise sem pregledala — moram nositi vinski-rdečo barvo, ta je zdaj bolj moderna... ampak meni se ne poda...»

ZA NAJE MALE

BARBKA IN ČUDEŽNA KROGLA

Nekoč je živela majhna deklica. Klicali so jo za Barbko in stanovala je v nizki leseni kočici sredi velikega gozda. Nedaleč od kočice je bila steklarna.

Barbka je bila sirota brez staršev, babica pa je ležala bolna v postelji. Poleti in jeseni je Barbka iskala gobe in jih prodajala v steklarni ravnateljavi ženi. Spomladi pa je nabirala teloh, trobentice in vijolice ter jih tudi nosila ravnateljavi ženi. Njeno pravo delo se je pa začelo šele zvečer, ko se je v steklarni ustavilo delo in so se steklarski pomočniki odpravili domov v sosednje vasi. Tedaj je morala pospravljati delavnice. Dajala je ubite in pokvarjene steklenice v velik zaboj, po metala tla in polagala steklene cevke lepo drugo k drugi na mize.

Lepega pomladanskega dne se je Barbka zvečer spet odpravila v steklarno. Ko je odprla vrata, ki so vodila na teman hodnik, je skrbno prižgala ročno svetilko in vrata zaprla za seboj, da bi ji veter ne mogel nagajati. Ko je segla po metli, da bi jo nesla v delavnico, je zaslišala nenavaden šum. Previdno se je splazila do vrat v kurilnico in pogledala skozi ključavnico. In glej! Uzrla je majhnega možička, ki se je urno sukalo okrog velike peči in

spretno uporabljaj steklene cevke. Možiček je pihal v stekleno cevko, ki jo je bil pravkar namočil v topilniški lonec, in na koncu cevke se je pokazala velika kroglja iz ognjene steklene snovi. Možiček si jo je od vseh strani ogledal, zamrmral nekaj nerazumljivih, tujih besed in se spet lotil dela.

Morda mislite, da se je Barbka čudnega možica kaj prestrašila! Kje neki! Narobe! Na ves glas se je zasmejala, tolikanj smešen je bil škrat pri svoji neutrudljivi marljivosti. Možiček je slišal njen smeh, pogledal k vratom in se vljudno priklonil, kakor da bi videl Barbko skozi lesena vrata. In tedaj se je dekletce res opogumilo; pritisnilo je na kljuko in stopilo v kurilnico.

«Dober večer,» je prijazno pozdravila Barbka, «ali vas smem vprašati, gospod škrat, zakaj izdelujete te krogle?»

«Da, dete, lepe krogle izdelujem,» je zamrmral škratek in ji ponudil pihalno cev. «Pihaj malo, Barbka. rad bi videl, ali se mi bo tudi ta posrečila!»

Ubogljivo je Barbka začela pihati v cevko, rdeča kroglja se je širila kakor mehur iz milnice in možiček je skakal okoli krogle ter si jo ogledoval od vseh strani, da je skoraj sunil z nosom v njo.

«Nehaj, nehaj!» je zdajci zaklical. «Krasna je! Pogledaj, Barbka! To je čudežna kroglja. Karkoli si želiš videti, boš v nji zagledala: tuje dežele, razne zaklade zemlje, zvezde na nebu, angelčke, kako godejo, daljna morja, bedo in srečo ljudi. Poizkusi!»

In res! Ko je Barbka pogledala v krogljo, so se začele kar vrstiti slike z vseh krajev sveta: videla je parnike na morju, oaze v širnih puščavah, kraljeve palače tujih dežel, črnce, Japonce, Kitajce, s krvjo oškropljene bojne poljane, srečne otroke v šolskih klopeh in lačno deco v predmestjih, zvezde z rimsko cesto in naposled odprto nebo.

«Vidiš, Barbka, kako lepo je to! Zmerom lahko ostaneš v svojem gozdu in vendar boš vedela vse, kar se godi po svetu. In kadar se ti bo zljubilo potovati, pogledaj v krogljo in videla boš lahko ves svet.»

Barbka se je pristrčno zahvalila in odhitela s krogljo domov. Spotoma pa je spodrsnila in kroglja je padla na tla in se razletela na drobne koščke. Nikoli več ni zagledala čudežnega škratek, toda slike, ki jih je bila videla v kroglji, so se ji globoko vtisnile v spomin, in ko je odrasla, je napisala po njih debelo knjigo pravljic.

Rešitev ugank štev. 2

Rešitev enačbe.

Ma(k) + ri(s) + bor = Maribor.

Rešitev pregovora.

Si-la ko-la lo-mi.

Rešitev posetnice.

Odvetnik.

Uganke štev. 3

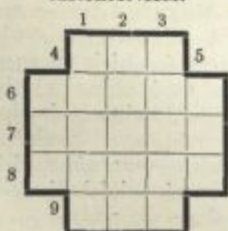
Posetnica.

A. Rutar

Zlarin

Kaj je ta gospod po poklicu?

KRIŽANKA.

Vodoravno: 4. član rodbine; 6. rokodelce; 7. prevara; 8. ponašanje; 9. prav tenka tvorba kože.

Navpično: 4. kopicca; 1. ptica; 2. žensko krstno ime; 3. kar nanese voda (tudi gora na Primorskem); 5. doba.

Vprašanja za bistré glavice.

1. Kdo je izumil dinamit?
2. Kaj pomenita besedi «alfa» in «omega»?
3. Kdo je ustanovil «Rdeči križ»?
4. Katera je največja reka v Evropi?
5. Katero je največje mesto na svetu?

Uganke.

1. Kdo tolče brez rok?
2. Katere škarje nikoli ne strižejo?
3. A kaj je to: striže in ne ureže?

*

Mihec pride iz šole domov in pravi: «Očka, danes mi je rekel gospod profesor: »Tvoji starši so lahko ponosni, da imajo takšnega sina!»

Oče ves zadovoljen: «Ali je res tako rekel?»

Mihec: «Res, dobesedno tako in potem je še dodal: »Prevedi mi ta stavek v francoščino!»

Mali Peter, ki je v svoji nežni mladosti premagal zavratno rabično bolezen, se ob vrtičku veseli svoje tretje pomladi.

Dobro negovane lase

spoznate
na prvi pogled!

Če se lasje ne svetijo, če frizura ne drži, tedaj je vzrok tega največkrat napačna nega. Zato je posebno važna redna uporaba zares dobrega Shampoona, ki dvigne lepoto Vaših las do popolne veljave.

KAMILOFLOR

specialni Shampoo za plavalaske, ne vsebuje alkalija. Ohrani lasem naravni sijaj in svetlo barvo ter jo vrne, če se je izgubila.

BRUNETAFLO

specialni Shampoo za kostanjeve lase, ne vsebuje alkalija. Lasje dobe lep sijaj, postanejo mehki in se dajo lahko in hitro česati.

ELIDA SHAMPOO

Mučenica

Kdor hoče spoznati vse muke pekla že na tem svetu, si naj pobjiže ogleda življenje žene, ki ima pijanca za moža. To trpljenje je še stokrat večje, ako ima otroke. Kot deklica se je zaljubila v fanta, starši in sosedi so ji sicer svetovali, naj ga rajši ne jemlje, ker rad pogleda pregloboko v kozarec, toda mlada ljubezen ima toliko poguma in moči v sebi, da bi lahko gore predstavljala. Tako lepo ji je znal govoriti in ji zatrjevati, da ne bo več zahajal v gostilne, ko bosta poročena in bo imel dom in ljubečo družico poleg sebe, da mu je le prerada verjela. Potlej pa se je začel njen križev pot... Štirinajst dni po poroki res ni hodil v gostilno; mlado zakonsko življenje je bilo mi-kavno, rad je ostajal doma in gledal

brhko ženko, kako mu je stregla, in poslušal, kako mu je veselo čebljala o bodočnosti. Po štirinajstih dneh pa ga je prijatelj na cesti ustavil in ga vprašal: «Kdo bi si bil mislil, da boš tako hitro zlezal pod copato? Najbrže se bojiš, da bi te z metlo našeškala, če bi šel zvečer na polič?» Zmrdnil je z obrazom in odhitel proti domu, a besede so ga neprestano skelele v duši in dobri sklepi so kopneli kakor sneg v odjugi. Prvič ni šel Bog ve kako lahko od doma, drugič in tretjič pa že laže, in naposled je bilo tako kakor prej: večer za večerom je posedal v gostilni med prijatelji, popival in kvartal; zaslužek je sproti kopnel v gostilni. Vse ženine prošnje so bile zaman, vsa namigavanja na dete, ki ga nosi pod sreem, ga niso mogla zadržati doma; in nekoč je celo zarentačil, ko mu je očitala. Pijan se je vračal noč za nočjo domov, razgrajal po hiši, psoval ženo in jo nekoč celo udaril. Pomanjkanje je prisililo ženo, da je začela hoditi na dnino. Denar je skrbno skrivala, zakaj če je mož le zaslužil kje dinar, jo je tako dolgo zmerjal, tepel in trpinčil, da mu ga je dala. Čez nekaj

let je morala skrbeti že za tri otroke, a od moža ni nikoli dobila podpore.

Nedavno pa se je zgodaj zjutraj spet pijan prikolovratil domov. V svoji postelji je zagledal sinka, in to ga je tolikanj razjezilo, da je začel ženo neusmiljeno pretepati. Žena se je branila, otroci so glasno jokali in klicali sosede na pomoč, pijanec pa je pograbil nož in kakor besen udrihal po ženi. Prizadejal ji je devet težkih ran, močni sosede so komaj pomirili podivjanega moža in hitro odpeljali ubogo ženo v bolnišnico, kjer so ji rešili življenje.

Drugi dan po tem dogodku je prišel mož ves skesan s steklenico vina v bolnišnico obiskat ženo. Pokleknil je pred njeno posteljo in dejal: «Ljuba žena, odpusti mi, prinesel sem ti zelenko vina, odpusti mi!» Vsa obvezana po glavi, obrazu in prsni se je nesrečnica od žalosti in togote obrnila od moža in tiho zajejala...

Zgoraj opisani dogodek se je odigral na slovenskih tleh — in dokler bo alkohol gospodaril na Slovenskem, toliko časa bo živelo tudi še mnogo mučenic med nami!

Otrck in glasba

Gramofoni in radio so izpodrinili domačo glasbo. Naši predniki, ki so jo pridno gojili, so si z njo krajšali dolge večere in preživeli ob njej marsikatero lepo uro.

Starši, ki imajo čut za glasbo, bodo gotovo nagovarjali otroke, naj se učijo igranja na to ali ono glasbilo. Predvsem moramo v otroku buditi veselje do glasbe, in kar je še važnejše, najprej ga moramo preizkusiti, ali ima dober posluš. Taka preizkušnja ni težka. Otrk naj vam zapoje novo pesem. Če je otrk nadarjen za glasbo in ima po naravi dober posluš, bo kaj hitro razumel melodijo, si jo zapomnil in jo pravilno ponovil za vami. Ako pa otrk vzlic vaši vztrajnosti stalno napačno ponavlja melodijo, zdaj za pol tona višje, zdaj za pol tona nižje, kakor ste mu zapeli, potlej ni verjetno, da bo dobro napredoval pri učenju tega ali onega glasbila.

Če je otrk sposoben za učenje, potem je mnogo odvisno od učitelja. Poiščite učitelja, ki ima dovolj potrpljenja z otroki in sam dovolj veselja do stvari. Na učitelju je, da zmeraj in zmeraj izpodbuja učenca in mu budi veselje do glasbe. Neprestana graja lahko v otroku docela ubije veselje do igranja. Iz lastne izkušnje vem, kako malo zaleže, če te učitelj neprestano krca po prstih, kadar pritisneš na napačno tipko. Dobra beseda pa časih lahko gore prestavlja. Predvsem je torej važno, da poiščete otroku primernega učitelja. V mestih je staršem lažje, ker morejo pošiljati otroke v glasbene matice ali glasbene šole, kjer poučujejo izkušene učiteljske moči, tako da uspeh skoraj nikoli ne izostane, če je otrk za glasbo nadarjen. Na deželi je v tem oziru težje.

Preden sklenete, da boste dali otroka učiti tega ali onega glasbila, se naj otrk sam odloči, kaj bi se rad učil. Če je vam igranje na harmoniko všeč, še ni treba, da bi bilo tudi vašemu otroku. Morda bi ga gosli dosti bolj veselile. Z. Z.

Dojenček in sončenje

Otroku je sončenje neogibno potrebno. Pozimi je mnogo otrok slabotnih in bolehnih, ker jim manjka sonce. Pod vplivom sončnih žarkov se v otrokovem telesu tvorijo vitamini, ki jih brez kvarnih posledic ne more pogrešati.

KALODERMA-GELEE

SPECIALNO SREDSTVO
ZA NEGOVANJE ROK

V pomladnih mesecih začnemo dojenčka sončiti. Ne smemo pa otroka sončiti v vetrovnih dneh. Ker je v marcu še malo toplih dni brez vetra, postavimo dojenčkovo košarico ali voziček k odprtemu oknu, tako da padajo sončni žarki na otrokovo telesce. Dojenčka slečemo do nagega, zakaj skozi obleko ne morejo prodreti zdravilni ultravioletni žarki. Če je pa še vzlic temu prehladno, zagnemo okno s celofanom, ki edini propušča ultravioletne žarke.

Ko postanejo dnevi toplejši, sončimo otroka lahko zunaj. Dokler ni dojenčku šest tednov, ga ne smemo sončiti. Prvi dan pustimo otroka na soncu samo pet minut, toda glavico mu moramo zasenčiti. Potlej ga pustimo na soncu vsak dan tri minute dlje, dokler sončenje ne doseže poldruga ure. V pomladnih in jesenskih mesecih je najboljši čas za sončenje od 11. do 12. ure, v poletnih mesecih pa do 10. ure dopoldne.

V poletni vročini moramo paziti, da sonce otroka ne opeče; v juliju je že jutranje solnce večkrat tako vroče, da se nežna dojenčkova koža vname. Ob takih dnevih položimo otročička na odejo v senco, kjer lahko po mili volji kobaca, zakaj če bi sonce sijalo neposredno nanj, bi mu to lahko škodovalo. In čudili se boste: otrk bo tudi v poletni sencu ogorel.

Pri sončenju moramo paziti, da se otrk ne pregreje, kajti to mu lahko zelo škoduje. Dete naj bo le prav lahko oblečeno, če ga že ne moremo pustiti golega.

Ker so mnoga mestna stanovanja brez vrtov in primernih dvorišč za sončenje, naj sončijo matere otroke pri odprtih oknih. Dokler dete še ne zna kobacati in sedeti, naj leži v košarici, pozneje pa napravi otročičku stajico, ki se pritrdi na okno in otrk se v njej lahko igra.

Dajte dojenčku čim več sonca, da se bo lahko dobro razvijal! zž.

Prozorno Pelikan nalivno pero

Če hočeš
komu kaj pokloniti,
pokloni Pelikan!

Nekaj besed o napitnini

Če povabi gospodinja goste v hišo, bodisi na daljši obisk ali pa samo na majhno zakusko ali pa večerjo, imajo posli zmerom več dela kakor sicer. Zato bo vsak vljuden gost rad odškodoval posla s primerno napitnino. Gost, ki se je dobro zabaval, ne bo skoparil. Imovit gost iz vljudnosti ne dá previsoke napitnine, da z večjo vsoto ne zmanjša darila tistega, ki ni tako imovit.

Za damo daje napitnino gospod, ki jo spremlja. Samostojne dame, brez spremstva, jo dajejo same. Mladim gospodom, ki imajo skopo odmerjene dohodke, ali akademikom prihrani obziren gostitelj izdatek za napitnino s tem, da sam spremlja goste do veže. Razumljivo je pa, da se potlej tudi sam oddolži svojemu poslu.

Napitnino damo poslu, preden zapustimo gostiteljevo hišo. Če nas je posel spremljal do vežnih vrat in nam jih odklenil, mu stisnemo pri tej priliki napitnino v roko ali pa mu jo spustimo v žep; pustimo pa mu jo lahko že prej v predsobi na vidnem prostoru, bodisi na mizici pod zrcalom ali pa na mizi v kuhinji.

Preden gremo k nekomu v goste, moramo še pomisliti na napitnino in si pripraviti potrebni drobiž. Nevljudno je, če si gost še celo vpričo gospodinje preiskuje žepe in naposled prosi druge goste, da bi mu izmenjali večji bankovec.

Vljuden in spreten gost dá vselej napitnino tako, da nihče drug tega ne opazi. Zelo netaktno je, če daje gost napitnino vpričo gospodinje ali hišnega gospodarja.

Višina napitnine je odvisna od tega, koliko dela je imel posel z nami in zaradi našega obiska. Če pridemo le na majhno popoldansko čajanko ali skromno večerjo, zadostuje manjši znesek. Ako pa smo bil več dni v gosteh in nam je posel pospravljajal sobo, snažil čevlje, nosil prtljago na postajo ali pa celo pral perilo za nas, potlej se mu z večjo vsoto izkažemo hvaležne.

V restavracijah, gostilnah in kavarnah dajemo strežajem napitnino. Pri plačilnem natakarku najprej poizvemo, ali priračuna napitnino k zapitku ali ne. Vljuden gost dá strežaju deset odstotkov zapitka kot napitnino. Če je napitnina že vračunana v zapitku, nismo dolžni dajati še posebnih napitnin. Isto velja za prenočevanje v hotelih.

ab.

Gospodinja gospodinjam

Vse gospodinje se zadnja leta pri-
tožujejo nad socialnimi dajatvami za
posle. Ob novem letu si moramo na-

baviti davčno karto, ki stane 52.—
dinarjev, potlej moramo to karto opre-
miti še z banovinskim kolkom, ki
znaša 25.— dinarjev. Tako smo skoraj
mimogrede ob stotak. Razen tega mora
biti vsak posel zavarovan pri Okrož-
nem uradu za zavarovanje delavcev.
Ta zavod naj bi potlej skrbel za bol-
nega posla in mu dajal podporo v času,

Oglas reg. pod B. brojem 1918 od 15. XII. 1938.

ko zaradi bolezni ali starostne onemoglosti ne more več opravljati službe. Prispevek za penzijski fond in za bolniško blagajno znaša povprečno 36.—dinarjev na mesec.

Mnoge gospodinje pri nas še zmerom ne vedo, ali padejo ti stroški v breme poslu ali gospodinj. Po zakonu je posel dolžan placati polovico prispevkov za bolniško blagajno in pokojninsko zavarovanje. Glede davčne karte pa predvideva zakon, da sme gospodinja celoten trošek naprtiti poslu. Tako pravi zakon! Po mojem mnenju pa je važno, kaj pravi gospodinja, ki je toplo čuteč človek iz mesa in krvi, človek, ki ima vest.

Če primerja gospodinja svoje dohodke z dohodki svojega posla, bo gotovo rada vzela socialne dajatve nase. Tem rajši bo to storila, če je posel zvest, skrben in marljiv. Hkrati je pa ta socialna dajatev dobro naložen kapital. Če se posel zaveda, da bi moral toliko in toliko prispevati in da mu je gospodinja iz dobre volje odvzela to breme, se bo izkazal hvaležnega in bo z večjim veseljem delal. Na žalost pa vidim mnogo gospodinj okoli sebe, ki se ravnaajo strogo po zakonu in prvega v mesecu točno odtegnejo poslu polovico socialnih dajatev. Ali se moremo potlej čuditi, če se tudi posel strogo drži zakonov in točno ob devetih zvečer odloži delo?

MOŽ V DOMAČIJI

Ne bojte se, ne bom dajala nasvetov, da naj mož pomaga pri kuhi, hodi nakupovat, pripravlja večerjo in pometa. Tudi ne mislim reči, naj oblači otroke, preden gredo v šolo, in naj jih daje spat. Vse to že same oskrbimo, ne da bi nam morali »kralji stvarstva« pomagati. Mislim le na moške razvade.

Ali mi morete na primer pojasniti, zakaj stresajo moški pepel s cigaret ali cigar na tla, v koš za papir, na krožnik ali celo na mizo, čeprav je v stanovanju morda deset pepelnikov? Ali mi lahko poveste, zakaj delajo to, tudi če imajo pepelnik prav pred nosom? Ali imate morda sprejemljivo pojasnilo, zakaj se moški tako izogibljejo domačim čevljem in hodijo po stanovanju rajši v blatnih ali prašnih čevljih? Mi morete izdati, zakaj gledajo vnemarno na mokra tla v kopalnici ali na razlito vodo v sobi, čeprav je to njihovo delo? Ali ste že videli kdaj moža, ki bi obrisal tla za seboj? Jaz še ne vem pa čisto zanesljivo, da je ta uganka hvaležen predmet neizčrpnih, na pol resnih in na pol šaljivih rodbinskih razgovorov. Ali pa: razumete, zakaj se moški tako neradi sprijaznijo z obešalniki, ko vendar vedo, da je grdo, če se obleka povaruje po stoleh ali je kar tako površno obešena, pri tem pa se še kviri? Če

mi boste rekli, da so možje, ki tega ne delajo, bom verjela, toda koliko je takih? Nikar ne mislite, da se morda jezim ali da očitam. To pravim kar tako mimogrede.

So pa še druge moške uganke, ki jih doslej še ne morem razumeti, dasi se prav za prav ne tičejo več domačije, temveč vedenja in rodbinske udobnosti. Povejte mi, zakaj berejo moški časopise tako radi prav pri kosilu? V eni roki drže, kakor veste, žlico, v drugi pa časopis, v obraz jim ne vidite in na vsako vprašanje dobite samo enozložen, nejasen odgovor. Le poskusite jih na to opozoriti, boste videli, da se tega niti ne zavedajo. Prav radi vam bodo priznali, da je to nevljudnost, ampak po večini bodo delali vse to še naprej. Podobno uganko boste našli glede britja. Malo je mož, ki bi bili zmerom obriti, in gotovo veste, kako jim ta dolžnost smrdi. Nekoč sem čitala, da se zdijo z namiljenim obrazom pred ogledalom sami sebi skoraj kakor slaboumni. Morda se zato tako neradi brijejo; to bi bilo navsezadnje razumljivo.

Ne mislite, da sem hotela pridigati zoper moše. Sicer prav dobro vem, da ni vredno, da bi bile take razvade v rodbinah razlog za prepire. Toda prav je, če moše na te napake dobrohotno opozorimo.

M. R—ova.

„Umetnost“, da tale poje...

... svojo kožo si je prej z Niveo okrepil!

Predn se namillite, si dobro natrite kožo z Niveo. Potem se boste udobno, brez bolečin in hitro brili ter preprečili, da ne bo koža pokala, pekla in se stazala.

Samo Nivea vsebuje Eucerit, krepilno sredstvo za kožo, in ničesar ni, kar bi bilo »prav tako dobro« ali celo »boljše«.

Proti kašlju kataru

Da obvarujete resnih boleznih kot posledic prehlada

Sebe in Svoje otroke uporabljajte

Kaiserjeve prsne karamele s 3 jelkami

Dobite jih v lekarnah in drogerijah

KAKO SI POIŠČEM SLUŽBO?

ČITAJ OGLASE IN INSERATE!

«No, Milka, od kod pa toliko bonboinov — in v tako lepi škatli?» se je začudila domača učiteljica, ki je prišla gledat božično drevo k rodbini St. in ji je njena učenka vsa vesela pokazala krasno bonboniero.

«Pod božičnim drevescem sem jo našla», se smeje Milka.

In gospa St. poseže vmes: «Veste, gospodična, naša Milka vam bere časopise in revije od prve do zadnje črke. In nedavno je bil neznan oglas, da išče tovarna v Kranju žensko moč, ki bi jo veselilo, da bi praktično preizkusila svoje znanje v kemiji. Milka se je brž spomnila na gospodično Nedo, ki jo je poučevala, ko je še študirala kemijo. «Mamica, to bi bilo pa za gospodično Nedo, saj pravi, da ne more najti službe, čeprav je naredila že vse izpite», priteče Milka k meni v kuhinjo. Najprej sem se smejala, potem sem pa spoznala, da enajstletna hčerka ni tako otročja. Povabila sem gospodično Nedo in ji poyedala, kako in kaj. Neda se je priglasila in dobila službo. Milki pa se je lepo oddolžila o božiču z veliko in lepo bonboniero.»

To se je resnično primerilo letos. Človek mora biti pozoren, brati vse — celo male oglase. Nikdar ne ve, kje ga čaka sreča.

Gospodinjstvo

Jedilni list za teden dni

Ponedeljek.

Opoldn: 1. Sarma. 2. Orehovi rogljički iz kvašenega testa (463). kompot.

Zvečer: Zakrknjena jajca. Špinača.

Torek.

Opoldne: 1. Goveja juha. 2. Polpeti. Ohrovtov riž (308). 3. Smetanov puding.

Zvečer: Palačinke z gnjatjo.

Sreda.

Opoldne: 1. Vinska juha. 2. Telečji zvitki v omaki. Kruhov cmok v prtiču (275). 3. Sadje.

Zvečer: Češpljeva kaša.

Četrtek.

Opoldne: 1. Obara iz jagunjetine. Ajdovi žganci. 2. Pariške žemljice.

Barva je življenje!

Zato blelih in velih ustnic in lic nikdo ne ceni. In vendar kako lahko zamore vsaka žena zadobiti rožnato svež in mladosten izgled s

KHASANA

RDEČILOM ZA USTNA IN RDEČILOM ZA LICA. — Med 8 različnimi barvnimi toni zamorete dobiti za vsak lepotni tip primerno rdečilo. KHASANA RDEČILO ZA LICA pričara naravno delujočo svežost na Vaša lica. Oba sta odporna zoper slabo vreme, vodo in poljube.

Veramon-ovitek z 2 tabletama

Ta zavojček zmore odslej vsakdo. Prosimo napravite poizkus in prepričali se boste o naglem učinku pri glavobolu, zobobolu in bolečinah zaradi ran.

VERAMON Schering

Cevke z 10 in 20 tabletami. Ovitek z 2 tabletama

Oglas reg. pod št. Br. 25.409 od 4. X. 1987

Zvečer: Pražene ledvice. Motovilec s fižolom.

Petek.

Opoldne: 1. Brezmesni ragu. 2. Sirovi cmoki iz drobtin. Marelična omaka.

Zvečer: Makaroni s sardelami (137). Solata.

Sobota.

Opoldne: 1. Goveja juha. 2. Govedina. Posiljeno zelje. Opečen krompir. 3. Sadje.

Zvečer: 1. Pečenice. Špinačne torbice. 2. Kompot.

Nedelja.

Opoldne: 1. Perutninska juha z ocvrto krvjo in z močnatimi odtrgančki. 2. Pečena kokoš. Dušen riž. Mešana solata. 3. Pustni krapji.

Zvečer: Pustni krapji. Čaj.

Opomba: številke v oklepaju pomenijo številke receptov v naši kuharski knjigi «Kako naj kuham». Za debelo natisnjena jedila prinašamo recepte.

Smetanov puding.

V skledi vmešamo 5 rumenjakov, 4 kozarce kisle smetane, 7 dkg moke in nekaj soli. Nato primešamo naravno sneg iz petih beljakov in stresemo to zmes v posodo za puding, ki smo jo prej namazali s presnim maslom in potresli z drobtinami. Puding kuhamo v sopari približno tri četrti ure, potem ga pa zvrnemo v skledo ter zabelimo s presnim maslom, na katerem

smo oprazili nekaj drobtin. Po vrhu potresemo parmezana ali pa sesekljane gnjati. K pudingu se poda dušeno korenje ali pa dušen grah.

Palačinke z gnjatjo.

Iz pol litra mleka, dveh jajc, četrtilogramma moke in soli naredimo tekoče testo za palačinke. Ko so palačinke pečene, jih pokladamo v primerno kozico drugo na drugo, ne da bi jih zvilili; vsako pa namažemo po vrhu z gnjatinim nadevom. Ko smo porabili palačinke in nadev, polijemo ves sklad s kisló smetano (2 dl) in ga pečemo še nekaj časa v pečici.

Nadev: 6 dkg presnega masla in eno jajce dobro vmešamo, pridenemo potem 30 dkg gnjati in, če je zmes pregošta, še nekoliko kisle smetane.

Vinska juha.

V loncu zavremo osminko litra vina in prav toliko vode. Medtem mešamo v lončku eno jajce in dve žlici sladkorja, dokler se ne speni. Ta lonček avimo potem v posodo z vrelo vodo ter zmes v lončku ves čas pridno mešamo in ji počasi dolivamo zavreto, z vodo mešano vino. K vinski juhi ponudimo prepečene kocke kruha.

Telečji zvitki v omaki.

½ kg teletine zrežemo na tanke manjše zrezke, ki jih potolčemo, osolimo, opopravimo in namažemo z oljem. Potem narežemo na drobne rezance

5 dkg prekajene slanine, drobno sesekljamo 4—5 kislíh kumaric in majhno zeleno, pridenemo 2—3 žlice kisle smetane in vso zmes dobro premešamo. S to zmesjo nadevamo pripravljene zrezke in jih povežemo z nitjo. Nato razbelimo v kozici štiri žlice olja, zložimo nanje zvitke in jih dušimo ter po malem prilivamo vode, dokler ni meso popolnoma mehko. Ko so zvitki pečeni, jim pobereemo niti ter jih zložimo na krožnik. Na olju, ki je ostalo v kozici, pa oprazimo dve žlici moke, potresemo nekoliko paprike, zalijemo z vodo in izboljšamo omako s kozarcem kisle smetane in z limonovim sokom. Ko omaka nekajkrat prevre, jo polijemo čez zvitke. Namesto z zgoraj opisanim nadevom nadevamo te zvitke lahko tudi z gobami, ki smo jih oprazili na olju s čebulo in peteršiljem.

Pariške žemljice.

12 dkg presejanega stolčnega sladkorja in dva rumenjaka mešamo tako dolgo, da se zgosti, primešamo nato 14 dkg olupljenih, na drobno zmletih mandeljnov, nastrganega limonovega olupka, stolčene vanilije in na drobno zmletih presejanih piškotnih drobtin, kolikor jih pač potrebuje testo. Iz tega testa naredimo majhne žemljice ali pa štručke, ki jih sproti pokladamo na povoščeno pekačo, pomažemo dvakrat z rumenjacom in porinemo pekačo v toplo pečico, da se na hitro spečejo.

Nato pobereemo žemljice takoj iz pekače in počakamo, da se ohlade.

Brezmesni ragu.

V kozici zarumenimo osminko kilograma na rezine narezane prekajene slanine in dva do tri na četrtiline narezane čebule. Na to potresemo primerno količino moke in jo prazimo tako prilijemo en liter vode, pridenemo dolgo, da postane temnorjava, nakar nekoliko paradižnikove mezge in kuhamo juho potem še četrtil ure. Nato vržemo v juho olupljenega in na kose narezanega krompirja, juho osolimo in opopravimo, pridenemo zvezan šopek jušnih zelenjav, nakar naj juha močno vre še 20 minut. Potem posnamemo z juhe mast, vzamemo iz nje šopek zelenjav in postavimo juho takoj na mizo.

Sirovi cmoki iz drobtin.

V skledi vmešamo 4 dkg presnega masla, 2 rumenjaka, za noževo konico nastrganega limonovega olupka in sol. Nato pridenemo četrtilogramma pretlačenega sira, nazadnje pa še sneg iz dveh beljakov, 12 dkg drobtin in 2 dkg ostre moke. Iz tega testa naredimo pet cmokov, ki jih kuhamo v slani vodi približno 15 minut. Ko so kuhani, jih raztrgamo z vilicami in zabelimo s presnim maslom, na katerem smo oprazili 2 dkg drobtin. Lahko pa zabelimo cmoke samo z mastjo in potresemo potem drobtine kar po vrhu. Te cmoke

Nov list v zgodovini negovanja zob!

Staro izginja in novo prihaja! Novo, boljše in zanesljivejše negovanje zob s **Pebeco**-penečim sredstvom. **Pebeco**-peneče sredstvo ne obsega mila, daje pa vendar čudovito nežno, obilno peno, ki prodira tudi v najmanjše koticke. Zato čisti **Pebeco**-peneče sredstvo usta temeljito in jih ob-

enem desinficira. Učinkovita sestavina **Pebeca** je **Pebecin**. Ta preprečuje usedanje zobnega kamna in dela zobe bleščeče bele. Čudovito sveži okus napravi, da je snajenje zob pravo veselje. Uporabljajte **Pebeco**-peneče sredstvo, ker je v uporabi posebno uspešno.

ponudimo s sadnim sokom, z nekoliko razredčeno sadno mezgo ali pa z marelčno omako.

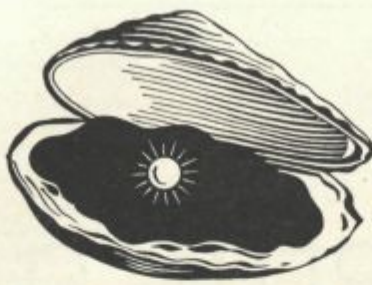
Marelčna omaka.

V prstni kozici skuhamo 20 dkg marelj, ki jim prilijemo 2 žlici vode, 20 dkg sladkorja ter sok in olupek tretjine limone. Medtem razžvrkljamo v lončku osminko litra mrzle vode in 2 dkg moke (riževe) in postavimo nato lonček v posodo z vrelo vodo pa mešamo močnato vodo nekako pet minut, da se zgosti. Razkuhane mareljice pretlačimo potem skozi žimnato sito, jim primešamo ohlajeno močnato vodo, prilijemo osminko litra belega vina, 1 žlico ruma in, če imamo radi, še limonovega soka.

Špinačne torbice.

30 dkg krompirja skuhamo in pretlačimo, pridenemo 15 dkg moke, 2 rumenjaka in sol ter zamesimo iz tega na deski rahlo testo. To testo potem razvaljamo na potreseni deski, narežemo na četverkotnike, ki jih nadevamo z ohlajenim špinačnim nadevom, in jih zganemo potem tako, da nastanejo iz njih trikotniki, ki jih na robovih stisnemo in obrežemo. Te torbice kuhamo potem v slani vodi 5—7 minut, nakar jih pobereemo z lopatico iz vode in počakamo, da se dobro ocedijo, pa jih potem zabelimo z razbeljenim presnim maslom in potresemo z drobtinami.

Špinačni nadev: četrt kg špinače očistimo, operemo, skuhamo v slani vodi, ocedimo in na drobno se-sekljamo. Nato naredimo iz 1 dkg presnega masla ali masti in 2 dkg moke svetlorumeno prežganje, ki ga nekoliko razredčimo z vodo, v kateri smo kuhali špinačo, pa ne preveč. Nato začnimo to zmes še z 1 dkg nastrgane čebule ali pa s četrtino stroka strtega česna in jo nekaj časa dušimo.

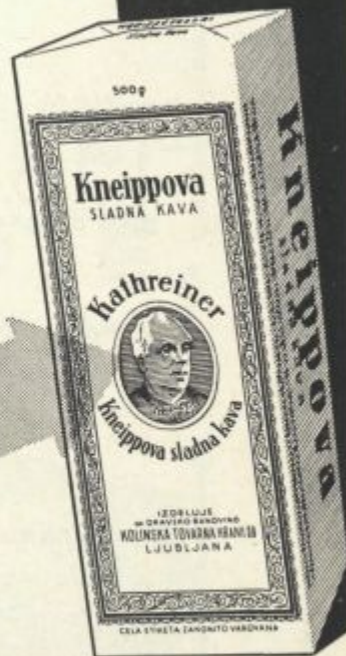

Dragoceni biser

najdemo samo v pravi biserni školjki. Brez uspeha boste odpirali druge školjke. Ravno tako najdete pravo Kneippovo sladno kavo edino v zavitkih s sliko župnika.

Odprta, v vrečah ali v zavitkih brez župnikove slike sploh ne obstoja

Kneippova sladna kava!

Perutninska kri.

Kri je zdrava zlasti za malokrvne ljudi, ker ima v sebi dosti beljakovin in železnih soli in je zato velika škoda, če jo zavržemo, kadar koljemo perutnino. Kri, ki jo pri klanju ulovimo v posodico in zakrkne, razrežemo na drobne koščke in opravimo na masti, na kateri smo prej zarumenili nekoliko se-sekljane čebule. Oprazeno kri potem osolimo, opoprmo in ponudimo s kruhom ali jo pa stresemo v jušnik in zlijemo nanjo okisano postno juho ali pa kakršnokoli drugo juho.

nasejemo motovilca, rdečega korenja in peteršilja. Dobro je, če pognojimo grede poprej z umetnim gnojem.

Zdaj je čas, da si nasadimo rabarbaro, ki nam daje poleti okusen kompot. Pri vrtnarju si oskrbimo majhno sadiko in jo vsadimo v sončen kotiček.

Cvetlične grede: Kdor si hoče iz semen vzgojiti petunije, astre in nageljne, jih naj zdaj zaseje! Vrtnice odkrijemo, privežemo k oporniku, nasadimo divjake in jih pozneje cepimo.

Sadno drevje: Na novo posajena mlada sadna drevesa moramo ob suhi zalivati.

Vrtna dela mesecu marcu

Najprej vam bomo povedali, kako modruje o vremenu star, izkušen vrtnar: «Sneg v marcu škoduje setvi», «Kar marca meseca ozeleni, slana hitro posmodi», »Cvet, ki se je marca meseca odprl, ne bo rodil sadu». Med kmeti pa prevladuje vera: če je na sv. Jožefa lepo in jasno vreme, potlej bo letina bogata.

Tople grede: V toplih gredah zrahljamo prst in nasejemo solate ledenke, kolerab, ohrovta, navadnega in rdečega zelja. Čez noč pokrivamo tople grede s steklenim pokrovom in toplimi odejami. Zjutraj, ko posije sonce, odkrijemo tople grede ter jih zalijemo s postano mlačno vodo. Ob toplih dnevih naj bodo grede ves dan odkrite. Če pa je zunaj mrzlo, odstranimo samo odeje in pustimo, da pride svetloba v tople grede.

Zelenjadni vrt: Na zelenjadnem vrtu

V koliko časa prebavi kokoš hrano?

Perutnina prebavlja zelo hitro, ker je pot hrane razmeroma kratka. Mehko hrano prebavi hitreje kakor zrnato. Zato moramo krmiti kokoši, če hočemo, da dobe čim več hrane, z mehko krmo, zrnje pa moramo poprej namočiti ali pa prekuhati. Posebno hitro prebavlja jo kokoši, kadar nesejo. Že po treh urah in pol lahko opazimo v njih blatu prve sledove zrnja, ko potrebujejo kokoši, ki ne nesejo, za to prebavo do osem ur, koklja pa celo do enajst ur.

Bolniki

so povsod. Zato je neobhodno potrebno, da se pazil na urejeno prebavo. Zdravniki radi priporočajo Darmol odraslim in otrokom. Tudi pri večkratni uporabi ne nastopa navada. Uporabljajte zato pri zapirju le dobro odvajalno sredstvo

Darmol so dobili v vseh lekarnah

Reg. 25801/27

DARMOL

Pazite dobro

kadar kupujete Aspirin, dali so tablete in zavoj označene z »Bayer«-jevim križem. Brez te zaščitne znamke ni Aspirina.

ASPIRIN

TABLETE

Oglas reg. pod 5. brojem 32608 od 8. XI. 1938.

Desetletnica uspešnega dela!

Ni lahka stvar, pridobiti si v današnjem nesolidnem času zupanje odjemalcev. Povojne prilike so izpremenile tudi način poslovanja v mnogih gospodarskih panogah. Nekoč zelo solidna in trdna podjetja, katerim se je prorokoval sijajen uspeh, so zašla v težkoče poslovanja, in mnogo jih je čisto propadlo.

Niti pri najboljši volji in strokovni izobrazbi ni dandanes lahko obdržati kako produkcijo na višini. Tu vpliva mnogo faktorjev. Na vsakem koraku vidimo, kako so se pri vseh težkočah obdržala edino še tista najsolidnejša podjetja, ki si svojega renomeja niso pridobila samo z reklamo, ampak s proizvajanjem dobrega in koristnega blaga.

Pri nas so podjetja, o katerih se redko ali celo nikoli nič ne čita v časopisih. Za nje govori in dela reklamo njihov dobri proizvod.

Med take spada tudi tvrdka «Impregno», tovarna hišnih potrebščin v Zagrebu, katera slavi letos desetletnico svojega marljivega, poštenega in uspešnega dela. Pred 10 leti je ustanovil to za narodno zdravje tako koristno podjetje mladi Edo Hartman, rimokatolik, po rodu iz Čepina pri Osijeku, in kot strokovnjak in ravnatelj vodi to podjetje že od ustanovitve gospod Ciril Zagorc, po rodu iz Novega mesta, tast gospoda Eda Hartmana, z najboljšim uspehom.

Tu se izdeluje razen parketne paste, kateri je ni daleč enake, tudi parketna politura, loščilo za čevlje in podobne stvari, toda glavni proizvod so slovite Impregno ščetke, ki so edinstvene na svetu. Te higienske ščetke so odlikovane z diplomom, zlato kolajno in zlatim križem v Londonu, Parizu, Mantovi, Bologni in Solunu. Tudi ministrstvo socialne politike in narodnega zdravja je priporočilo Impregno ščetke s svojim aktom br. 17.472/1930. Tvrdka «Impregno» plasira svoje proizvode po celi Jugoslaviji in jih izvaža tudi v inozemstvo.

Odstranite prekomerno debelost

ne samo ker ni lapa, ampak je šestokrat znok, da presnovljanje snovi pri Vas ni v redu. Poleg tega debeli ljudje hitro omagajo pri duševnem in telesnem delu. Čemu bi si prikrajšali življenje radi takih motenj? Uživate BOXBERGER KISSINGER TABLETE ZA HUŠANJE, znane po vsem svetu, ki so sestavljene iz prave kissingenske soli in delujejo obenem tudi kot milo sredstvo za reguliranje prebave. Ne vsebujejo joda, niti drugih za srce škodljivih sestavin. Dobivajo se v vsaki lekarni.

L. B. P. 10/10/10

Kaj je hrbtenica?

Janko je moral v šoli povedati, kaj je hrbtenica. Takole se je odrezal: «Hrbtenica je kost, ki gre skozi hrbet. Na enem koncu sedi glava, na drugem koncu... sedim jaz.»

Pojasnilo.

Mali Pepček gre čez ulico z večjim bratom Ladkom, ki hodi že v srednjo šolo.

«Veš, Ladko,» pravi Pepček, «jaz sem se zmeraj bal stopiti na tir, ker je električnik v njem.»

«Kje neki!» ga poučuje brat. «To bi moral kvečjemu stopiti z drugo nogo na zgornjo žico, potem bi te šele utegnili ubiti.»

Izdal je.

Krivčevi so imei pri večerji ženina svoje hčerke. Ženin je kar glasno hvalil: «Tako dobro že dolgo nisem jedel!»

Vtem se je oglasil štiriletni Jurček: «Mi tudi ne, drugekrat imamo za večerjo samo krompir in kavo!»

Čarovnik.

Milan je pripovedoval svojemu prijatelju, kako je bilo v varieteju.

«Tam je bil čarovnik, ki je iz ene steklenice nalival dvojno vino...»

Prijatelj, čigar oče je bil gostilničar, se je namrdnil:

«Prava reč! Naš oče je še večji čarovnik — ta naliva iz ene steklenice tri vrste vina, vsako po drugačni ceni!»

Jože Žabjek

KNJIGOVEZNICA
LJUBLJANA
DALMATINOVA 10

Najmoderneje urejena delavnica za vsa knjigoveška dela. Hitra in točna postrežba pri nizkih cenah. Izdelovanje posebnih akcidenčnih vezav po individualnih osnutkih. Trgovske knjige po naročilu, lastni črtalni stroj za vse vrste raštriranih tiskovin. Izvirne platnice za «ŽENO IN DOM»

TELEFON 24-87

3 KORAKI do NOVE LEPOTE POLT!

Gube se lahko odpravijo.

Neki dunajski vseučiliški profesor je iznašel presenetljivi element mladosti - Biocel, ki je zdaj v rožnati hrani za kožo Tokalon.

Vporablja se za noč ter hrani in pomlajuje kožo, ko spite

Da napravite kožo svežo, jasno in baržunasto gladko, da se rešite zajedalcev, razširjenih

znojnic in drugih nedostatkov uporabljajte vsako jutro belo kremo Tokalon

Rezultati so zares presenetljivi. Žene od 40 let so zdaj videti kakor, da jim je 30 let. Koža, pokvarjena z brazdami staranja, je pretvorjena v krasno deklinško polt. S kremami Tokalon so uspešni rezultati zanjamčeni, ali pa se denar vrne.

Varuj in neguj svoje zobe,
dvakrat na dan s:

Chlorodont-zobno pasto

Kdo več?

«He, moja mama se je dala letos slikati pri slikarju!»

«Prava reč! Moja se pa slika sama — in vsak dan!»

Skrb.

Stara mamica je vprašala strojevodjo na postaji:

«Mislite, da se ne bomo strčili s kakim drugim vlakom?»

Strojevodja se je praskal za ušesom in momljala:

«Pri moji veri, na to bi res ne mogel priseči — toda zakaj to vprašujete?»

«No veste,» je rekla mamica dobrodušno, «hčerki peljem v Beograd košaro svežih jajc, pa bi ne videla rada, da bi se mi razbila.»

Dieta.

«Dieta boste morali imeti: nekoliko piškotov in lahko juho dvakrat na dan...»

«Pred jedjo ali po jedi, gospod doktor?»

Kar danes lahko storiš...

Šef velike tvrdke je sklenil, da bo na vsak način pospešil delo v svojem zavodu. Zato je neko jutro razobesil po vseh pisarnah deščice z napisom: «Kar danes lahko storiš, ne odlašaj na jutri!»

Uspeh je bil katastrofalen. Do večera mu je pobegnil blagajnik z blagajno, knjigovodja mu je ugrabil osebno tajnico, štirje korespondenti so ga poprosili za povišanje plače in praktikant je

odpotoval v Hollywood, da bi poskusil svojo srečo pri filmu.

PRI PREHLADU IN

VPRAŠAJTE ZDRAVNIKA ZA SVET DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH

PAZITE! VSAKA PILULA NOSI IME AFLUKIN-KAŠTEL D.D. ZAGREB Reg.br. 15426/38

Vljuden ropar.

«Oprostite, gospod, ali niste videli tu v gozdu kje orožnika ali logarja?»

«Žal, ne!»

«Hvala za informacijo. In zdaj bi prosil za vašo denarnico in uro!»

JUGOSLAVIJA IN POMLADANSKI VELESEJEM V LIPSKEM

Velesejem v Lipskem je tudi za Jugoslavijo velikega pomena, zlasti od leta 1933. Število jugoslovanskih obiskovalcev je od leta do leta stalno raslo in doseglo skoraj 1200 obiskovalcev (1937, 1938), torej za Madžarsko največ v južnovzhodni Evropi.

V predvojni dobi je zastopal velesejem v Lipskem samo industrije konsumnega blaga. Od leta 1919. pa se je pridružil vzorčnemu sejmu konsumne industrije še veliki tehniški in gradbeni sejem, ki je danes največja prireditelja te vrste na svetu. To je za nemško-jugoslovansko blagovno izmeno zato važno, ker je *nakupni interes* jugoslovanskega gospodarstva v Nemčiji posebno usmerjen na produkcijska sredstva (stroje, aparate, gradivo), ki jih Jugoslavija potrebuje za izgradbo svojega lastnega gospodarstva.

Na *vzorčnem sejmu* so popraševali jugoslovanski trgovci zlasti po tem-le blagu: po steklenini, porcelanu, papirnatih izdelkih, urah, športnih predmetih, glasbilih, reklamnih in pisarniških potrebščinah.

Na *tehniškem sejmu* so se zanimali predvsem za pogonske, tekstilne, šivalne, tiskarniške stroje, za gradbene materialije in stroje, dalje za pisarniške stroje, fotografske aparate in potrebščine ter za laboratorijske predmete. Vse to so po večini blagovne vrste, ki jih Jugoslavija ne more izdelovati ali pa ne v potrebni kvaliteti.

Pomladanski velesejem v Lipskem, ki se prične 5. marca 1939 (vzorčni do 10. marca, veliki tehniški in gradbeni do 15. marca), bo ponudbeni obsek proti letu 1938. gotovo še prekosil. Zato je v interesu jugoslovanskega gospodarstva, da odpotuje tudi letos čim več trgovcev na velesejem, saj so tudi v finančnem pogledu razne olajšave. Vsak trgovec, ki pride v Lipsko, koristi sam sebi, ker prav kupi, koristi pa tudi narodnemu gospodarstvu, ker lahko povečani trgovinski odnošaji med Jugoslavijo in Nemčijo pospešujejo izgradbo gospodarstva obeh držav.

POT K SREČI.

Ni sreče in veselja brez zdravja. In vendar so mnogi ljudje tako lahkomišelní, da se ne varujejo pred boleznijo. Prehlad, tega ima vsak, to bo spet prešlo! Posledica tega je večkrat dolga in težka bolezen, ki ni brez škode za življenje. Že 50 let priznane Kaiserjeve prsne karamele so preprečile že mnogo zla; one ščitijo pred posledicami prehlada. Razvijajo v grlu toploto in raztapljajo sluz. Za časa dihanja na mrzlem zraku Vam bo ena Kaiserjeva prsna karamela v ustih varovala zelo občutljive sluzne kožice Vaših dihal pred prehladom in njegovimi neprijetnimi posledicami. Zaradi svojega prijetnega okusa so priljubljene pri starih in mladih. Karamele morate v ustih počasi raztopiti. Majhnim otrokom pa jih dajte v mleku ali čaju. — Dobe se v lekarnah in drogerijah.

Manufaktura Novak na Kongresnem trgu že dobiva nove pošiljke modnih tkanin za pomlad. Sebe in družino boste oskrbeli z oblačili najboljše in poceni, če nabavite vse potrebno vedno v Manufakturi Novak v Ljubljani.

Salvomalt
je za otroke
močna hrana z
mного vitamina

Ali je gospodinji potreben mikroskop, da ugotovi razliko med navadno praženim ječmenom in «Kneippovo»? Ne, ker se to lahko vidi tudi s prostim očesom, ako zrno zdrobimo. Navadno praženi ječmen ima rumenkasto, močnato jedro (opraženo moko), medtem ko je jedro «Kneippove sladne kave» temnorjavo, leskeče in kristalasto od karameliziranega sladnega sladkorja, ki daje kavi veliko redilnost in fin okus.

HOLANDSKA IN NJENE KOLONIJE.

Mala Holandska ima velikanske in bogate kolonije. Eden izmed najdragocenejših proizvodov njenih azijskih kolonij je kinin, ki ni samo specifično sredstvo zoper malarijo, temveč tudi odlična profilaktikum (varovalno sredstvo) zoper gripo.

Otroške roke potrebujejo — zlasti v hladnem letnem času — posebno nego. Kaloderma-Gelee je idealno preprečevalno in zdravilno sredstvo za razpokane, bolne ročice!

Brez težav deluje Darmol. Razen tega prijetnost pri uporabi: nobenega kuhanja čaja, niti požiranja kroglic in ne grenkih snovi. Darmol je okusen kakor čokolada. Ne poskušajte z nepreizkušeni preparati, temveč uredite svojo prebavo s priljubljenim odvajalnim sredstvom Darmol. Dobi se v vseh lekarnah. — Reg. 25.801/37.

Naročnina za list s krojno prilogo in 5 gospodinjskih knjig: za vse leto Din 185.— za pol leta Din 54.—, za četrt leta Din 27.—; za Ameriko in inozemstvo dolarjev 5.—; za Italijo Lir 70.—.
Posamezna številka Din 5.—, krojna priloga Din 2.—, gospodinjska knjiga Din 30.—.
Deset broširanih leposlovnih knjig Din 100.—, Vezava Din 60.—.
Deset broširanih rodbinskih knjig Din 67.—, Vezava Din 60.—.

Rokopis se ne vračajo.

Izhaja vsakega 1. v mesecu.

Odgovorna urednica Rija Podkrajškova v Ljubljani.

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Dalmatinova ul. 8/L. Tel. 21-32.

Tiskala Delniška tiskarna d. d. (predstavnik Franc Pinter v Ljubljani).

Hiša
1.000
vrst
blaga
in
sto
tisočev
zado-
voljnih
kupcev

Ni kraja v državi brez naših zadovoljnih odjemalcev. Vsak dan postrežemo povprečno 12.000 kupcem v 27 prodajnih oddelkih ter odpošljemo sto in sto poštnih paketov in železniških pošilk tudi v najbolj zakotne kraje. Naši bogati katalogi — katere pošljemo na zahtevo brezplačno — varujejo kupce nevarnosti preplačevanja, ker so naše cene najnižje v državi.

V e l e b l a g o v n i c a

Kastner & Ohler

Z a g r e b l i c a 4 i n 6

*Prosimo, prečitajte
naše vabilo, ki je
priloženo tej številki.*

*Ljubo doma,
kdor ga ima!*

*Kadar si opremljate
dom, si oglejte zalogo
preprog, linoleja, zavese,
posteljnine, blaga za
opreme itd. pri
velemanufakturi*

Oglejte si tvorniško zalogo
različnega manufakturnega
blaga za pomlad in poletje.

**A. & E. Škaberne
Ljubljana**

Mestni trg številka 10